

DAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER V

TOBB Başkanı
M.Rifat Hisarcıklıoğlu'ndan

DAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER V

TOBB Başkanı
M.Rifat Hisarcıklıoğlu'ndan

DAHA İYİ BİR GELECEK DAHA İYİ BİR TÜRKİYE İÇİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER V

Mayıs 2006

Tasarım ve Baskı: Nurol Matbaacılık ve Ambalaj San. A.Ş.

Tel: 0.312.267 19 45 (pbx) • Faks: 0.312.267 19 50 • www.nurolmatbaa.com.tr

İÇİNDEKİLER

ANKARA FORUMU - İSRAİL - FİLİSTİN İŞ ÇEVRELERİ DİYALOG GRUBU TOPLANTISI 27 NİSAN 2005 ANKARA	1
YATIRIM DANIŞMA KONSEYİ 29 NİSAN 2005 ANKARA	5
TOBB 60. GENEL KURUL 8 MAYIS 2005 ANKARA	9
YEREL GÜNDEM TOPLANTISI 18 MAYIS 2005 ANKARA	21
TSE GENEL KURULU 25 MAYIS 2005 ANKARA	29
TOBB GİRİŞİMCİLİK EĞİTİMİ PROGRAMI 25 HAZİRAN 2005 ANKARA	31
“RİSK YÖNETİMİ VE BASEL 2’NİN KOBİ’LERE ETKİLERİ” PANELİ 28 HAZİRAN 2005 ANKARA	35
YOLSUZLUKLA MÜCADELE KONFERANSI 6 TEMMUZ 2005 ANKARA	39
AB MÜZAKERE SÜRECİNDE ODALARIN ROLÜ 18 TEMMUZ 2005 İZMİR	45
İSLAM TİCARET VE SANAYİ ODASI YÜRÜTME KURULU TOPLANTISI 20 AĞUSTOS 2005 MISIR	51
BİLİŞİM KURULTAYI 9 KASIM 2005 ANKARA	55
AVRASYA PANELİ 15 ARALIK 2005 İSTANBUL	59

İKTİSAT VE YOKSULLUK KONFERANSI 15 ARALIK 2005 İSTANBUL	63
REKABET HUKUKU POLİTİKASI FORUMU 18 KASIM 2005 ANKARA.....	67
4. SANAYİ KONGRESİ 25 KASIM 2005 İSTANBUL	71
PROJE HAZIRLAMA KAPASİTESİNİN GELİŞTİRİLMESİ PROJESİ 23 OCAK 2006 ANKARA	77
3. BÖLGESEL VE SEKTÖREL EKONOMİ ŞURASI 14 ŞUBAT 2006 ANKARA	85
AB SÜRECİNDE TÜRK ÖZEL SEKTÖRÜ PANELİ 2 MART 2006 İSTANBUL	95
İKV GENEL KURULU 13 MART 2006 İSTANBUL	103
SANAYİ POLİTİKALARI TOPLANTISI 5 NİSAN 2006 ANKARA	107

ТОВ В

ANKARA FORUMU - İSRAİL - FİLİSTİN İŞ ÇEVRELERİ DİYALOG GRUBU TOPLANTISI

27 NİSAN 2005 ANKARA

Tobb olarak bir süredir komşularımızla, bölgemizde ticaretin artırılması için çaba harcıyoruz. Bunu temel görevimiz olarak görüyoruz. Bölgemizde ticaretin artırılmasının önkoşulu istikrardır. Artan ticaret, istikrarı daha da güçlendirir. Artan ticaret beraberinde yatırımları da getirir.

İşin temeli farklı ülkelerde yaşayan insanların birbirlerini tanıması ve birbirlerine güvenmesidir. Ticaret, karşılıklı güvenin kurumsallaşmasıdır. Bu nedenle artan ticaret, bölgemizde barışın teminatı olacaktır.

Her yerde gördük ki, Filistin-İsrail anlaşmazlığı bölgede ticaretin artmasının önündeki temel engeldir. Biz, bu engelin kalkmasını istiyoruz. Bunun için Filistin'de iktisadi refahın artması önkoşuldur. Halbuki Filistin'de yapılabilecek çok iş var. İktisadi refahın artması için Filistin'le ticaretimizin artmasını istiyoruz.

İşadamlarımızın Filistindeki partnerleri ile tanışmalarını sağlamak istiyoruz. Filistin bölgeleri etrafında ve içinde halen uygulanmakta olan kontrol sistemi, bu isteğimizin önündeki temel engeldir.

Güvenlik endişelerinin farkındayız. Ama, bu endişeleri karşılayacak, bir çıkış yolunu da bulmak durumundayız. başlangıç olarak, karşılıklı güveni tesis etmek zorundayız. Bunu gerçekleştirecek mekanizmaları yaratmak durumundayız.

Güveni tesis etmek her zaman zordur. Bozmak ise son derece kolaydır. Bu nedenle işimizin ne kadar zor olduğunu en baştan bilmek ve ne olursa olsun yılmamak durumundayız. Biz istikrar istiyoruz.

Küçük adımlarla ilerlemeliyiz. Mesela işadamlarının hareketi, iş hayatı için son derece önemlidir. Bugün, Filistinli işadamlarının ticari taahhüt altına girmeleri, koşulların öngörülemezliği nedeniyle, neredeyse imkansızdır. Bunu öncelikle azaltmak için, Filistin odalar federasyonu devreye sokulmalıdır. Bu sayede, Filistin odalar federasyonunun barış sürecine daha yoğun katılımına imkan sağlanmış olacaktır.

İşadamlarının hareketinin yanında Filistin’de üretilen malların hareketi ile Türkiye’den Filistin’e ithal edilen malların hareketinin sağlanması da önem taşımaktadır. Türk işadamlarının Filistinli işadamları ile doğrudan ticareti önündeki engeller azaltılmalıdır.

Filistinli işadamları tarafından Türkiye’den ithal edilen malların Filistin’e ulaşımını kolaylaştırıcı adımlar atılmalıdır. Çabuk bozulan mallara ve özellikle Türkiye’den ithal edilen mallara taşımada ve kontrolde öncelik verilmelidir.

Sınır kontrol önlemleri, bölge içi güvenlik tedbirleri ticaret engeli olmaktan çıkarılmalıdır. Kargo idare sistemi daha etkin kılınmalıdır. Teknolojinin imkanları bu amaçla devreye sokulmalıdır.

Problem, mevcut kargo yönetim sisteminin belirsizlikleri azaltıcı değil, artırıcı yönde çalışmasıdır. Öncelikle ve özellikle kargoların intikal süresi öngörülebilir hale getirilmelidir. Bu amaçla, sınır bölgelerinde ve limanlarda güvenli lojistik merkezler oluşturulması son derece önemlidir. Biz bu konularda yatırımlara katkıda bulunmaya hazırız.

Mersin limanından Hayfa ve Aşdod limanlarına mal akışını hızlandırmak için, belli kalitede kargo kontrol mekanizmasının mersin’e yerleştirilmesi de ayrıca düşünülebilir. Öte yandan Gazze havaalanının ve deniz limanının, başlangıçta İsrail güvenlik güçlerinin kontrolünde olacak şekilde, tekrar hizmete açılmasının artık düşünülmesi gerekiyor.

Yukarıdaki tedbirler, Filistin mallarının Türkiye, İsrail ve dünya pazarlarına daha hızlı ulaşabilmesini de temin edecektir. Filistin mallarının doğrudan dünya pazarlarına ulaşması Filistin’in refahı ve istikrarı açısından önemlidir. Artan ticaret yatırımlar için gereken güven ortamını sağlayacaktır.

Karşılıklı güven ortamının tesisi için ticaret dışında yollar da ihmal edilmeme-

lidir. Örneğin, İsrail ve Filistinli gençlerin temasını artıracak her yol istikrar için olumludur. Bölgemizde istikrarın temini ve refahın artması için yapılması gerekenler bellidir.

Önemli olan, önyargıları bir kenara bırakarak, bir iş listesi üzerinde yoğunlaşmaktır. Bu kolay değildir. Ancak ortada bir fırsat vardır. İki tarafta da zor kararları alma iradesine sahip politikacılar vardır. Zor kararları alacak politikacılara hem örnek, hem de destek olmak zorundayız.

Zaman; başlayan süreci destekleme, şikayeti bırakıp adım atma, yıkma değil inşa etme zamanıdır. nümüzde bir fırsat vardır. Ama bir fırsat olması, bunun kendiliğinden olumlu sonuç vermesi anlamına da gelmez.

Bu fırsatı, somut kazanımlara çevirmek için, karşılıklı güveni güçlendirmemiz, bunun için de, Filistin idaresinin kurumsal kapasitesini artırmamız gerekiyor. Daha geçen hafta, refah kapısında olup bitenler, Filistin idaresinin kurumsal kapasite eksikliğinden öte, Gazze halkının iktisadi ihtiyaçlarının bir göstergesidir.

Geçmişte maalesef çok fırsat kaçtı. Bu defa yaratılan olumlu havadan iyi yararlanmak lazım. Bunun için de olumlu havanın, Filistin halkının yaşam kalitesinin iyileşmesine katkı sağlamasına gayret etmeliyiz.

Bu noktada, Ankara forumunun ilk toplantısında doğru proje alanlarını belirlediğimizi, memnuniyetle müşahede ediyoruz. Erez sanayi bölgesinin yeniden yapılandırılması konusunda önemli bir mesafe aldığımızı düşünüyorum.

Destek talep edeceğimiz çevreler arasında ABD ve Avrupa Birliği de yer alıyor. Sayın Wolfensohn ile Ankara ve New York'ta birer görüşme yaptım. Yine Dünya Bankası başkanı sayın Wolfowitz ile de Washington'da görüştük.

Mevcut projemiz, halen Gazze'nin yeniden yapılandırılması açısından en önemli ve somut proje durumundadır. İş dünyasının temsilcileri olarak, insanların aş ve iş talepleri için umut olmak, beklenti yaratmak zorundayız. Başarılı olmak zorundayız. Başarılı olacağımıza da yürekten inanıyorum. Yeni işbirliği alanlarının ortaya çıkacağına inanıyorum.

YATIRIM DANIŞMA KONSEYİ

29 NİSAN 2005 ANKARA

Sizlerin de yakından izlediğiniz gibi, hükümetimiz, önemli bir reforma imza atmış ve Şirket kuruluőuyla ilgili yetkilerini, 4884 sayılı kanunla bize devretmiőtir. Artık birliğimize bağlı ticaret odaları bünyesinde yer alan ticaret sicil memurluklarında, Şirket kurma iőlemi, aynı gün içinde tamamlanabilmektedir.

Dünya Bankası raporunda bu süre 9 gün olarak verilmektedir. Sanıyorum ki bu tespit, yasanın yürürlüğe girdiği ilk günlerde ki bilgilere dayanmaktadır. Zira aynı gün içinde önce, noterde, Şirket ana sözleşmesi tasdik edilmekte, sonra da, ticaret sicil memurluğuna gelerek Őirketinin kuruluşu tamamlanmaktadır.

Bizim tespitlerimize göre, Şirket kuruluşu aynı gün içinde tamamlanmakta ve çok nadir olarak ertesi güne sarkabilmektedir. Sanıyorum dünya bankası raporu güncellendiğinde, bu hususlar da dikkate alınacaktır.

Ayrıca, artık son aőamasına gelen ticaret sicili otomasyonu projemiz tamamlandığında, eő zamanlı olarak gelir idaresiyle de tam otomasyona geçilecek ve böylece vergi numarası da Şirket kuruluőuyla birlikte on-line olarak alınacaktır.

Geçen yılki toplantımızın sonuç bildirgesinde yer alan hususlara gelince; biz, türk özel sektörünün Őemsiye örgütü olarak, kendi sorumluluğumuzun bilinci içerisinde üzerimize düşen görevleri yerine getirdiğimiz kanaatindeyiz.

Őöyle ki; Gümrüklerin etkinliğinin artırılmasına yönelik kararlar ilgili olarak, özellikle gümrük kapılarında yaşanan yoğunluğu gidermek amacıyla ve hükümetimizin olumlu yaklaşımıyla, gümrük kapılarının modernizasyonu ve iőletilmesi görevlerini, devraldık.

Bunlardan, ülkemizin Avrupa Birliği'ne açılan tek gümrük kapısı olma özelliğine sahip, ipsala gümrük kapısı'nın modernizasyonunu tamamladık ve faaliyete geçirdik. Böylece, önceden yaşanan uzun kuyuklar sona erdirildi ve araçların bekleme süreleri en aza indirildi, hizmet kalitesi ise yükseltildi.

Bunu takiben 2 gümrük kapısının, Habur ve Cilvegözü'nün, modernizasyonuna başladık. Ayrıca beş gümrük kapısının devri için de görüşmelerimiz sürmektedir.

Türkiye'nin araştırma geliştirme alt yapısının güçlendirilmesi kararına paralel olarak, Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi kurduk ve faaliyete geçirdik. Şimdi de, üniversitemiz bünyesinde, bir teknoloji geliştirme merkezi kuruyoruz.

Yatırım promosyon ajansı oluşturma konusunun, henüz sonuçlanmadığını göz önüne alarak, Hazine Müsteşarlığının bu görevi geçici olarak üstlenmesi fikri, tarafımızdan da benimsenmiştir.

Bu çalışmalara destek olunması amacıyla da, birliğimiz bünyesinde istişari mahiyette, doğrudan yabancı yatırımlar sektör kurulu ihdas edilmiştir.

Yaklaşık 40 üyeden oluşan bu kurul, çoğunlukla sizlerin Türkiye'deki temsilcilerinizden oluşmakta ve ayrıca yased gibi bu alandaki örgütlerin en üst düzeyde temsilcileri bulunmaktadır.

Sonuç bildirgesinde yer alan, eğitim ve öğretime daha fazla yatırım yapılmasına yönelik temenni doğrultusunda da önemli adımlar attık.

Üniversitemizin öğrenime başladığından az önce söz etmiştim. Bunun dışında cumhuriyet tarihinde ilk defa, özel sektör ile milli eğitim bakanlığı, sanayi-üniversite işbirliğini sağlamak üzere üst düzeyde işbirliği gerçekleştirmiştir.

Bu çerçevede birliğimiz ile milli eğitim bakanlığımız arasında imzalanan protokol, sanayinin ihtiyaç duyduğu alanlarda ara eleman yetiştirmek üzere, Tobb ve bağlı odalarımız, meslek liselerine maddi destek sağlarken, meslek liselerinin programları da, bulunduğu bölgedeki sanayinin ihtiyaçlarına göre belirlenecektir.

Kobi'lerin güçlendirilmesi de, geçen yıl aldığımız, diğer bir önemli temenni kararı idi. Tobb, bu konuda da adım atarak, yenilikçi kobi'lere sermaye desteği sağlamak üzere, yaklaşık 15 milyon dolar sermayeli bir girişim sermayesi şirketi kurmuş ve faaliyete geçirmiştir.

Bunu takiben, Halkbankasına aktardığımız nakdi kaynak ile, 4 bin kobimize, o güne kadar ülkemizde uygulanan en düşük faiz oranı olan yüzde 16.9 ile, 1 yıl vadeli ve aylık geri ödemeli, yaklaşık 110 milyon dolarlık işletme finansmanı temin ettik. Aynı projeyi, faiz oranını yüzde 13'e indirerek, bu yıl da devam ettiriyoruz.

Ayrıca, birliğimizin de ana kurucu ortağı olduğu, vadeli işlemle ve opsiyon borsası da, izmir'de faaliyete geçmiştir ve başta vadeli döviz kontratları olmak üzere işlemler başlamıştır.

Sayın Başbakanım, yatırım danışma konseyinin değerli üyeleri,

Tobb, Türkiye'de yatırım ortamının iyileştirilmesi sürecine ne kadar büyük önem ve destek verdiğinin bir kere daha altını çizmek istiyorum. 7-9 Ocak 2005 tarihleri arasında kızılcahamam'da ikincisini düzenlediğimiz yatırım konferansında yoikk ve tüm teknik komite üyeleri ile özel sektör temsilcilerini buluşturduk.

Burada, hem Yoikk sürecinde ele alınan konuları ve hem de geçen yılki sonuç bildirgesinde yer alan hususları enine boyuna tartıştık. İlerlemeleri ve aksaklıkları gözden geçirdik, yeni öneriler geliştirdik. Sonuç raporlarının, önümüzdeki dönemde Yoikk'in yol haritasını oluşturacağını umuyoruz.

Tobb olarak, Yoikk'in ve danışma konseyinin bundan sonraki somut gündemini oluşturma yolunda, önemli bir attık. Dünya Bankasıyla birlikte, "yatırım ortamı değerlendirme" çalışmasını başlattık.

Böylece, ülkemizde hep eksikliğini hissettiğimiz 4 konuda, somut bilgilere ulaşmayı hedefledik. Bunlar;

- (1)özel sektör iş ortamının durumunu değerlendirmek,
- (2)şirket verimliliğini artırmak, ve küçük şirketlerin büyümesinin önündeki temel engelleri belirlemek,
- (3)ülkemizdeki yatırım ortamını, rakip ülkelerdeki yatırım ortamı ile karşılaştırmak,
- (4)yatırımların önündeki bürokratik engelleri azaltarak, şirket verimliliğini ve ihracata dayalı rekabet gücünü artıracak politikaları belirlemektir.

Bu çalışmayla ayrıca, sadece kağıt üzerinde, herkesçe bilinen sorunların ötesinde, şirketlerimizin hangi alanlarda, ve hangi kamu kurumlarıyla, ne gibi sorunlar yaşadığı da, ortaya çıkacaktır.

Çalışmanın tamamlanmasını müteakip, Tobb ve Dünya Bankası, "Türkiye’de yatırım ortamı değerlendirme raporu"nu hazırlayacaktır. Bu raporu, kamu ve özel sektör kurumları ile de tartışacağız.

Böylece son halini alacak olan rapor, Yoikk sürecinin, ve danışma konseyinin de bundan sonraki yol haritasını belirlemeye de, yardımcı olacaktır. Dünya Bankası ile yatırım ortamına ilişkin işbirliğimiz bununla da sınırlı değildir.

Rekabet kurumu ve Dünya Bankası ile müştereken çeşitli sektörlerdeki rekabet ortamını analiz eden bir çalışma daha başlattık.

Tüm bunların yanı sıra Tobb olarak Türkiye’de ilk defa kendi think-tank enstitümüzü, Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı’nı kurduk. Böylece, ekonomi politikalarının oluşturulması sürecinde, aktif katkılar sağlayacağız.

Sayın Başbakanım, değerli üyeler,

Sizlere kısaca Tobb’un, yatırım ve iş yapma ortamını iyileştirme yolunda attığı önemli adımları kısaca özetlemeye çalıştım. Tobb bundan sonraki süreçte, daha etkin bir rol oynama arzu ve isteğindedir. Özellikle yatırım danışma konseyi’nin follow-up sürecinde ve sekreteryasında yer almaya talibiz.

TOBB 60. GENEL KURUL

8 MAYIS 2005 ANKARA

60. Genel kurulumuza hoş geldiniz. Sizleri bütün kalbimle ve saygıyla selamlıyorum. Güzel bir tesadüf eseri bugün aynı zamanda Anneler Günü'dür.

Ülkemizde yaşanan krizlerden sonra başka ülkelerde meydana gelen toplumsal çözümler olmadıysa bunda aile kurumumuzun payı büyüktür. Güçlü aile yapımızı koruyan en büyük unsur Annelerimizdir. En değerli varlıklarımız olan Annelerimizi kutluyor bu vesileyle saygıyla sevgiyle ve minnetle anıyoruz.

Saygıdeğer Başkanlar ve Delegeler,

Türkiye'nin her tarafından 81 il ve 157 ilçesinden zorlu ve demokratik bir seçim sürecinden geçerek buraya geldiniz. Sizleri bir kez daha yürekten kutluyor başarılar diliyorum.

Sayın Başbakanım, değerli genel başkanlar,

Oda ve Borsalarımız ülkemizin tüm bölgelerini ve sektörlerini kapsadığından Tobb'nin genel kurulu Türkiye ekonomisinin genel kuruludur. Yani burası Türkiye platformudur. Bu camianın sesine kulak verin. Türkiye'nin geleceğinin konuşulacağı misyonun ve vizyonun saptanacağı platform burasıdır. Bizler tüm Türkiye'nin sanayicileri tüccarları yatırımcıları bu ülkenin temel taşıyız.

İstihdamı yatırımı üretimi ve ihracatı biz yapıyoruz. Devletten her hangi bir imtiyaz ve ayrıcalık istemedik istemiyoruz. Devlet rekabet ortamını adil kılıp yapısal reformlarla piyasaları düzgün işlettikten sonra ekonominin neferleri olan bizlerin dünyada yenemeyeceği rakip yoktur.

Değerli arkadaşlarım,

2002 yılındaki Genel Kurulumuzda yine bu salonda nasıl bir Türkiye istediğimizin cevabını hep birlikte aramıştık.

İçine kapanmış ve dünyadan kopmuş hukuk ve demokrasiden uzak geri kalmış ve yoksul bir ülke mi; yoksa kalkınmış ve güçlü insanları mutlu ve huzurlu evrensel standartları yakalamış dünyada sözü geçen büyük ve güçlü bir ülke mi?

O gün hep birlikte tek ses tek yürek olduk ve dedik ki; ülkemizin ufkunu karartan her sorunun çözümü vardır; yeter ki inanalım ve yüreğimizi ortaya koyalım.

Yine dedik ki; ekonomideki kötü gidişatı biz değiştireceğiz. Ekonomiyi büyütecek ihracatı 100 milyar dolara çıkartacak Türkiye'yi bölgesinde lider ülke yapacak olan bizleriz diye haykırdık.

O gün bu hedefleri ortaya koyduğumuzda sizlerdeki enerjii ve vatan sevgisini göremeyenler kuşkuyla bakmışlardı.

İşte ümitlerin tükenme noktasına geldiği bir ortamda hep birlikte dedik ki; bize güvenin. Değerli arkadaşlarım bu haykırışımız cevapsız kalmadı. 3 senede ekonomiyi yüzde 25 oranında büyüten ihracatı ikiye katlayan bizler olduk.

Üstelik bu büyümeyi devlet desteğiyle kamu kaynaklı yapmadık yatırımla ve ihracatla sağladık. Bu büyümede Türk müteşebbisinin işçisinin üreticisinin yani hepimizin alınteri vardır.

Hasta adam geri döndü diyenlere karşı bu ülkeyi dünyanın 20 büyük ekonomisinden biri yaptık ve en güzel cevabı yine bizler verdik. Bunu hep beraber çalışarak başardık.

- Reaktif değil proaktif olduk;
- Kısa vadeye değil uzun vadeye odaklandık;
- Bugünü değil geleceği hedefledik;
- Makro ekonomi düzelmeden mikro ekonominin yani iş ortamının düzelmeyeceğini kamuoyuna başarıyla anlattık.

Şundan emin olun ki: milletimiz sizleri her zaman övgüyle anacaktır. Böylesine bir dönemde ülkemizin geleceğini yeniden aydınlattığınız için sizlere bir kez daha teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlarım,

Dünya süratli bir biçimde değişmektedir. Özellikle Çin'deki büyüme trendinin sürmesi önümüzdeki on yıl boyunca her yıl dünya ekonomisine orta büyüklükte bir sanayi ülkesinin eklenmesi demektir.

Bu kadar hızla değişen dünyada eskisi gibi kalamayız. Dün ölkemizin içine girdiği olumsuz durumda 2001'e kadar izlenen devlet başkasından alsın bize versin şeklinde özetlenecek bir iktisat politikası yatıyordu.

2001 krizi bu yolun sonuna gelindiğini işaret etmişti. Bugünün dünyasında sırtını kamu'ya dayamış teknoloji üretmeyen kaynaklarını etkin kullanmayan ve rimsiz çalışan toplumlara hayat hakkı yoktur.

Bu yeni çağda ezbere iş yapmayı bırakıp planlayarak hareket etmemiz gerekiyor. Dünyada rekabet küresel bir gerçeğe dönüşürken şirketlerimizin kurumsallaşmadan ayakta kalması mümkün değildir.

Ölkemizdeki şirketlerin büyük bölümü aile şirketidir. Ancak bu şirketlerimiz kurumsallaşmadıklarından sadece yüzde 20'si büyümekte kalanlarının ömrüyse en fazla 20 yıl olmaktadır.

Yani kurumsallaşmazsak küçük balık olarak kalırız ve kolayca büyük balıkların hedefi haline geliriz. Şirketlerimizin önündeki ikinci hedef de üretim ve faaliyet süreçlerini gözden geçirmek olmalıdır.

Nasıl üretiyoruz? Hangi kalitede ne maliyetle üretiyoruz? Artık eskisi gibi satış hacmine üretim kapasitesine ve şirket büyüklüğüne değil ne kadar katma değer sağladığımızı ve ne kadar verimli çalıştığımızı odaklanmalıyız.

Avantajlı olduğumuz sektörlerde dünya çapında rekabet edecek markalar üretmeliyiz. unun içinde hem kamu'da hem de özel sektörde eğitime ve ar-ge'ye ayırdığımız kaynakları artırmalıyız.

Hükümetimizin bu yıl bütçeden arge için 450 trilyonluk kaynak ayırması önemli bir başlangıçtır. Öte yandan üniversitelerimiz ve araştırma kurumlarımız bilim ve teknoloji üretiminin ticari değerini kavramalı ve inovasyona önem vermelidir.

Kamu kaynaklarıyla finanse edilen bilimsel araştırmalarda temel amaç rekabet gücünün artıracak teknolojilerin üretilmesi olmalıdır. Özellikle genç girişimcilerimizi bilgi teknolojilerine yönlendirmeliyiz. Zira bilişim sektörü daha az yatırımla çok daha fazla katma değerin üretildiği bir alandır.

Türkiye'nin en önemli stratejik varlığı olan genç nüfusumuzun heba olmaması için yeni girişimcilerin ortaya çıkmasını kolaylaştıran bürokrasiden uzak girişimci-dostu bir iş ortamını süratle oluşturmalıyız.

Sayın Başbakanım, değerli misafirler,

Son 3 senede ekonomide sağlanan gelişmeler şüphesiz olumludur. Ama yeterli değildir. Zira fert başı gelirimiz AB'nin ancak dörtte biri düzeyindedir. Kalınmanın temelini teşkil eden ekonomik özgürlükler sıralamasında 155 ülke arasında 112. sıradayız.

Tüm bu gelişmeler yolun başında olduğumuzu gösteriyor. Sağlanan istikrar ortamının devamı büyüme sürecinin de devamına bağlıdır. Büyüme sürecinin devamı da istihdam artışının ön koşuludur.

Ancak istihdam artışı için son 50 yıldaki büyüme ortalamasının üstünde bir büyüme temposunu sürekli kılmamız gerekiyor. Bu nedenle sadece özel sektörde değil kamu yönetiminde de stratejik planlama yapılmalıdır.

Akşamdan sabaha değişen mevzuat düzenlemeleri tepki niteliğinde gündeme getirilen kanunlar ekonomiye disiplin getirmedeği gibi strateji eksikliğine de işaretler. Bu yüzden sadece yatırımcılarımızın moralini bozmakla kalmıyoruz yatırım yapmayı düşünen yabancı sermayeyi de ürkütüyor ve kaçırıyoruz.

Artık kendi içimizdeki kısır çekişmeleri bırakıp bugünün ve geleceğin iktisadi meselelerine ilişkin vizyon ve program oluşturmalıyız. Bugünün gündemi de ortadadır. Yüksek büyüme hızımızı bu şekilde koruyamayız.

Yüksek girdi maliyetleri karşısında şirketlerimiz giderek daha fazla ara malı ithalatına yöneliyor. Ara malı ithalatı da istihdam ithalatı anlamına geliyor. Hem halkımızı hem de şirketlerimizi olumsuz etkiliyor.

İthalattaki artış cari açığı da büyütüyor. Sadece son 2 yılda 24 milyar dolar döviz açığı verdik. Bu yılı da dâhil ettiğimizde 3 yılda 40 milyar doların üzerinde döviz açığı vermiş olacağız. Özelleştirme geliriyle ve yabancı sermaye girişiyle bu açığın bir kısmını belki bu yıl kapatabiliriz.

Ama bu durumu daha fazla sürdüremeyiz. İhracatımızı ithalata bağımlı olmaktan kurtarmalıyız. Daha ne kadar istihdamın ve yatırımın önündeki engellerle boğuşacağız. Daha ne kadar yolsuzlukların yapanın yanına kar kaldığını izleyeceğiz.

Daha ne kadar bizler her türlü fedakarlıklar da bulunurken bizden bunları isteyen kamu idaresi'nin sanki sorunun asıl kaynağı kendisi değilmiş gibi eski tas eski hamam sürmesine müsaade edeceğiz.

Sayın Başbakanım, değerli misafirler,

işte yapısal reformları tamamlayarak ülkemizde iş ve yatırım ortamını düzeltmenin önemi burada ortaya çıkıyor. Yüksek rekabet gücü önce yatırım ister. Yatırım da kaynak ister.

Bu çerçevede bankacılık reformu tamamlanarak reel sektörle mali sektör ilişkisi güçlendirilmelidir. Şirketlerimizin banka kaynaklarına ulaşımında önemli bir engel de yüksek reel faizlerdir.

Reel faiz yüzde 30'lardan yüzde 10'nun altına indiyse mali disiplin sayesinde. Mali disiplin sürdürülmelidir. Yapısal reformlar alanında atılacak kararlı adımlar Merkez Bankası'nın faiz indirimleri konusunda daha kararlı ve hızlı adımlar atmasını sağlayacaktır.

Piyasaların doğru işleyişi önünde bir risk unsuru olan Kamu idaresine yönelik reformlar da hızla tamamlanmalıdır. Adil rekabet ortamının gereği olan ve AB üyelik müzakerelerinin de önemli bir maddesini oluşturan devlet yardımları düzenlemesi bir an önce tamamlanmalıdır.

Yatırım teşvik mevzuatı da bu çerçevede yeniden ele alınmalıdır. Şirketlerimizin girdi maliyetlerini azaltmak amacıyla altyapı sektörlerindeki serbestleşme ve özelleştirme çalışmalarına hız verilmelidir. Bu çerçevede ulaştırma telekom ve enerji sektörlerine öncelik verilmelidir. Sektörlerin rekabete açılmasının getireceği faydanın güzel bir örneğini havayolu sektörü göstermiştir.

Artan rekabet fiyatları düşürmüş taşıyan yolcu sayısını çoğaltmış ve sektördeki karlılığı yükseltmiştir. Bu sektörler aynı zamanda ihtiyacımız olan yabancı sermayenin giriş yapacağı temel alanlardır.

Özelleştirme yaparken en yüksek parayı verdikten sonra kim alırsa alsın demek yerine önce o sektördeki stratejimizi saptamalıyız. Bu kapsamda başta bankacılık olmak üzere şirketlerimizin girdi maliyetlerini doğrudan etkileyen sektörlerde rekabet ortamının iyileştirilmesi esas amaç olmalıdır.

Hem ülke hazinemizi hem de şirketlerimizi mağdur eden kayıt dışılığı önlemek amacıyla vergi idaresi mükellef odaklı dizayn edilmeli vergi süreçleri ve oranları azaltılmalıdır. Türkiye ekonomisi hızla yapısal bir dönüşümden geçerken vergi sistemi aynı kalamaz.

Biz artık kısmi değişiklikler değil modern bir anlayışla baştan yazılmış yeni bir vergi sistemi görmek istiyoruz. Mükellefe şüpheyle bakan değil velinimeti ola-

rak gören bir vergi idaresi istiyoruz. Vergi rejiminin karmaşık değil basit olmasını istiyoruz.

Vergi sistemi bugünkü karmaşık yapısıyla sürdürükçe kimse kayıtdışının azalmasını beklemesin. Vergi rejimi kayıt içine girmeyi özendirici bir biçimde tasarlanmalıdır. Bütçede faiz harcamalarından yapılan tasarruf vergi oranlarını kademeli olarak indirmek için kullanılmalıdır. Kayıtçine giren sektörlerde vergi indirimlerine öncelik verilmelidir.

Yargı reformuyla sistemin işleyişi hızlandırılmalıdır. Yerli ve yabancı tüm şirketlere karşı eşit mesafede duran rekabet ortamını temin etmenin kamu yararı açısından olmazsa olmaz bir koşul olduğunun farkında bir yargı sistemi büyüme sürecinin devamı için zorunludur.

Yeni stratejik planın sosyal boyutu da verimliliği teşvik edecek biçimde tasarlanmalıdır. Sosyal yardım sistemimiz yeniden yapılandırılmalı eğitim ve sağlıkta eşitlik ve hizmet kalitesi ön plana çıkartılmalıdır.

Eğitim seferberliği başlatmalıdır. Bu millet okul yaptırmaya hazırdır. Ama sadece okul yaparak da seferberlik olmaz. Çocuklarımız için daha kaliteli eğitim büyükler içinse istihdam olanaklarını artıran aktif işgücü politikaları uygulanmalıdır.

Sayın Başbakanım, değerli misafirler,

Ortaya koyduğumuz bu çerçeve AB üyelik sürecinde yapılması gerekenlerle de uyuşmaktadır. IMF anlaşmasının içerdiği ekonomik program büyümenin sürdürülmesi için gerekli ama yeterli değildir.

Önümüzdeki dönemde siyasi ve ekonomik istikrarın karşısındaki temel tehdit büyümenin devam edip etmeyeceğidir. Bu nedenle istikrarı sağlamaya yönelik tedbirlerin büyüme ve istihdam dostu olması son derece önem taşımaktadır.

İstikrarın devamı ve büyümenin halkın günlük yaşamına yansımaları da eksik bıraktığımız yapısal reformların tamamlanmasına bağlıdır. Örneğin büyüme neden istihdama yansımıyor diye baktığımızda şu gerçeği görüyoruz.

İstihdam üzerindeki yüklerin dünya rekorları kırdığı bir ülkede hiçbir basiretli iş adamı kolay kolay istihdam artışına gidemez. Demek ki sorunun kaynağını yanlış yerde yani büyüme oranında değil yapısal sorunlarımızda aramak daha doğru olacaktır.

İşsizlikle mücadelede önce istihdam vergilerini azaltacak ve yılda 15 milyar dolar açık veren sosyal güvenlik sistemini düzeltecek bir stratejimiz olmalı. İşsizliğin çözümü özel sektördedir ve bizler bu sorunu da çözebiliriz.

Yeter ki devlet istihdam önündeki engelleri kaldırsın ve istihdamı cezalandırmak yerine ödüllendiren bir anlayışı benimsesin. Gündemde olan sosyal güvenlik reformu'nu bu yolda atılmış iyi niyetli bir girişim olarak görüyoruz.

Ancak bu reformun meyvelerinin en erken 10 yılda ortaya çıkacağı düşünülürken bu süre zarfında ne yapacağımızı tartışılmalı ve çözümler üretmeliyiz. Bundan sonra en az vergi toplamada gösterilen gayret kadar kamu harcamalarını kısımda kamuyu küçültmede de çaba göstermek zorundayız.

Mali disiplin sadece gelir artırarak değil giderleri de azaltarak devam etmeli. Başta özelleştirme olmak üzere kamu mallarının satışından ele edilecek tüm kaynaklar kamu borçlarının azaltılmasında kullanılmalıdır.

Zira kamu borcunun azaltılması dışarıya bağımlılığı ve dolayısıyla ekonominin iç ve dış şoklara karşı hassasiyetini azaltacak aynı zamanda da daha düşük vergi ve daha düşük faiz oranlarını beraberinde getirecektir.

Kamu borcunu ne kadar aşağı çekersek yatırım için daha fazla kaynağa sahip olacağız. İşte ancak o zaman eğitim sağlık ve sosyal nitelikli harcamaları bütçe dengesini bozmadan artırabiliriz. Kısacası yapısal değişimi gerçekleştirmek artık bir tercih değil zorunluluk olmuştur.

Ben hep oyunu kurallarına göre oynamaktan bahsediyorum. Şimdi soruyorum sizlere. Almanya'daki işadamımız neden burada olduğundan daha fazla üretebiliyor? Çünkü bizde kural hakimiyeti yok. Kayıtdışılık kuralsızlıktır. Kayıtdışılık fauldür.

Sürekli faul yapılan bir futbol maçında sorumlu kimdir? Sorumlu hakemdir. Ama devletimizin bizzat kendisi oyun oynamaya çalışıp faul yaptığından bugüne kadar hakemlik rolü yerine getirmemiştir. Devlet artık sadece hakemlik yapmalı oyunu faullerden arındırmalıdır.

Zaman kaybına daha fazla tahammül edemeyiz. Son 2 yılda sağlanan siyasi ve ekonomik istikrar sayesinde Özel sektörümüz yelkenlerini açmış ve dünyaya açılmak üzere rüzgâr beklemektedir. Bu rüzgâr da yapısal reformlardır.

Bu çerçevede Türkiye'yi modern dünyanın bir parçası haline getirecek yapısal reformları hayata geçirme konusunda Hükümetimiz daha fazla gayret göster-

melidir. Bu bizim varoluş mücadelemizdir.

İşçisinden memuruna tüccarından sanayicisine kadar Türkiye ikinci ligde top koşturmaktan yorulmuştur. Bizim yerimiz dünyanın en güçlü 10 ülkesinin yer aldığı gelişmiş ülkeler ligidir. Türkiye'nin başarı hikâyesi işte bu lige girdiğimiz anda taçlanacaktır.

O gün geldiğinde Türk halkı bu başarı hikâyesine imza atanları kimseye nasip olmayacak bir görkemle ödüllendirecektir. Ve inanın bu ödül bugün çekilecek her türlü sıkıntıya değecektir.

Sayın Başbakanım, değerli misafirler,

Türkiye'nin son 3 yılda gerçekleştirdiği müthiş toparlanmada bu camianın katlandığı fedakârlıkların rolü büyüktür. Burada gördüğünüz müteşebbislerimizin her biri ülkemizin ve çocuklarımızın geleceği için büyük fedakârlıklara katlandı. Bundan da pişman değiliz. Ülkemize ve devletimize helal olsun.

Ancak özellikle son zamanlarda iç piyasada yaşanan sıkıntılar artık pek çok müteşebbisimizin dayanma sınırının ötesine geçmektedir. Ülkemizi en zor zamanında sırtlamış olan müteşebbisimizin derdine kulak tıkayamayız.

Bu insanlar devletten maddi destek ve iltimas da beklemiyor. Zira hepsi taşı sıkıp suyunu çıkartan girişimcilerdir. Yaşadıkları sorunların temelinde düzgün işlemeyen piyasa mekanizması bürokratik engeller ve çağ dışı mevzuat bulunmaktadır.

Yaşanan bu sorunlardan çıkış noktasını birlikte çalışarak bulacağımıza inanıyoruz. Bu çerçevede Hükümetiniz döneminde gerçekleştirilen bir ilk olan Ekonomik Sorunları Değerlendirme Kurulu'nun önümüzdeki dönemde de aktif olarak kullanılmasını arzu ediyoruz.

Bizler 21. asrı Türk asrı yapmaya hazırız. Yeter ki doğru tedbirler doğru zamanda alınabilsin. Yeter ki siyasi irade ve bürokrasimiz üzerine düşeni zamanında yapabilsin.

Değerli arkadaşlarım,

Stratejik vizyon eksikliğimizin bize pahalıya mal olduğunun en çarpıcı örneğini ne yazık ki tekstil'de yaşıyoruz. Kotaların kaldırılmasıyla birlikte Çin dünya tekstil pazarlarını ele geçirmeye başladı.

Oysa bunun gelmekte olduğu en aşağı on yıldır biliniyordu. Peki bu koca on yılda kendimizi bu yeni rekabet ortamına hazırlayacak uzun vadeli bir stratejiyi neden geliştirmedik. Üstelik bu trend sadece tekstille de sınırlı kalmayacaktır. Çin ihraç mallarının kapsamı da genişlemektedir.

Yani bugün tekstil'de karşılaştığımız fırtına'nın benzerini yarın başka sektörlerde de yaşayacağız; bundan kuşkunuz olmasın. Peki biz neyle uğraşıyoruz. Özel sektörümüzün üstündeki yükleri azaltacağımıza bürokratik oyunlarla nasıl yeni ikbal makamları yaratılır hesabını yapıyoruz.

Bugün dünyada iş adamları ticaret ve sanayi odalarında örgütlenmektedir. Türkiye'de tüccar sanayici ihracatçı turizmci nakliyeciler bu camianın üyesidir. Ama bazı siyasilerimizin arka bahçe sevdalarının bazı bürokratların makam sahibi olma hesaplarıyla birleştiğini görüyoruz.

Özel sektörü kendi şahsi ihtirasları uğruna parçalamak isteyenleri buradan son kez uyarıyoruz. Hiç kimse beyhude hayaller peşinde koşup bu büyük camianın bölünmesini beklemesin. Buna müsaade etmeyiz.

Biz gücümüzü birlikteliğimizden alıyoruz. Bizleri bölerek ufaltmak isteyenler karşılarında nasıl bir camia bulacaklarını iyi hesap etmelidir. Sağlam ekonomi güçlü özel sektör ister.

Biz hükümetimizin özel sektörün bütünlüğünü ve dolayısıyla ekonominin istikrarını tehdit eden bu tür zararlı girişimlere dün olduğu gibi bundan sonra da geçit vermeyeceğine inanıyoruz.

Değerli arkadaşlarım,

Ekonomimizin gelişen vizyonuna paralel olarak dış ilişkilerin önemi de artmıştır. Tobb tarihinde ilk defa bu dönemde dış politikada son derece aktif bir rol oynamıştır. Zaten ülkemiz global oyuncu olmalı derken biz de yerel kalamazdık.

Artık zaman küresel eğilimleri gözden kaçırmayan milli politika tasarımı zamanıdır. İşte biz de yurtdışı ticari ilişkilerimizi artırmak için gerekli şartları oluşturmak amacıyla dış politikamıza katkıda bulunuyoruz. Öte yandan dış politikamız da ekonomimizin istikrar içinde büyümesi hedefini sürekli gözetmelidir.

Bu çerçevede vehimlere kapılmayan kendi yarattığı korkularının esiri olmayan ve dış politikasını kendine güvenerek uygulayan bir Türkiye istiyoruz. Dış ilişkileri belirleyen faktör ideolojik yaklaşım değil milli çıkarlar olmalıdır.

Churchill'in dediği gibi "ülkelerin ebedi dostları ve düşmanları yoktur; ebedi menfaatleri vardır."Türkiye bu gerçeğin bilinciyle dış ilişkilerini başlıca 4 temel alanda genişletmek ve geliştirmek zorundadır.

Her şeyden önce ekonomideki iyi gidişin desteklenmesi için AB üyelik perspektifini korumaya mecburuz. 17 Aralık zirvesi kararı sakıncalı yönlerine rağmen bize bu fırsatı vermektedir.

AB'nin başta Kıbrıs meselesi olmak üzere bazı önemli konularda yükümlülüklerini yerine getirmekte isteksiz davranması girişimlerimizi engelleyip cesaretimizi kırmamalıdır. Elbette AB perspektifini korurken aslında Kıbrıs, Ege ve Ermeni soykırım iddiaları gibi AB üyelik sürecinde şart niteliği taşımayan konularda milli çıkar muhasebesini de ihmal etmeyeceğiz.

Bu nedenle Türkiye'nin AB perspektifini koruma kararlılığı fırsat sayılarak kriterlerle ilgili olmayan talep ve isteklerin kabul görmesini kimse beklenmesin. Öte yandan ABD ile ilişkilerimize de en az AB kadar ağırlık vermeliyiz.

Bir süre sarsıntılı bir dönem geçiren ABD ile ilişkilerimizin düzelmekte olması son derece olumludur. Türkiye ve ABD siyasi ve ekonomik alanda ortak stratejik çıkarlara sahiptir.

Bunların yakın işbirliğiyle etkin şekilde değerlendirilmesi ve geliştirilmesi her iki ülkenin yararına. ABD 1.5 trilyon dolara ulaşan ithalatı ile dünyadaki en büyük pazardır. Bizse bu pazardan ancak binde 3 pay alıyoruz. Bu durum kaçırdığımız fırsatın ve bizi bekleyen büyük potansiyelin göstergesidir.

AB ve ABD'nin yanısıra daha büyük bir coğrafyayı kapsayan Avrasya ülkeleriyle ilişkilerimizi sıcak tutmaya mecburuz. Bu kapsamda Rusya'yla ticaretimizin hızla gelişmesi Türk Cumhuriyetlerine yaptığımız yatırımların artması memnuniyet vericidir.

Ancak bunların yanısıra ilişkilerimizin daha çok ithalata dayandığı Çin ve Hindistan gibi Asya ülkeleriyle ticaretimizi çeşitlendirmeli ve derinleştirmeliyiz.

Dördüncü olarak da tarihi coğrafi ve kültürel açıdan yakını olduğumuz Ortadoğu ve kuzey Afrika ülkeleriyle ilişkilerimizi geliştirmeliyiz.

Özellikle son 1 senede artan petrol fiyatları bu bölge ülkelerinin çoğunda gelir patlamasına yol açmış başta inşaat ve turizm sektörleri olmak üzere pek çok sektörümüzün önüne yeni fırsatlar çıkmıştır.

Bu bağlamda Irak özel bir önem taşımaktadır. Irak'ın normalleşmesi ticari ve ekonomik hayatın güçlendirilmesini gerektirir ki bunu da ancak özel sektör başarabilir. Burada en büyük katkıyı da Türkiye sağlayabilir.

Biz Türk iş dünyası olarak ticaretimizi artırıp özel sektörün gelişmesini sağlayarak Irak'ın yeniden yapılanmasına katkıda bulunmak istiyoruz. Girişimcilerimizi bu süreçte etkin şekilde yer almaları için teşvik ediyoruz.

Tobb önderliğinde özel sektörümüzün Irak'a gerçekleştirdiği ziyaret -ki: dünyada özel sektörün Irak'a yaptığı ilk ve tek ziyarettir ticaretimizin önünü açmıştır. Biz Tobb olarak iş adamlarımızın yurtdışındaki ticaret ve yatırımlarını kolaylaştırmak üzere öncü rolümüzü sürdürmeye devam edeceğiz.

Hükümetimizin de Sayın Başbakanımız önderliğinde yoğun yurtdışı temaslar da bulunarak ticari ilişkilerimizi geliştirme çabalarını memnuniyetle karşılıyor ve destekliyoruz. Benzer açılımları saymış olduğumuz bu 4 temel alana yayaarak devam ettirmeliyiz.

Değerli arkadaşlarım,

Önümüzdeki dönemde AB ile başlayacak müzakerelerle birlikte Tobb'un ve buna paralel oda ve borsalarımızın etkinliği daha da artacaktır. Sizler bu dönemde özel sektörün kaptanları olacak ve camiamıza yol göstereceksiniz.

Türkiye'nin hedefi; özgür birey demokratik toplum ve rekabetçi piyasa ekonomisini benimsemiş ülke olmaktır. Siyasetçimiz, Bürokratımız, Sendikacımız ve İşadamlarımız sadece kendi pozisyonlarını değil ülkesinin geleceğini sahiplenmelidir.

Türkiye'nin gücüne güç katmak ülkemizin itibarını daha yükseğe çıkarmak emanetini aldığımız camiamıza ve ülkemize layık olabilmek çocuklarımıza gurur duyacakları bir ülke bırakmak için bütün gücümüzle çalışmaya devam etmeliyiz.

Şüphesiz ki insan ancak çalıştığına erişir. Öte yandan yurtiçinde ve dışında edindiğimiz saygınlığı korumak için siyasete karşı eşit mesafeyi bundan sonrada korumalıyız.

Halkımızın bizden beklentisi farklıdır siyasetçiye verdiği rol farklıdır. Ülkeyi yönetme görevi halktan bu amaçla yetki almış siyasilerimizindir. Ancak biz hiç kimsenin arka bahçesi olmadık olamayız olmayacağız.

Bizim takip edeceğimiz tek siyaset ekonominin büyümesi ve ülkemizin kalkınması siyasetidir. Bizim siyasetimiz kısır ve gündelik çekişmeler içinde harcanamayacak kadar büyük bir davadır.

Bizim siyasetimiz büyük önderimiz Mustafa Kemal Atatürk'ün sözünde gizlidir; "Mutluluğum, sizlerin ufak dükkânlarınızın yerine, büyük ve haşmetli fabrikaların yapıldığını gördüğüm gün, daha artacak ve yükselecektir".

Gencinden yaşlısına, girişimcisinden işsizine herkesin umudu sizdedir. Yüce Atatürk'ün ve aziz şehitlerimizin emaneti olan bu coğrafyada geleceğin lider ülkesi bizlerin omuzlarında yükselecektir.

Ben sizlere ve bu büyük camianın başarı inancına ve azmine inanıyorum. Sizlerle birlikte bundan sonra da omuz omuza çalışacağımdan dolayı büyük bir gurur duyuyorum. Hepinizi muhabbetle kucaklıyor saygılarımı sunuyorum.

YEREL GÜNDEM TOPLANTISI

18 MAYIS 2005 ANKARA

Çinliler düşmanlarına beddua ederlerken "umarım değişim döneminde yaşarsın" diyerek beddua ederlermiş. Değişim dönemlerinde yaşamak hem bireyler hem de toplumlar için gerçekten çok zor.

Bizler de son zamanlarda günlük sohbetlerimizden, akademik toplantılara kadar, hemen her alanda, dünyada yaşanan değişimlerden bahsetmeden konuşamaz olduk. Özellikle son 25-30 yıldır yaşanan, sosyo-ekonomik, siyasal ve kültürel değişimler, bizi buna mecbur ediyor.

Değişimin farkında olmak da elbette bir sağlık işareti. Fakat gerçekte neler oluyor? Bunları nasıl yorumlamamız gerekiyor? Daha da önemlisi, tüm bu olan biten çağdaş bir yönetim için ne anlam ifade ediyor? Yaşadıklarımızı yepyeni bir düzenin kurulmakta olduğunun habercisi olabilir mi ?

Gelin isterseniz hep birlikte, değişimin nasıl tüm toplumlara kendini dayattığını bir anımsayalım. Aslında her şey, sanayi toplumlarının ve dünya kapitalizminin 1970'lerde girdiği bunalımla başladı.

Her kriz, yeni fırsatlar sunar. Bir kez daha öyle oldu. Yaşanan bunalım, ekonomik, toplumsal ve kültürel alanlarda alternatif yapılar ortaya çıkardı. Yepyeni üretim ve tüketim kalıplarıyla tanıştık.

Örneğin, bir önceki dönemin üretim alanında sembol kavramları değişti. Merkezîyetçilik, sermaye yoğun büyük ölçekli üretim, katı bürokratik yapılar, uzmanlaşma ve standartlaşmaya dayalı işgücü kullanımı ve esnek olmayan üretim anlayışı değişmeye başladı.

Piyasaya sunulan mallar çeşitlendi. Böylelikle farklı ürün taleplerinin karşılanmasına imkan doğdu. Robotlar ve mikro elektronik teknolojiler, kitlesel üretimin yerini alan esnek üretimin en önemli unsurlarıydı.

Öte taraftan iletişim, taşımacılık, ticaret ve elektronik dünyasında yoğun bir teknolojik hareketlilik yaşanıyordu. Özellikle iletişim teknolojisindeki gelişmeler telefon, televizyon ve bilgisayarın beraberce kullanılmasını gündeme getirdi. Bilgi kaynaklarının büyük bir kısmına ulaşmak herkes için olağanüstü kolay hale geldi.

Böylelikle hem ticaret hem de sermaye küreselleşti. Ulusal devletlerin kendilerini koruma altına aldıkları her türlü duvarları yıkıldı. Uluslararası ekonomik ve siyasal ilişkilerde yoğunluk, tarihin hiçbir döneminde görülmemiş derecede arttı.

Bundan sadece ülkeler arasındaki ilişkiler değil, ülke içindeki kurumların birbirleriyle olan ilişkileri de etkilendi. En önemlisi, yaşanan dönüşümler, tüm dünyada devlet kurumunun nasıl çalıştığına ve sahip olduğu güce dair geleneksel anlayışların gözden geçirilmesini gerektirdi.

Devletin eski çalışma düzeni eleştiriliyordu, çünkü mevcut durumyla devlet toplumun hizmetinde değildi. Eleştiriliyordu çünkü, halkın yönetime azami katılımı değil, yaygın olarak emir-komuta sistemi kullanılmaktaydı.

Devletin hem ekonomi hem de yönetimdeki ağırlığı o kadar fazlaydı ki, bu, vatandaşların önem ve özgürlüklerini neredeyse anlamsız hale getiriyordu. Devlet, yurttaşlar adına düşünüyor, planlar yapıyor, onlar adına kararlar alıp bunları uyguluyordu.

Sonuçta toplumsal katılım engelleniyordu. Çoğulculuğa ve katılımcılığa yeterli önem verilmeyince, sadece demokrasi, tek başına bir şey ifade etmiyordu. Üstüne görev olmayan bir çok işin içinde kaybolan devlet, asli görevlerini yerine getirmekte ise çok acizdi.

Stratejik düşünce üretmek, bunlarla ilgili kararlar almak ve uygulamak yerine gündelik iş takibiyle uğraşmaktaydı. Merkeziyetçi, hantal ve halktan kopuk yönetim yapıları sınırlı ülke kaynaklarını beceriksizce israf ediyor, pahalı ve kalitesiz hizmete mahkum oluyorduk.

Eski işleyiş eleştiriliyordu, çünkü vatandaşlar yüz binlerce sayfa tutan mevzuat ve kurallar içerisinde boğulup şaşkına dönmüştü. Kamu idaresi böyle yapmakla aslında kurallara uyulmasını da imkansızlaştırıyordu.

Pek çok insanın bir çırpıda sıralayabileceği bu olumsuzluklar, çağdaş bir yönetim için değişimin yönünü de işaret ediyordu. Devlet, yaşanan değişimlere uygun bir yeniden yapılanma sürecinin içine girmek zorundaydı. Demokratik, katılımcı ve sorumlu bir devletin nasıl organize edileceği konusunda kafa yormalıydık.

Yönetim kelimesinin sıklıkla 'yeniden yapılanma', 'reform', 'dönüşüm' gibi kavramlarla beraber anılması da aslında yönetim alanında değişim talebinin ön plana çıktığının en güzel göstergesiydi.

Devletin gerek ekonomi gerek yönetimdeki rolünü, çağdaş normları, evrensel değer ve uygulamaları dikkate alarak yeniden tanımlamalıydık. Aralarındaki nazik dengeyi bozmadan, birey ve toplumun hak ve özgürlüklerini eşit oranda gözetmeliydik.

Piyasa ekonomisini hakim kılmalı, özel sektörü ekonomide öncü konuma getirmeliydik. Fakat her şeyden önemlisi, çağdaş bir yönetim için, en başta, yönetim zihniyeti değiştirilmeliydi. Zihniyet değişikliği devletin yönetim hacminin genişlemesinden ya da küçülmesinden çok daha önemliydi.

Köhnemiş zihniyet değiştirilmedikçe, reformların özünde ve uygulanmasında başarı şansı yoktu. Tıkanan işlerin çözülebilmesi için, insan kaynakları, organizasyon ve teknoloji alt yapıları birbirine uyumlu hale getirilmeliydi.

Değişen koşullara hızlı tepki verebilen ve uyum sağlayabilen bir yönetim sistemi kuralıydık. Karşımızda, bizleri namuslu, şerefli, akıllı vatandaşlar olarak kabul eden, idari iş ve işlemlerde bizlere olumlu davranan bir yönetim bulmalıydık.

Devlet ile vatandaşın gerçek manada barışması yönetimin, yurttaşlarla arasında daha çok ortak değer yaratmasıyla mümkündü. Vatandaşların yöneticilerle buluşması, konuşarak, sorunlara birlikte çözüm aramakla mümkündü.

Peki tüm bu sayılanları hayata geçirilebilmek ve gerçekten çağdaş bir yönetimin kurulabilmesi nasıl mümkün olacaktı? Bunun yöntemi neydi? Bunun yolu, sivil topluma doğru esaslı bir güç kaymasından geçiyordu.

Tek başına hareket etmek yerine birlikte düzenlemeyi, birlikte yönetimi, birlikte üretimi tercih etmek. Piyasanın 'görünmez eli' ile, devletin 'demir yumruğu' arasında yıllardır süren sıkışmışlığı aşmak. İster kamusal ister kamu dışı olsun, tüm toplumsal aktörlerin sahip olduğu kaynakları, ortak sorunları çözmek için bir havuzda birleştirmek.

İşte değişimi gerçekleştirmek için bunlar yapılmalıydı. Aslında yönetimde değişimin formülü çok açıktı: bürokrasi + sivil toplum kuruluşları + özel sektör. Böyle bir sistem içerisinde devletin rolü, hizmetler sunulurken koordinasyon sağlamakla sınırlıdır.

Sistemin temel felsefesi ise, toplumu yurttaşların yerine değil, bilakis onlarla birlikte yönetmektir. Halkın katılmadığı ve aktif rol almadığı yönetimler zamanla elitlerin fantezileri içinde kısırlaşır. Bu durum, Türk toplumunun yaşamaya mahkum kaldığı acı ve krizlerle daha da iyi anlaşılmalıdır.

Günümüzde iyi yönetim, devletin görevlerinin tek başına devlet tarafından değil, kamu, özel sektör ve stk'lar tarafından beraberce yerine getirilmesiyle mümkündür. Sorumluluk artık sadece bürokratlara ait değildir.

Burada çizmeye çalıştığım resim, devlet dışı aktörlerin. Politikaların üretilmesine doğrudan katıldıkları bir hizmet anlayışının resmidir. Çağımızda siyasi iktidarların gücü, kamusal ve özel aktörlerin kaynaklarını ortak kullanabilme ve koordine edebilme kapasitesine bağlıdır.

Altını çizerek söylemek gerekirse bu, "komuta ve kontrol"e dayalı devletten, "yapabilir kılan" devlete doğru bir gelişme demektir. Yeni modelde devlet, olur olmaz her konuda topluma tek başına hizmet götürmek ve böylelikle aslında hükmetmek hevesi peşinde koşmaz.

Aksine, hedefleri tespit edip bunları gerçekleştirmek için, toplumun değişik kaynaklarını bir araya getirmeye odaklanır. Sivil toplum, söylemeye bile gerek yok ki, böyle bir sistemin en önemli unsurudur.

Kuralsızlıklar sonucu ortaya çıkması muhtemel devlet veya piyasa despotizmine karşı en önemli alternatif, sivil toplumdur. 'sivil toplum kuruluşlarının çağdaş yönetime ne tür katkısı bulunmaktadır?' türünden bir soru günümüz koşullarında anlamsızdır.

Çünkü, zaten stk katılımından bağımsız bir "çağdaş yönetim"den bahsetmek mümkün değildir. Bu anlamda, sivil toplum ile çağdaş yönetim arasında bir katkı ilişkisi değil, aksi düşünülmemeyecek bir özdeşlik ve birliktelik vardır.

Öte taraftan, stk'ların sadece "kar amacı gütmeyen gönüllü vatandaşlar grubu" olarak tanımlanmasını, stk'lara dar bir kavram elbisesi giydirilmesi olarak gördüğümüzü ifade etmek isterim.

Elbette gönüllülük esas alınırsa, bir çok "hükümet dışı kuruluş" sivil toplum ku-

ruluşu tarifinin dışında kalacaktır.Oysa merkezi ya da yerel hükümet düzeyinde kamu kurumları tarafından oluşturulmuş pek çok kuruluş da stk sayılmalıdır.

Dernekler, vakıflar, meslek odaları, barolar, sendikalar, kooperatif birlikleri ve vatandaş girişimleri de stk kapsamındadır. Örneğin, il düzeyinde oda ve borsalar, etkileri ve uygulama alanı dikkate alındığında, yerel çapta örgütlenen en önemli sivil toplum kuruluşlarıdır.

Oda ve borsaların bir üst kuruluşu olarak Tobb da, ulusal düzeyde faaliyet gösteren bir sivil toplum kuruluşudur. Sivil toplum ruhunun geliştirilmesine çok ihtiyacı bulunan ülkemizde, gönüllü kuruluşlar da dahil olmak üzere tüm hükümet dışı organizasyonları stk kabul ederek, bu yöndeki anlayışımızı geliştirmemiz gerekmektedir.

Sevgili gençler, Değerli konuklar,

Şu çok açıktır ki yönetime bakışımızı kökten değiştirmenin vakti gelmiştir.Türkiye odalar ve borsalar birliği olarak, çeşitli vesilelerle hemen her alanda zihinsel bir değişikliğe ihtiyacımız olduğunu vurguladık.

Yönetimle ilgili olarak bunun bir kez daha altını çiziyoruz. Kamu idaresi, tüm kurumlarında, iş yapma yöntemlerinde ve politika hazırlık süreçlerinde gerçek bir değişikliğe gitmelidir.

Her şeyden önce devlet dairelerinin kapalı kapıları ardında kararlaştırılan reformların tüm sorunları çözecek, tüm dertlere derman olacak bir sistem kuraçağı hayaliyle yaşamaktan vazgeçilmelidir.

Önemli olan, tüm toplumsal aktörlerin dinamizminin, çözüm arayışlarına yansıtıldığı bir yapının kurulmasıdır. Artık, kamu hizmetlerinin kalitesinin artırılması, verimliliğin ve rekabetin sağlanması, piyasaların desteklenmesi ve yerelleştirme gibi pek çok konuda toplumsal bir mutabakata ulaşılmıştır.

Eski dönemlerin, piyasa ile devleti karşı karşıya getiren görüşleri artık alıcı bulmamaktadır. Önemli olan, piyasa ile devleti birbirine "dost" kılabilmektir... Önemli olan, aralarındaki karşıtlığı, geleceğimizin güvencesini sağlamak açısından aşmaktır.

Ayrıca, stk'ların katılımcı demokrasi uygulamasında hayati bir rolü olduğu herkes tarafından iyi anlaşılmalıdır. Seçim meydanlarında verilen sözlerin, hükümet programlarında sıralanan vaatlerin havada kalmaması gerekiyor.

Bunun için siyasetçilerin yalnızca seçimlerde değil, iki seçim arasında da demokratik bir denetime tabi tutulması gerekiyor. Bunu sağlamanın en etkin yollarından biri stk'ların demokratik denetimidir.

Böylelikle seçmenler seçim sandığı önlerine geldiğinde daha "bilgili" ve "bilinçli" tercihlerde bulunabilirler. Eğer bunu gerçek anlamda başarabilirsek, ülkemizde demokrasi etiğinin yerleşmesi yolunda önemli bir engel aşılmış olacaktır.

Bu yüzden, topluma karşı sorumlu, hesap verebilir, demokratik meşruiyeti tam, şeffaf ve katılımcı çağdaş bir yönetim için sivil toplumun geliştirilmesi gerekiyor. Öte taraftan, üzülenek belirtmem gerekiyor ki, ülkemizdeki sivil toplum kuruluşları, pek çok konuda deneyimsiz ve hazırlıksızdır.

Stk'lar, ya kendilerine sunulan gündemi onaylamakta, ya da eleştirmektedirler. Oysa kendilerinden beklenen, bunun ötesine geçerek özgün gündem ve projeler ortaya koyabilmeleridir.

Kadınlar, gençler, yaşlılar, yani sivil toplumun her bir unsuru, yalnızca kendi sorunlarını değil, aynı zamanda kendi bakış açılarını da tüm platformlara taşımalı ve seslerini duyurmalıdır. Belki çok daha önemli bir başka sorun ise, stk'ların mevcut sistemi daha fazla katılım yönünde değiştirmek yerine, otoriter çözümlere sığınmayı tercih etmeleridir.

Mevcut koşullarda, zihniyet değişikliğine, en az kamu ve özel sektör kadar, bizzat stk'ların kendileri de ihtiyaç duymaktadır. Demokratik işleyiş sadece devlet kurumlarının gereksinimi değildir.

Özel sektör ve sivil toplum kuruluşları zaten baştan böyle bir niteliğe sahip olduklarını düşünürlerse büyük bir yanılgıya düşerler. Ayrıca unutulmamalıdır ki, gerçek bir demokratik katılım için stk'ların siyasal iktidarların baskı ve zorlamalarından etkilenmeyecek bağımsız kuruluşlar olması gerekmektedir.

Yasal sistemle güvence altında olmak, sivil toplum kuruluşlarının temel niteliklerindedir. Bu kuruluşlar ile yerel yönetimler arasında işbirliği ve iletişim bağlarının mümkün olduğunca güçlendirilmek de çok önemli bir diğer husustur.

Sivil toplum üyeleri, devletle olan ilişkilerinde kamu görevlileri ve bürokrasi ile herkesten daha çok yüz yüze gelmektedir. Kamu sektörüne hakim olan genel mantık ve bürokrasiye aşırı bağlılık bu karşılaşmanın niteliğini belirlemektedir.

Bu durum, kamu idarelerinin sivil toplum kuruluşları ile kuracakları ilişkide ve

gerçekleştirecekleri ortaklıklarda yaşanabilecek sorunların en büyük kaynağıdır. Hükümetler, stk'ların rollerini sorumlu bir partner olarak icra edebilmeleri imkanını sağlamalıdır.

Politikaların hazırlanmasından uygulanmasına kadar her safhada yasal kolaylıkların hazırlanması da oldukça önemlidir. Bunu temin etmek için, kamu idaresinde çalışanlar, sivil toplum kuruluşları mensuplarını, kendi ortakları olarak görececek bir anlayışta olmalıdır.

Hem stk'ların belli ilkeler etrafında örgütlemesine katkıda bulunmak, hem de demokrasi kültürünün ülkemizde yerleştirilmesi için çalışmak temel amacımız olmalıdır.

Devletin küçültülmesi zorunlu olarak bir boşluk doğurur. Boşluk, sağlıklı bir şekilde doldurulmalıdır. İşte bunun yolu özel sektör ve sivil toplum kuruluşları katılımından geçiyor.

Sevgili gençler,

Artık 60'lı 70'li yıllarda olduğu gibi, kapılarımızı kapatarak, tek başımızaymış gibi yaşayamayız. Türk gençliğinin de, dünyaya kapalı bir ortamda yaşamak ve bu değişimi takip etmemek gibi bir lüksü olamaz.

Bu yüzden, önünüzdeki temel mesele, değişimi iyi analiz etmektir. Değişimin tam ortasında yaşıyoruz. Öyleyse edilgen ve pasif değil, aktif ve küresel bir oyuncu olmanın tam zamanıdır. Sizler sorunlara duyarlı yurttaşlar olmadıkça, avrupa birliği karşısında genç nüfusumuzla övünmemizin bir anlamı kalmaz.

Sizin hem yerel hem de küresel ortaklıklara açık olmanız ülkemizin ab'ye uyumu açısından çok önemli bir adımdır. Sizleri doğrudan ilgilendiren konu ve sorunlara odaklanarak alternatifler geliştirin. Ama bununla yetinmeyin. Doğrudan alakalı gözükmeyen konularda da karar alma süreçlerine aktif olarak katılın. Gençlerin bakış açısını bu süreçlere yansıtın.

Alternatif çözümler geliştirdikçe, merkezi ve yerel yönetim kuruluşları karar alırken sizleri daha fazla muhatap kabul edeceklerdir. Çünkü ben de yürekten inanıyorum ki sizler yalnızca geleceğin liderleri değil, bugünün de ortaklarıdır !

TSE GENEL KURULU

25 MAYIS 2005 ANKARA

Önümüzdeki dönemde, ekonomide sağlanan pozitif ivmenin devamlı kılınmasında, TSE çok önemli bir misyon üstlenecektir. Bunu daha iyi anlayabilmek için, bugün gelinen noktayı doğru kavramalıyız.

Türkiye ekonomisi, 2001 krizi sonrasında tasarlanan iktisadi programa olumlu tepki vermiştir. Tedavi, yolunda gitmiştir. Böylece iktisadi toparlanma dönemini tamamlanmıştır. Şimdi iktisadi toparlanma sürecinden, istihdam artışı sağlayan, istikrarlı bir büyüme sürecine geçmek gerekmektedir.

Bunun yolu da şirketler kesiminde başlayan ve küresel rekabete ayak uydurmamızı sağlayan değişim sürecini devam ettirmektir. Esasında AB süreci de, bu değişimi en az maliyetle tamamlamamıza yardım edecektir.

AB üyeliği olmasa bile, kendi başımıza zaten gerçekleştirmemiz gereken bu yapısal değişimi, AB üyeliğiyle birlikte daha kolay ve daha az maliyetle yapabileceğimiz açıktır.

Bu değişimi başarılabilirdiğimiz ölçüde, Türkiye ekonomisi kabuk değiştirecek ve normalleşecektir. İşte önümüzdeki esas vazife de budur.

Avrupa Birliği üyelik müzakereleri sürecinde, özel sektörümüzün, üretim ve iş görme süreçlerini, Avrupa standartlarına yaklaştırmaya çalışması, Türkiye ekonomisini zora sokmayacaktır.

Şüphesiz ki, kısa vadede yüklenmemiz gereken ilave maliyetler olacaktır. Ama, kısa vadede çekilecek sıkıntıları öne çıkararak, uzun vadede ortaya çıkacak olumlu sonuçları, gözden kaçırmamalıyız.

Tersine, Türkiye bir an önce Avrupa Birliği standartlarında üretim yapmaya

başlamazsa, uluslararası rekabet karşısından zorlanacaktır. Çin ve Hindistan karşısında, o standartların yokluğunda girişilecek bir rekabet savaşını kazanabilme imkanımız yoktur.

Bunun farkına en çabuk varan ihracatçılarımız, ce işaretinin önemini kavramışlardır. Küresel standartlara uyum, Türk sanayinde zaten başlamıştır.

Çok yakında, ABD ve AB başta olmak üzere, pek çok gelişmiş ülkenin, Çin'den ve Hindistan'dan gelecek mallara karşı standartlarını genişleteceğini, çevre ve işçi sağlığının da bu standartlara ekleneceğini göreceğiz.

Bizim hatamız, çoğu sefer meselelere statik bakmamızdan kaynaklanmıştır. Artık aynı hatayı tekrarlamayalım. Pozisyonumuzu, olmuş olana, yani bugünün şartlarına göre değil, olmakta olana, yani yarın ortaya çıkacak şartlara göre belirleyelim.

Dolayısıyla, üretimin, AB standartlarına göre yapılmasıyla ortaya çıkacak maliyeti artışı, aslında, yarınımızı, son derece sağlıklı bir biçimde kurabilmenin maliyetidir. Ve gereklidir.

İşte bu yüzden de, rekabet gücümüz açısından zaten uyum sağlamamız gereken, hatta kısmen uyum sağlamaya başladığımız AB standartlarından korkup, imtiyazlı ortaklık gibi patika yollara razı olmamızı gerektirecek bir durum söz konusu değildir.

Avrupa Birliği ile uyumu sağlamada en büyük görevlerden biri de TSE'ne düşmektedir. Bu uyumun gerektirdiği değişimin, ülkemiz gerçeklerini en iyi bilen sanayi ve ticaret hayatının içinden gelen kişiler tarafından gerçekleştirilmesi de, ülkemiz için ayrı bir kazanç olmaktadır.

Türk standartları enstitüsü hali hazırda Avrupa standartlarının yüzde 95'ine yakınına hayata geçirmiş olması da, ayrıca takdire şayandır.

TSE'nün hizmetlerinin büyük çoğunluğunun, hem Avrupa akreditasyon kurumlarından, hem de Türk Akreditasyon Kurumu'ndan akredite oluşu da, Türk sanayisi için önemli bir gelişmedir.

Gerekli kanuni düzenlemelerin tamamlanıp, TSE'nü yabancı belgelendirme kuruluşlarıyla eşit şartlarda rekabet edebilen, Türk sanayicisine yol gösteren, yönlendiren bir kuruluş haline getireceğimize yürekten inanıyorum.

TOBB GİRİŞİMCİLİK EĞİTİMİ PROGRAMI

25 HAZİRAN 2005 ANKARA

Komşu ülkelerde yaşayan Türk asıllı girişimcilerle ülkemizin bağlarını güçlendirmek ve ticari ilişkilerini geliştirmek amacıyla birliğimizce "girişimcilik eğitim programı" düzenlenmektedir.

Bu çerçevede; Bulgaristan, Batı Trakya, Makedonya, Kosova, Romanya ve Irak'ta yaşayan Türk girişimciler, dışişleri bakanlığımız aracılığıyla davet edilmişlerdir. Programa katılacak kişilerin belirlenmesinde; Türk asıllı olmaları ve Türkçe konuşmaları esasından hareket edilmiştir.

Böylelikle ortak kültürel değerlerin varlığından yararlanarak, karşılıklı görüş alışverişlerinin daha etkin bir şekilde gerçekleşmesi ve programın beklenen yararları sağlanması amaçlanmıştır.

Girişimcilik eğitim semineri için isimleri yurt dışı temsilcilerimiz aracılığıyla belirlenen 55 katılımcı adayının bilgileri toplanmış ve meslek alanları ile programa katılmak istedikleri uygun tarihler belirlenerek gerekli gruplandırmalar yapılmıştır.

Batı Trakya-Gümölcine'den ve Makedonya'dan 2, Kosova-Priştine'den 3, Romanya'dan 1, Bulgaristan'dan 3 olmak üzere 5 balkan ülkesinden 11 kişi gelmektedir. Irak'tan gelen 13 kişi ile birlikte toplam 24 katılımcı programımıza katılacaktır.

Yürekten inanıyorum ki, bu program vasıtasıyla, ortak kültürel değerlerimizi ticari ilişkiler kurarak daha da kuvvetlendirme yolunda çok önemli bir adım atmış olduk. Komşu ülkelerdeki müteşebbislik potansiyelini, Türkiye'nin girişimcilik ve iş yapma deneyimi ile birleştirdik.

Bu programa katılan kardeş iş adamlarımız, kendi ülkelerindeki ticaret yapma kapasitelerinin güçlendirilmesinde kilit bir rol oynayacaktır. Böylece katılımcıların; buldukları ülkelerde ticaret yapma kapasitelerinin güçlendirilmesi ve Türkiye ile işbirliği yapma olanaklarının artırılması amaçlandığından, program süresince girişimcilik ve iş yapma deneyimleri konusunda bilgilenmeleri hedeflenmiştir.

Bu kapsamda Tobb-ETÜ üniversitesi, İgeme ve Kosgeb ile işbirliği yapılarak; "girişimcilik nedir? İş yönetimi, işbirliği olanakları, genel işletmecilik fonksiyonları ve finansmanı ile küresel üretim değer zinciri" konularında dersler düzenlenmiştir.

Konuklarımız; ilk hafta Ankara'da devlet bakanlığı, dışişleri bankalığı, dış ticaret müsteşarlığı, kosgeb, tika, igeme vb. Kamu sektörünün yöneticileri ile bir araya gelecek ve ilgili kurumları tanıyacak, bölge ülkelerindeki faaliyetleri hakkında bilgi alacaklardır.

Ayrıca; Ankara Ticaret Odası ve Ankara Sanayi Odalarını ziyaret ederek, Gimat toptancılar sitesi, organize sanayi sitesi, Ostim sanayi sitesi, inşaat ve tesisat malzemecileri sitelerindeki firmalarla işbirliği görüşmeleri yapabilmeleri mümkün olacaktır.

Programın ikinci haftasında ise, Bursa ve İstanbul'daki ticaret ve sanayi odaları ile Deik ziyaret edilerek, üyeler ile karşılıklı görüşme ortamlarının oluşturulması sağlanacak ve Ankara'da olduğu gibi örnek iş yeri ziyaretleri yapılacaktır.

Ayrıca Irak'lı katılımcılar için ayrıca Gaziantep'te ticaret ve sanayi odalarımızın ev sahipliğinde 2 günlük bir ek program düzenlenmiştir. Ekim ayında, 30 yeni girişimcimizin katılımıyla, bu programın ikinci etabını da gerçekleştireceğiz.

Tobb olarak, hem ülkemizdeki hem de yakın çevremizdeki kardeş iş adamlarımızın gelişmesine büyük önem veriyoruz. Zira, ülkelerin uzun dönemli büyüme performansını belirleyen esas unsur, müteşebbis insanların varlığı ve gücüdür.

Doğu bloku, bilimsizlikten, eğitimsizlikten ve kaynaksızlıktan değil, girişimci orta sınıf yokluğundan batmadı mı? Almanya ve Japonya daha 20. Yüzyılın başında son derece gelişmiş "girişimci orta sınıf"a sahiptiler, "sanayileşmiş ülke" düzeyine ulaşmışlardı. Savaştan dönen mühendisler, işçiler, öğretmenler işlerine döndüler. Yıkımlar tamir edildi, silah üreten şirketler yeniden sanayi malları üretmeye, ihracat yapmaya başladılar.

Türkiye ise köylü toplumuydu. Savaş bitince mehmetçik çalıştığı şirkete değil, köyüne dönmüştü. Türkiye'de girişimci orta sınıf, Abdülhamit döneminde oluşmaya başladı. Sonrasında cumhuriyetle birlikte uygulanan "milli iktisat" politikalarıyla daha da gelişti.

1950'ye geldiğimizde "girişimci orta sınıf" gözle görülür düzeye gelmişti ama hâlâ köylü toplumuyduk. Şehirleşme, köyün milli pazara bağlanması, ticarileşme o zaman başladı. Ancak 1960'lar ve 70'lerde uygulanan içe dönük, ithal ikameci sistem, bize en az 10 yıl kaybettirdi.

80'lerden itibaren, dış rekabete açık doğru politikaların uygulanmasıyla asıl atılım başladı. Ve bugün Türkiye, yüzde 85'inin sanayi ürünlerinin oluşturduğu 70 milyar dolarlık ihracat rakamına ulaştı.

Bu ihracatın yüzde 65'ini de, dünyanın en gelişmiş piyasaları olan AB ve ABD'ye yapıyoruz. Ekonomimiz, dünyanın en büyük 20 ekonomisinden biri haline geldi. 30 yıl sonra enflasyonda tek haneli seviyelere geldik.

Zaten enflasyon piyasa ekonomisinin sonucu değildi. Bugün piyasa ekonomisinde daha ileri gittik ve enflasyon düştü. Tüm bu başarıları, rekabetçi piyasa ekonomisi modeliyle gerçekleştirdik.

Ama rekabetçi piyasa ekonomisinin gelişme için de "girişimci orta sınıf" gerekiyor. İşte bu programdan faydalanarak ülkelerine dönecek müteşebbislerimiz, hem ülkelerinin kalkınmasında hem de ülkemizle ekonomik ilişkilerin gelişmesinde büyük rol oynayacaktır.

Bu tabloda Türk girişimcileri de, gösterdikleri üstün başarı ve çalışmalarla her zaman yer alacak ve gurur kaynağımız olmaya devam edecektir. Bir zamanlar milletimiz için hayal gibi görünen, Türk girişim gücünün, sizler sayesinde dünyaya yayılmış olduğunu görmek, katettiğimiz mesafeyi anlamak için yeterlidir.

İmkan verildiği ve önündeki engeller kaldırıldığı zaman görüyoruz ki, Türk girişimcisi, Şili'den Sibiryaya, dünyanın dört bir yanında başarıyla iş yapabiliyor. Çünkü müteşebbislik bizim genimizde var.

Türk girişimcilerinin tüm dünyada başarıya ve ilerleme azmini, müteşebbis ruhunu temsil eden siz değerli işadamlarıyla birlikte bulunmaktan ve sizlere hitap etmekten büyük bir onur duydum. Hepinize başarılar diliyorum, yolunuz açık olsun.

“RİSK YÖNETİMİ VE BASEL 2’NİN KOBİ’LERE ETKİLERİ” PANELİ

28 HAZİRAN 2005 ANKARA

1988 yılında yayımlanan basel ı uygulamasından sonra, değişen ve gelişen ekonomik şartlara göre yeniden düzenlenerek deklere edilen basel ıı standartları, kobilerin bankalardan kredi kullanımıyla ilgili uygulamaları esastan değiştirmiştir.

2007 başında öncelikle g-10 ülkelerinde uygulamaya başlanacak olan yeni sermaye yeterliliği uzlaşısı olan basel ıı’nin, ülkemizdeki ekonomi ile ilgili düzenlemelere ve faaliyetlere de önemli etkilerinin olması muhtemeldir.

Yeni sermaye yeterliliği uzlaşısına geçiş sürecinde gerçekleştirilen düzenleme ve uygulamalar bankacılık sektörü ile sınırlı kalmayacaktır. Tüm reel sektör mensuplarının konu hakkında bilgilendirilmesinin gerekli olduğu bir gerçektir.

Bu nedenle birliğimiz, bankacılık düzenleme ve denetleme kurumu ve Türkiye Bankalar Birliği’nin ortak katkı ve katılımları ile, 19 ilimizde "risk yönetimi ve basel ıı’nin kobi’lere etkileri" konulu bilgilendirme toplantıları düzenlenecektir.

Değerli katılımcılar,

Kobilerin ekonomik yapıları ne kadar farklı olursa olsun hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkeler açısından büyük önem taşımaktadır. Bu önem özellikle Türkiye gibi zaman zaman ekonomik krizlerle karşı karşıya gelen ülkeler için daha da artmaktadır.

Küçük ve esnek yapıları ile ekonomiye katkı sağlayan kobi’ler tüm dünyada önemini korumaktadır.

Rekabetin ve değişikliğin çok yoğun yaşandığı günümüzde, kredi kaynaklarının kobilerin kullanımına sunulması, kobiler vasıtasıyla sürdürülebilir ekonomik büyüme açısından da çok önemlidir.

Unutmamak gerekir ki, son dönemde ülke ekonomilerinin en önemli problemi sürdürülebilir ekonomik büyümedir.

Ülkemiz açısından da önemli olan bu sorunun kalıcı çözümü için, kobilerimizin en önemli sorunu olan kredi kullanma yöntemindeki uluslararası değişimlerden haberdar olması gerekmektedir.

Türkiye sanayinde önemli yer tutan kobi'ler uluslararası rekabete hazır olmak zorundadırlar. Küçüklüklerinin kendilerine sağladığı esneklik ve uyum kabiliyetini en iyi şekilde değerlendirerek rekabet avantajı sağlayabilen işletmeler varlıklarını geliştirerek sürdürebilecektir.

Bunu sağlayamayan işletmeler ise gittikçe büyüyen sorunlarıyla uğraşmak zorunda kalacaklar ve beklenilmeyen iflas ve krizlere sürükleneceklerdir. Türkiye'deki işletmelerin %99.5'u, istihdamın %64'ü, katma değer %36'sı, kobi'ler tarafından sağlanmaktadır.

Ülkemizde kobi'lerin en önemli problemi yetersiz ve yüksek maliyetli finansmandır. Bu nedenle kobi'ler faaliyetlerini büyük oranda kendi özkaynakları ile finanse etme yoluna gitmişler, sadece ihtiyaç duyduklarında bankalara yönelmişlerdir.

Firma bilançolarının kredilendirmeye uygun olmaması ve bankacılık hizmet ürünlerinin işletme sahipleri tarafından fazlaca tanınmaması bu sorunun temel sebepleri olarak gösterilebilir.

Özellikle işletme bilançolarının genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine uygun olarak hazırlanması yeni standartların kobilere yüklediği en önemli sorumluluktur. Kobi'lerin özellikle bankacılık kesiminden kredi kullanımı imkanı son derece kısıtlıdır. Bu oran ülkemizde % 5'in altındadır.

Tüm kobi'lerin %50'si finansman sorununu uzun vadede gelişmeyi en çok etkileyen kısıtlama olarak göstermektedir. Finansman maliyeti yüksekliğinin Türk kobi'lerine olumsuz etkisi % 48 iken, AB ortalamasında bu oran %16'yı geçmemektedir.

Değerli katılımcılar,

Bankaların, risklerini azaltmak için kobilere kullandıkları kredilerde daha da

hassas olacağı bir döneme girmektedir. Hızlı rekabetin yaşandığı dönemde kobi'leri etkileyecek olan önemli gelişmelerden olan basel ıı standartları, kobiler tarafından ihmal edilmemelidir.

Basel ıı kriterleri çerçevesinde kobilerin ipotek karşılığı veya kefalet karşılığı kredi kullanması mümkün iken, basel ıı kriterleri çerçevesinde kobilerimizin kredi kullanabilmesi için "risk değerlendirme" kuruluşlarının firmalara verdiği derecelendirmeler esas alınacaktır.

Bu derecelendirme yöntemi, kredinin riskini dolayısıyla maliyetini de belirlemektedir. Basel ıı ile bankacılık sistemi risk odaklı sermaye yönetimine geçmekte ve buda beraberinde risk odaklı kredi fiyatlamasını getirmektedir.

Risk odaklı kredi fiyatlaması hem kobi'lerin kullanacakları kredi miktarını hem de maliyetini etkileyecektir. Diğer bir ifadeyle basel ıı standartları çerçevesinde bankaların kobilere kullandırdığı kredinin riski firmanın derecelendirme notu ile belirlenecektir.

Genel olarak g-10 ülkeleri içinde basel ıı'nin ilk etapta uluslararası alanda faaliyet gösteren bankalarda ve ulusal otoritenin uygun gördüğü diğer büyük bankalarda uygulanması öngörülmüş olsa da, Avrupa komisyonu basel ıı'yi AB dahilinde bütün bankalar ve yatırım bankaları için zorunlu kılacağını açıklamıştır. Bu nedenle AB'ye üyelik sürecinde Türkiye için basel ıı'nin önemi daha da artmaktadır.

Değerli katılımcılar

Burada Türkiye ekonomisi için çok önemli bir konu öne çıkmaktadır. Bu da kobi'lerin basel ıı'ye yaklaşımı. Kobilerin konuya ilişkin bilgiye yeterince sahip olduğu söylenemez.

Ekonomimizin bel kemiği olan kobilerin basel ıı'ye geçmeden önce bir takım hazırlıkları yerine getirmeleri gerekmektedir.

Basel mutabakatının getirdiği düzenlemelerin 2007 yılında yürürlüğe girmesi planlandığından; ülkemizdeki bankalar ve kobiler değişim amacıyla yatırım yapmaya başlamak için nerede eksikleri olduğunu analiz etmeli ve kritik planlarını hazırlamalıdır.

Türk iş dünyasının çatı örgütü olarak Tobb, kobi'lerimizin gelişmesini sağlamak üzere hem bu tip bilgilendirme toplantılarını yapmaya devam edecek, hem de elini taşın altına koymaktan çekinmeyecektir.

Bu kapsamda son 2 yılda Halkbank aracılığıyla kobilerimize 300 trilyon lira'nın üzerinde işletme sermayesi sağlamaktayız. Geçen sene yüzde 16.9 olan sözkonusu kredinin, 2005 yılındaki faiz oranı da yüzde 12.6 olarak belirlendi.

Böylece kobi'lerimiz, ilk defa yüzde 5 gibi, rakibimiz olan ülkelerdeki reel kredi faizlerine yakın bir maliyetle, finansman temin etmiş olacaktır. Tobb olarak, kurucu ortağı olduğumuz kredi garanti fonu ve kurucusu olduğumuz kobi girişim sermayesi şirketleri vasıtasıyla da, kobilerimizi desteklemeye devam ediyoruz.

Tobb olarak, bütün bu girişimlerde bulunmamamızın temel sebebi, Türkiye'nin geleceğine ve kendimize, yani müteşebbisimize güvenmemizdir. Türkiye'nin, girişimcimizin önündeki engeller kaldırıldığı takdirde, hak ettiği yüksek büyüme oranlarını, sürekli hale getirmesinin mümkün olduğuna inanıyor ve bunun için çalışıyoruz.

YOLSUZLUKLA MÜCADELE KONFERANSI

6 TEMMUZ 2005 ANKARA

2001 krizini takiben Türkiye, zor yoldan da olsa, ekonomik istikrarın tesisi anlamında, ciddi bir mesafe katetmiştir. Sağlanan bu kısmi istikrar ortamının güçlendirilmesi, önümüzdeki dönemin en büyük hedefi olmalıdır.

Türkiye, son 35 senede uygulamaya koyduğu, 11 istikrar ve reform programını yarı yolda bırakılmıştı. Yarıda bırakılan bu programların ortalama uygulama süresiyse ancak 1.5 yıl olmuştu.

Ekonomideki büyüme, bir nevi dur-kalk sürecine girmiş ve 2001 öncesindeki 30 yıllık büyüme ortalaması yüzde 4.2’de kalmıştı. Bu olumsuz durumun başlıca nedeni, Türkiye’de özel sektörün, bu programların arkasında durmaması ve siyasi nedenlerle desteklememesidir.

Son 3 yıldır uygulanan reform programıysa, Tobb’un ve dolayısıyla türk reel sektörünün tam desteğini almıştır. Sanayicimiz ve tüccarımız, büyük fedakarıklarda bulunarak, ellerini taşın altına koymuş ve ülkemizin bu buhranlı günlerden kurtulmasında, üstlerine düşen görevi, fazlasıyla yerine getirmiştir.

Dolayısıyla, bugün gelecek vaat eden bir Türk ekonomisinden bahsediyorsak bunda en büyük övgüyü ve alkışı, Türk müteşebbisleri hak etmektedir. Sağlanan bu başarı, Türk özel sektörüne ve Tobb’a, önümüzdeki dönemde, daha da büyük sorumluluklar yüklemektedir. Sağlanan makroekonomik istikrarın devamı, şirketler kesiminin güçlenmesini gerektirmektedir.

Firmalarımızın finansman problemini çözecek, kayıtdışını azaltacak, teknolojik ilerleme sağlayacak, işgücünün mesleki yetkinliğini arttıracak, iş yapmanın önündeki maliyetleri düşürecek ve yatırım ortamını iyileştirecek, yeni politikalar geliştirmemiz gerekmektedir.

Ancak bu şekilde, sağlanan verimlilik artışları, devamlı hale gelecektir. Ancak bu şekilde, Türkiye'nin katma değeri düşük alanlardan, yüksek katma değerli alanlara yönelmesi sağlanacaktır. Ancak bu şekilde, şirketlerimizin uluslararası pazarlardaki rekabetçiliğini, döviz kuruyla değil, verimli çalışmayla korumasına olanak tanınacaktır.

Peki bu politikaları nasıl tasarlayacağız? Avrupa Birliği ile 3 ekimde oturacağımız müzakere masasına, biz nasıl hazırlanacağız? İşte bütün bu nedenlerden dolayı, Tobb, Türkiye'de, benzerini gelişmiş ülkelerde gördüğümüz bir araştırma enstitüsü kurulmasına destek verdi.

Türkiye Ekonomi ve Politikaları Araştırma Vakfı, Türkiye'de yaşanan dönüşüm sürecini sağlam temellere dayandırmak amacıyla, tarafsız ve bilimsel bir yaklaşımla, gerekli politika önerilerini ortaya koyacaktır.

Türkiye'nin politika oluşturma geleneğinde, ne yazık ki, bilimsel temellere dayalı araştırma yapma, bu tip kuruluşlarla işbirliği yapma bulunmamaktadır. Ancak bizi bekleyen süreç, politika tasarlama biçimimizde de, değişikliğe gitmemizi zorunlu kılmaktadır.

Tepav, Türkiye'deki politika tartışmalarının bilgi içeriğini arttırarak, hem iş dünyası-hükümet diyalogu için gerekli politika araçlarını oluşturacak, hem de her türlü politika tasarımı için önerilerde bulunacaktır.

Burada bir kez daha Tepav'ın Türkiye için ne kadar önemli bir boşluğu dolduracağını, doldurmakta olduğunu vurgulamak istiyorum.

Bugün dünyadaki en prestijli "think-tank"lerden biri kabul edilen Brookings enstitüsü ve Csis gibi kuruluşlarla ortak projeler yürüten Tepav, Türkiye'de yatırım ortamının iyileştirilmesi, yerel yönetim kapasitesinin artırılması gibi, ülkemiz için büyük önem arz eden iki projeyi de dünya bankası'yla beraber yürütmektedir.

Bugün bu salonda bulunan Tepav'ın araştırmacı kadrosu da, genç ve dinamik bir yapıya sahiptir. Hepsisi Türkiye'nin ve dünya'nın en iyi üniversitelerinden mezun bu gençlerin birçoğu, yüksek lisans derecelerine sahiptir.

Tepav bu sayede, ülkemizin başındaki en büyük dertlerden biri olan "beyin göçü"nü de tersine çevirerek, bu gençlerin ülkemize gelmesine ve Türkiye'ye katkıda bulunmalarına olanak tanımaktadır. Biz de, Tobb olarak, bundan sonra da, Tepav'a olan desteğimizi sürdüreceğiz.

Değerli konuklar,

Tepav'ın ses getirecek çalışmalarından biri de, yolsuzlukla mücadele konusudur. Yolsuzluk, tüm toplumlarda, ekonomik aktiviteyi yavaşlatan, gelir dağılımını bozan ve yoksulluğun artmasına yol açan, en önemli etkenlerden biridir.

Aynı zamanda bu konu, ülkemiz kamu yönetiminin, yeniden tasarlanmasının, temel taşlarından birini teşkil etmemdir Türkiye'de, insanı gerçekten isyan ettiren yolsuzluklar ortaya çıkarılmaktadır.

Ama bir türlü sonuç alınamadığından, dürüst vatandaşın sisteme ve demokrasiye olan inancı sarsılmaktadır. Kamuoyunun tümü, yolsuzluğun devamlı şikayet edilen ve gazete manşetlerine konu olan, bir sorun olmaktan çıkmaya başladığını görmek istemektedir.

Yolsuzlukların, siyasetin mütemmim cüzü olmasına son verildiği, yapanın yanına kâr kalmadığı, bir adalet sisteminin tesis edilmesini bekliyoruz. Ne yazık ki, bugün bulunduğumuz noktada, delil toplama ve fezleke hazırlama gibi konularda, henüz istenen noktada olmadığımızı görüyoruz.

Alelacele toplanan deliller, çarpıcı isimlerle medyaya yansıtılan yolsuzluk operasyonları, kamuoyunda büyük ses getirse de, bir sonuç çıkmadığını üzülenek görüyoruz. 99 depreminde hatalı yapılaşmadan dolayı binlerce vatandaşını yitirmiş bir ülkede, bu suçtan dolayı kaç kişi ceza almıştır?

Milyarlarca doların sözkonusu olduğu enerji, ssk ve ilaç dosyalarında, niye bir sonuç alınamamaktadır? 4 yıldır İskenderun'da bekletilirken batan, zehir yüklü gemi'nin sorumluluğunu üstlenmiş, bir tek siyasetçi veya bürokrat bulunabilmiş midir?

Değerli misafirler,

Aslında daha da önemli bir hatamız, büyük bir şevkle başlatılan, ama sonu bir türlü gelmeyen, enerji ve ilaç davalarında olduğu gibi, münferit olaylara odaklanırken, devlet mekanizmasının her aşamada, yolsuzluk ve rüşvet üreten, devasa bir kamu düzeni üzerine oturduğunu unutmamızdır.

Kamu harcamaları bu kadar büyük, bürokratik perde bu kadar kalın, devlet bu ölçüde ekonominin içinde olduğu sürece, yolsuzluk da, bu ülkenin yapısal bir unsuru olarak kalacaktır.

Her yıl yayınlanan yolsuzluk listelerinde Finlandiya, hep "en temiz" ülkeler başında gelir. Şimdi Finlandiya'dan 100 bürokrat ithal edip, bizdeki bakanlıklara dağıtsak, emin olun ki onlar da, bir kaç sene içinde, benzer işlere soyunur.

Bu işin çözümü, kamuyu küçültmek, kamu'da saydamlığı artırmak, serbest piyasa dengelerinde rekabet ortamını sağlamak ve özellikle siyasetimizin ve kamu görevlilerin, etik standartlara uymasını sağlamaktır. İşte kamu yönetim reformu ve kamu ihale kanunu gibi düzenlemelerin önemi ve gerekliliği, burada bir defa daha ortaya çıkmaktadır.

Değerli konuklar,

Yolsuzlukla mücadelede başarısızlığın, bir önemli sebebi daha vardır. Yaşanan yolsuzlukların büyük bir bölümü, yasal yapı ve mevzuat içinde, yani kitaba uygun bir biçimde cereyan etmiştir. Bu nedenle, konunun üzerine gitmek, hukuken zorlaşmaktadır.

Ülkemizde, cumhuriyetin kuruluşundan bugüne kadar, 13 bine yakın kanun çıkarılmıştır. Aynı konuyla ilgili, bir kanunda bir düzenleme bulunurken, diğer bir kanunda aksine bir düzenleme bulunabilmektedir.

Bugün kayıtdışılık da dahil, ekonomideki pek çok olumsuzluğun temel sebeplerinden biri, mevzuat odaklı iş yapma kültürüdür. Bu bürokratik zihniyetin çıkardığı her bir mevzuatın bizatihi kendisi, o işin yapılması karşısındaki en büyük engel olmakta ve yolsuzluk doğurmaktadır.

Yolsuzluk olgusunun kökeninde, bu devletçi sistem yatmaktadır. Piyasa faiz oranının altında kamu bankaları tarafından verilen ve geri dönmeyen krediler, denetimsiz kamu ihaleleri, teşvik sistemi, yasal zemin içinde gerçekleştirilen yolsuzlukların başlıca örnekleridir.

Reform programına, Avrupa Birliği standartlarına, bağımsız idari ve denetleyici kurumlara karşı getirilen eleştirilerin büyük bölümü de, bu tür avantajları kaybetmeye başlayan kesimlerinden gelmektedir.

Niye, yurtdışında iken, o ülkenin trafik kurallarına sıkı sıkıya uyan vatandaşımız, Türkiye'ye geldiğinde, aynı trafik kurallarına çoğu defa uymamaktadır. Bunun sebebi ne eğitim, ne de trafik cezaları ile açıklanabilir.

Esas sebep, hatalı bir uygulama yapıldığında, kamu otoritesi tarafından, bunun hesabının sorulacağı bilinmesidir. Yani, sebep-sonuç ilişkisinin, gayet net bir biçimde algılanmasıdır.

Kamu otoritesi, mevcut yasaları dahi uygulayamıyorsa, toplum vicdanında adalet duygusu yara alır. Adaletin sağlanmasıyla ilgili, toplumda şüphe oluşmaya başladığındaysa, artık ne sistemin işlemesinden, ne de gelişmeden bahsedilebilir.

Şimdi hükümetimizden, kararlı bir şekilde, siyasi iradesini göstermesini bekliyoruz. Bu da ancak, "yapanın yanına kar kalmayacağı" bir adalet reformu ve kamu'nun verimli çalışmasını temin edecek, kamu yönetim reformunun, tesisiyle mümkündür.

Ancak mevzuattan arındırma reformu yapılmadan da, bu reformların, beklenen faydayı sağlaması güçtür. Bu nedenle mevzuatımız, gereksiz kanun, tüzük ve yönetmeliklerden arındırılmalı ve kalan yasal düzenlemeler birleştirilerek, birbirlerine aykırı hükümler kaldırılmalıdır.

Yolsuzluğa karşı yürütülen politikalarda, devletin resmi organlarının mücadelesi kadar, toplumun bu konuda göstereceği irade de önemlidir. Ülkemizde yolsuzluğun ortadan kaldırılmasının, özel sektörümüze, ekonomimize ve toplumumuza sağlayacağı büyük katkı düşünüldüğünde, Türk özel sektörü, bu konuda da, hiç kuşkusuz üstüne düşenleri yapacaktır.

Artık daha rekabetçi, oyunun kurallarının önceden belli olduğu ve keyfi olarak değişmediği, devletin bu kuralları uygulamak dışında müdahale etmediği bir piyasa ekonomisini tüm kurumlarıyla kurmak zorundayız.

Reform sürecinde kaybedeceğimiz her gün daha az fabrika kurulması, daha az iş yaratılması anlamına geliyor. Türk iş dünyası olarak bu gerçeğin bilincindeyiz. O yüzden, ülkemizde iş yapmanın önündeki engellerin kaldırılması için, Tobb'nin en önemli gündem maddesi olmaya devam edecektir.

Bu konuda, politika önerileri üretmeyi ve önerilerimizin takipçisi olmayı sürdüreceğiz. Tepav, ülkemiz için çok kritik olan bu politikaların tasarlanmasına katkıda bulunmak üzere, büyük bir hızla, çalışmalarına başlamıştır.

AB MÜZAKERE SÜRECİNDE ODALARIN ROLÜ

18 TEMMUZ 2005 İZMİR

Türkiye, özellikle 2001 yılında yaşanan kriz sonrasında, ekonomik alanda çok ciddi bir değişim süreci geçirmektedir. Avrupa Birliği ile üyelik süreci de, bu değişim sürecinin devamına katkı sağlamaktadır. Türk iş dünyasının çatı kuruluşu olan Tobb, geçmişte olduğu gibi bundan sonra da, Türkiye'nin Avrupa Birliği üyelik çabalarına destek olmaya devam edecektir.

Bu süreçte öncelikle, Türk oda sisteminin, iş dünyasının yasal temsilcisi olma konumunu güçlendirmeyi amaçlıyoruz. Bu amaçla çalışmalarımız, oda sisteminin firmalara sunmakta olduğu hizmet portföyünün zenginleştirilmesi ve hizmet kalitesinin iyileştirilmesine dönük olarak yoğunlaşmaktadır.

Özellikle 2001 yılından beri Avrupa Komisyonunun mali desteği ve Avrupa Ticaret ve Sanayi Odaları birliği (Eurochambers) ile işbirliğinde yürütülen, "Türk Oda Geliştirme Programları", bu anlamda ciddi katkı sağlamıştır.

Halen ikincisi yürütülen, "Türk oda geliştirme programı", 21-22 Kasım 2004 tarihinde, Tobb ve Eurochambers işbirliğinde İstanbul'da gerçekleştirilen, "Türk Oda sisteminin AB üyelik müzakerelerine hazırlanması" konulu seminer ile, kamuoyuna tanıtılmıştır.

Avrupa Birliği müzakere sürecinin, ülkemizde başlayan iktisadi dönüşüm sürecine olumlu katkı sağlaması, kendiliğinden olamaz. Bu süreçten azami ölçüde yararlanabilmek için gerekli kurumsal kapasitenin, her alanda, her kurumda yaratılması son derece önemlidir.

İşte Türk oda geliştirme programları ile bizim yapmaya çalıştığımız da budur. Bugün Türk ve AB üyesi ülke odalarının eşleştirilmesi suretiyle yürütülen program kapsamında, 11 pilot proje tamamlanmıştır.

Tamamlanan projelerle, odalarımızca; dış ticaret ve yabancı dil eğitimi alanında yeni hizmetler geliştirilmiştir. Yerel sorunlara getirdiği yeni yaklaşımlarla, odaların yerel kalkınmadaki etkin konumlarını daha da güçlendirecek projeler uygulanmıştır.

Bugünkü toplantıyla da, odalarımız, uyguladıkları pilot projeleri, diğer odalarla ve kamuoyuyla paylaşmış olacaktır. Buradaki amaç, Tobb'un ve dolayısıyla Türkiye iş dünyasının, AB sürecine uyumunu sağlayacak kurumsal kapasitenin oluşturulmasıdır.

Saygıdeğer misafirler,

Biz, 2001 yılında bu programın ilk ayağını başlatırken, Avrupa birliği ile müzakere sürecinde, bugüne gelineceği inancındaydık ve bugüne geldik. 2001 yılında bu programı başlattığımızda bir nevi kararlılığımızı ortaya koymuştuk.

Şimdi de aynı noktadayız. Ancak bir başka gerçeğin daha farkındayız. Avrupa birliği müzakere sürecinde avrupalı partnerlerimizin kafasının, bugünlerde son derece karışık görüyoruz. Tartışılan noktalardan biri de, AB'nin Türkiye'yi içine alabilme kapasitesi olduğunu söylüyorlar.

Partnerlerimize hatırlatmak isteriz, söz konusu olan bugünkü Türkiye değildir. Söz konusu olan, başladığımız bu iktisadi dönüşüm sürecini, AB müzakere süreciyle birlikte, düzenli bir biçimde tamamlamış olan Türkiye'dir.

Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki katılım müzakerelerinin, planlandığı gibi, 3 Ekim 2005 tarihinde başlayacağına içtenlikle inanıyorum. Çünkü, Türkiye müzakerelerin başlaması için öngörülen yasal düzenlemeleri tamamlamıştır.

Başlayan sürecin günlük siyasete kurban edilmesi, hem Avrupa hem de Türkiye için yararlı değildir. Ortadaki tartışmalarda akli selim en sonunda galip gelecektir. Türkiye ile Avrupa birliği arasındaki müzakereler, kuşkusuz tam üye olmak için yapılacaktır.

Bizleri, üyelik dışına götürecek diğer bir bütünleşme şekline, iş dünyası olarak sıcak bakmamız mümkün değildir. İmtiyazlı ortaklı gibi öneriler, günlük siyasetin kısır çekişmelerinin eseri olarak kabul edilmek durumundadır.

Türkiye, zaten AB ile gümrük birliği içindedir. Bir dizi AB mekanizmasında, güvenilir bir ortak olarak zaten yer almaktadır. Bunlar ortadayken imtiyazlı ortaklık lafinın ne ima ettiğini ben bilemiyorum. Biz imtiyazlı ortaklık değil, tam üyelik istiyoruz. Tüm partnerlerimizle eşit şartlarda Avrupa birliği üyeliğine ilerliyoruz.

Avrupa ile on yıllar önce başlayan, şimdi başarısı görünen iktisadi entegrasyon sürecimizi, bir aşama daha ileri sıçratmak için tam üyelik istiyoruz. Bunu ancak AB'nin karar mekanizmalarında, tam üye olarak yer aldığımızda gerçekleştirebiliriz. Asya'dan yükselen rekabete karşı ancak birlikte karşı koyabileceğimiz için, ve bu birliktelik ikimiz içinde verimlilik artışı demek olduğu için, Türkiye, AB'nin tam üyesi olmalıdır.

Değerli misafirler,

Avrupa komisyonu'nun müzakere çerçevesini hazırlayarak, 29 haziran'da kamuoyuna sunmuş olmasından memnuniyet duyduk. Çerçeve, Türkiye'nin AB ile üyelik müzakerelerinin başlama tarihinin hatırlatılmış olması da beklentilerimiz doğrultusundadır.

Ancak, çerçeveye hakim olan genel havanın, bizi mutlu ettiğini söylemek de mümkün değildir. Oradaki tartışmalar, Avrupa'nın Türkiye'ye ve dünyaya bakarken, biraz daha fazla özgüvene ihtiyacı olduğunu düşündürmektedir.

Avrupa, küreselleşme sürecine, ortaya koyduğu fırsatları değerlendirmek üzere bakmayı öğrenmek durumundadır. Bizimle bunu öğrenecektir de. Aslında bu bakış ve bu kararlılık Avrupa'da zaten vardır.

1945'ten başlayarak yaklaşık 27 yıllık bir savaş ve karışıklık döneminden sonra, milyonlarca kayıp verdikten sonra avrupalı partnerlerimizin, son 60 yılda gerçekleştirdiklerinin anlamı üzerinde biraz düşünmelerini istiyorum. Yapılanın büyüklüğünü algılamak, önümüzdeki dönemde onlara kendilerine neden güvenmeleri gerektiğini gösterecektir.

Gelin kabul edelim. Avrupa'nın, küreselleşmenin getirdiği global rekabet dalgası karşısında, genişlemeden başka bir seçeneği yoktur. Ortak çıkarlar, ortak hedefleri gündeme getirirler. O hedef de Türkiye'nin AB'ye tam üyeliğidir.

Değerli katılımcılar,

Yine 29 haziranda yayımlanan ve Türk ve AB halklarını birbirine yakınlaştırmayı öngören iletişim stratejisinin içeriğinde, iş dünyası kuruluşlarının önemine vurgu yapılması, bizleri memnun etmiştir.

Dokümanın hazırlanmasında olduğu gibi, dokümanda öngörülen hususların gerçekleştirilmesinde de, ekonomik ve sosyal çevrelerin temsilcileri ile yakın işbirliğinde hareket edileceğini ümit ediyoruz.

Ancak, stratejinin ihtiyaç duyduğu mali kaynağın, Türkiye-AB mali işbirliği için öngörülen fondan karşılanması yerine, ilave yeni kaynak bulunmasını tercih ederdik. Bu durumun, 2007 yılında yürürlüğe girecek yeni bütçede öngörüleceğini ümit ediyorum.

Saygıdeğer katılımcılar,

Türkiye, müzakereleri yürütecek yapılanma içinde en önemli pozisyonlardan biri olan baş müzakereciyi belirlemiştir. Bu sürecin başına, Türkiye ekonomisini iyi bilen ve son 2,5 senede Türkiye ekonomisinin gösterdiği pozitif gelişmede büyük katkısı bulunan sayın Babacan'ın gelmesinin, müzakere sürecinin başarıyla yönetilmesini sağlayacağına inanıyoruz.

Sayın Babacan, iş dünyasından gelmiş biri olarak, Türk özel sektörünün sorunlarını bire bir yaşamış biridir. Dolayısıyla, şirketlerimizin AB sürecine uyumu konusunda büyük faydası olacaktır. Bakanımıza başarılar diliyoruz.

Değerli misafirler,

Biz, iş dünyasının görüşlerinin müzakere sürecine en sağlıklı şekilde aktarılması için kendi yapılanmamızı büyük ölçüde tamamlamayı başardık. Öncelikle kendi bünyemizde, Avrupa birliği ile ilgili yapımızı güçlendirmeye devam ediyoruz. Ekonominin tüm sektörlerini kapsayan Türkiye sektör meclislerini oluşturduk.

Geçen yıl faaliyete geçen Ekonomi Politikaları Araştırma Enstitüsü (TEPAV) ve Ekonomi ve Teknoloji üniversitemiz (ETÜ) ile teknik destek tabanımızı, politika diyalogu için kurumsal kapasitemizi genişletiyoruz.

Her bir düzenlemenin ülkemizde uygulanmasının, hem ülkemizde hem de her bir Avrupa ülkesindeki etkilerini ayrı ayrı görmemize imkan sağlayacak, etki analizleri kapasitesini, bu çerçevede Tepav bünyesinde oluşturuyoruz.

Avrupa Birliği araştırma ve geliştirme programlarından, girişimcilerimizin daha fazla yararlanmasına katkı sağlamayı amaçlayan ofisimiz de, Brüksel'de faaliyetlerine devam etmektedir. Ayrıca, Birliğimizin Avrupa Birliği kurumları ve Eurochambers ile ilişkilerini yürüten, müstakil bir ofisi de Brüksel'de Türk girişimcilerine uzun yıllardır hizmet sunmaktadır.

Tobb olarak, yapılanma çalışmalarımızı sürdürürken, aynı zamanda, kamu oyunu ve özellikle de iş dünyasını müzakere sürecinin işleyişi, niteliği ve müzakere edilecek konulara ilişkin olarak bilgilendirmeye devam ediyoruz.

Uyum sürecinin gereklerini ve Avrupa birliği müktesebatının çeşitli yönlerini ortaya koyacak eğitim programları düzenliyoruz. Bu çerçevede gerçekleştirdiğimiz çalışmalardan bazılarını sizlerle paylaşmak istiyorum.

Avrupa birliği'nin meda fonlarından yararlanılarak birliğimizce geliştirilen, "Türkiye-AB iş geliştirme merkezleri projesi", özellikle küçük işletmelerin bilgilendirilmesine ve rekabet gücü artışına katkı sağlamaya devam etmektedir. Proje kapsamında, İzmir, Kocaeli ve Gaziantep'te üç ayrı merkez faaliyet göstermektedir.

1966 yılında birliğimiz önderliğinde, oda'larımızla birlikte kurmuş olduğumuz, İktisadi Kalkınma Vakfımız aracılığıyla da, Türk kamuoyunu ve şirketlerimizi, Avrupa birliği üyelik süreciyle ilgili bilgilendirme misyonunu üstlendik. İkv'nin çeşitli illerde düzenlediği seminerler, toplumumuz, AB konusunda doğru bilgilendirilmesinde önemli katkılarda bulunmuştur.

Müzakere sürecinde kamuoyunun sağlıklı bilgilendirilmesinin önemini göz önünde bulundurarak, ilk aşamada 28 gazetecinin AB konularında eğitimini sürdürüyoruz. Ayrıca, sağlıklı bilgilendirmenin yerel düzeydeki önemini de göz önünde tutarak, 81 ilimizdeki yerel medya kuruluşlarından temsilcilerin, AB konularındaki eğitim almalarına yönelik bir projeye başlıyoruz.

İş adamları, oda ve borsa çalışanları, sendikalar ve çeşitli sivil toplum kuruluşu temsilcilerinin katımlıyla, Avrupa birliği'nin gümrükler, rekabet, kamu ihaleleri, devlet yardımları, ürün güvenliği, ürün sorumluluğu ve mali hizmetler konularındaki müktesebatının ele alındığı 5 ayrı bilgilendirme toplantısı gerçekleştirdik. Ayrıca kasım ayı içinde, fikri ve sınai mülkiyet hakları konusunda yeni bir seminer gerçekleştireceğiz.

Avrupa birliği müktesebatının ilgili taraflara aktarılması açısından son derece yararlı olan bu seminerlerin gerçekleştirilmesinde Avrupa komisyonu teknik yardım ve bilgi değişim ofisinin yakın işbirliği ve desteğinden yararlandık. Yine, Avrupa komisyonu işletmeler genel müdürlüğünün desteği ile bu yıl içinde şirketlerin sosyal sorumluluğu konusunda iki ayrı seminer gerçekleştirdik.

Saygıdeğer misafirler,

Müsaadenizle tekrarlayarak bitireyim. Biz, yükselen küresel rekabet dalgası-

nın farkında olan iş adamları olarak, AB sürecinin Türkiye'nin dönüşümü için önemini biliyoruz. Avrupalı partnerlerimiz de genişlemenin, yükselen küresel rekabet dalgası karşısında, Avrupa'nın tek çaresi olduğunu kavramalıdır.

Genişlemenin nasıl olacağı tartışılabilir. Ama Avrupa için gerekliliği tartışılmaz. Biz, aynı kalmak için değil, dönüşmek için AB'nin ayrılmaz bir parçası olmak istiyoruz. Genç nüfusumuzu beceri sahibi kılmak, verimliliğimizi artırmak için AB önemli bir fırsattır. Bu nedenle isteğimiz imtiyazlı bir ortaklık değil, tam üyeliktir.

İki taraf için de zaman laf ebeliği zamanı değil, iş yapma zamanıdır. Tobb olarak biz, AB müzakere sürecine hazırız. Bunun için gerekli kurumsal kapasiteyi hazırlamış durumdayız. Bugün odalarımızda yürütülen projelerle bir kez daha hazır olduğumuzu göreceksiniz.

İSLAM TİCARET VE SANAYİ ODASI YÜRÜTME KURULU TOPLANTISI

20 AĞUSTOS 2005 MISIR

İslam ülkeleri olarak, ekonomik performansımızın gerçek potansiyelimizi yansıtmadığına inanıyoruz. Son yirmi yılda hem doğrudan yabancı sermaye yatırımı çekmekte, hem de ihracatımızı arttırmakta diğer gelişmekte olan ülkelerin gerisinde kaldık.

Ekonomik potansiyelimizin değerlendirilmesini sadece siyasetçilerden veya resmi organlardan bekleyemeyiz. Ekonomik büyümeyi sağlamanın tek yolu iş adamlarının da karar alma süreçlerine aktif olarak katılmalarıdır. Bizler ülkelerimizin ekonomik yapılanması ve güçlenmesi gündemine sahip çıkmalıyız.

Önümüzdeki dönemde İslam ülkelerinde sağlıklı bir serbest pazar ekonomik sisteminin yerleşmesi için önemli kurumsal değişiklikler yaşanması gerekmektedir. Ülkelerimizin gelişen küresel ekonomiye adapte olması, küresel sistemin dışında kalmaması için ciddi kurumsal reformlar yapılması gerektiği hepimizin malumdur.

Biz bir ülkede serbest pazar ekonomisinin kurumlarının sağlıklı biçimde gelişmesinin, reform sürecinin o ülkenin özel sektörü tarafından oluşturulmasına bağlı olduğuna inanıyoruz. Değişimin tabandan kaynaklandığı sürece başarılı olacağını düşünüyoruz.

Bu yüzden işadamlarının, bizlerin, ülkelerimizdeki karar alma süreçlerine aktif olarak katılmaları ülkelerimizin geleceği açısından hayati önem arz etmektedir.

İş adamlarının karar alma sürecine katılmaları boşlukta olmaz. Kendi aralarında görüş alışverişine girmeleri de boşlukta olmaz. Bu katılım ancak iş dünyasına ait özel ve güçlü kurumlar vasıtası ile gerçekleştirilebilir.

Zorunlu üyeliğe sahip oda sistemleri, ülkelerimizde kurumsal gelişmenin temelini teşkil edebilir.

Biz İslam ülkeleri olarak birbirimizin tecrübelerinden karşılıklı olarak dersler çıkartmak ve bu tecrübelerden karşılıklı olarak öğrenmek zorundayız. Bugüne kadar İslam ülkeleri arasında iktisadi işbirliğine yönelik olarak ortaya atılan projelerin istenilen seviyede başarılı olamamasının ana nedeni bu konudaki eksikliklerdir.

Yapılan çalışmalardaki bu kayıp halka odalar arası işbirliği ve koordinasyonun eksik oluşudur. İşte bu aşamada İslam Ticaret ve Sanayi Odasının bu koordinasyon ve dayanışmanın sağlanması aşamasında önemli bir rol üstlenmesi gerekmektedir.

TOBB, iş dünyasının ekonomik değişimde aktif rol almasının reform sürecine sağladığı olumlu katkının güzel bir örneğidir.

Biz, 125 yıllık oda sistemi deneyimimiz ve 1 milyon 200 bin üyemizle, Türk iş dünyasının temsilcisi olarak, ülkemizdeki ekonomik reform sürecinin etkin bir aktörüyüz. Bu kapsamda ülkemizdeki ekonomi politikalarının oluşturulmasında resmi kanallardan aktif rol alıyoruz.

Biz, ayrıca, 1966 yılından bu yana, 43 ülkeden 1500 oda ve 17 milyon işletmeyi kapsayan Eurochambres'in üyesiyiz. Ben Eurochambres'in yönetim kurulu üyesiyim. Aynı zamanda bir İslam odası üyesi olarak bu göreve en fazla oyu alarak seçildim.

Odaların geliştirilmesi ve hizmet tür ve kalitesinin iyileştirilmesi konusunda bir çok ortak proje gerçekleştirdik. Türkiye ve AB'den 66 odayı bu projelerde bir araya getirdik. Bu deneyimlerimizi İslam Odası üyesi ülkelerle paylaşmak istiyoruz. Esasen bu yöndeki çalışmalarımız da başlamıştır. Burada kısaca bu konuda sizlere bilgi vermek istiyorum.

Sayın bakan, Sayın başkanlar,

Yukarıda bahsedilen kurumsal işbirliğine bir örnek teşkil etmesi amacıyla, bizler, TOBB olarak, Gazze halkı için istihdam yaratacak önemli bir projenin gerçekleştirilmesi için yoğun bir çaba sarf etmekteyiz. Erez sanayi bölgesinin yeniden canlandırılması konusu üzerinde yoğunlaşmaktayız.

Öte yandan, Filistin oda sisteminin hizmet kapasitesinin geliştirilmesine katkı sağlamak üzere, eylül başında Türkiye’de bir eğitim programı başlatılmaktadır. Ayrıca, turizm alanında, Filistin’de kapasite geliştirmek için de bir çalışma başlatılmıştır.

Sayın bakan, Sayın başkanlar,

İslam ülkeleri arasında bu tür işbirliklerinin başarılı olabilmesi, fikirlerin somut proje olarak geliştirilmesine bağlıdır. Bu ise ayrıntılı ve bilimsel araştırma çalışmalarını ön plana çıkartmak ile mümkün olabilir.

Tüm bu nedenlerle, birliğimiz, Türkiye ile İslam ülkeleri arasında ekonomi politikası araştırmalarını geliştirmek amacıyla, bir fon ayırmış ve "Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Enstitüsü"nü kurmuştur.

Bu tür kuruluşların sayılarının artması ve işbirliğinin gelişmesi, odalar arasındaki işbirliği için gereken proje altyapısının sağlanmasına da katkıda bulunacaktır.

Üye ülkelerin ekonomik gelişmeleri ve bunda özel sektörün rolünün güçlendirilmesi ile İslam ülkeleri arasındaki ticaret, üretim ve yatırım işbirliğinin artırılmasında ihtiyaç duyulan politikaların geliştirilmesinde bu enstitünün İslam odası ile işbirliği halinde önemli hizmetler verebileceğine inanıyorum.

BİLİŞİM KURULTAYI

9 KASIM 2005 ANKARA

Bilgi ve iletişim teknolojisinde yaşanan ilerleme, ekonomik ve sosyal değişimleri de beraberinde getirmektedir. Özellikle rekabetin olduğu bir ortamda, doğru bilgiye ulaşmak ve bunu işleyerek üretim yapmak firmalar için hayati önem taşımaktadır.

Artık bilgi, sermaye ve işgücüyle birlikte temel üretim aracıdır. Bilgiyi üreten ülkeler küresel rekabet ortamında, diğer ülkelere göre daha avantajlı konuma sahip olmuşlardır.

Avrupa Birliğiyle üyelik müzakerelerine başlayan Türkiye, kendi bilişim sektörü sayesinde bilgi üreten konuma gelmelidir. Ülkemizde bu konudaki çalışmalar 1963 yılında Tübitak'ın kurulmasıyla başlamıştır.

Günümüze kadar geçen zaman içinde çeşitli dönemlerde politikalar üretilmiş ve bunlar raporlanmıştır. Ancak, ülkemizdeki siyasi iradenin konuyu yeterince sahiplenmemesi sonucunda gerekli düzenlemeler yapılamamıştır.

1980'de yayınlanan Türk bilim politikası hedeflerine benzer hedefler aynı dönemde Kore tarafından da benimsenmiştir. Kore hedeflerine ulaşmak için gerekli düzenlemeleri büyük bir disiplin içinde yaparken maalesef ülkemiz bu konuda yeterince çaba göstermemiştir.

Gelinen nokta ortadadır. 1993 yılında yayınlanan Türk bilim ve teknoloji politikası raporu, eğitim, ar-ge, yatırım, teşvik politikalarının eşgüdüm içinde uygulanmasını öngörmüştü. Ancak yine uygulama aşamasında başarılı olunamamıştır.

Ulusal bilim ve teknoloji politikalarının başarısız olmasındaki en önemli etken, bürokrasi ve hükümetlerin konuyu yeterince sahiplenmemesidir. Oluşturulan politikaların toplumun her kesimince benimsenmesi gereklidir.

Bu amaçla 1983 yılında kurulan bilim ve teknoloji yüksek kurulunun daha sık toplanması ve aldığı kararların uygulanması için bürokratik engellerin kaldırılması gereklidir. Kurumlar ileri görüşlü, öngörülü, teknolojik gelişmelere açık,

paylaşımçı kadrolar ile desteklenmelidir.

Özellikle kamudaki yetişmiş insan gücü eksikliği teknolojik gelişmelerin izlenmesi ve bilimsel yönetim ile planlama yeteneğinin düşük kalmasına neden olmuştur. Ayrıca siyasi nedenlerden dolayı karar verici konumundakilerin sık sık değişmesi istikrarlı, ülke çıkarlarını gözeten politikaların uygulanmasını engellemiştir.

Bu nedenle kamu reformu ülkemizin teknolojik ilerlemesini hızlandıracak hayati bir gelişmedir. Ancak bu aşamada siyasi kaygıdan uzak, demokratik, teknolojik gelişmeleri izleyen, fikir üretebilen kadroların şimdiden yetiştirilmesi gereklidir. Mevcut kadrolar ile bilimsel yaklaşımın uygulanması ve teknolojik ilerlemelerin sağlanması oldukça güçtür.

Değerli katılımcılar,

Türk işadamlarının dünyada rekabet edebilmesi için öncelikle hızlı ve güvenli bir iletişim altyapısına sahip olması gerekir. Dünyada en pahalı internet servislerinden birini almakta olan işadamlarımızın bu fiyatlar ve hizmet kalitesi ile istenilen düzeyde rekabet edebilmesi mümkün değildir.

İletişim alanında uygulanan yüksek vergi oranları düşürülmelidir. Diğer yandan ekonomik sıkıntılarla ticari faaliyetlerini sürdürmekte zorlanan işletmelerin teknolojik altyapıya yatırım yapmaları imkansızdır.

İşletmelerin teknolojik yatırım yapmalarını sağlayan yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Bu tür yatırımlar için öncelikle vergi indirimleri sağlanmalıdır. Ayrıca teknoloji şirketlerine yeni teknolojiler üretmeleri için destek olunmalıdır.

Değerli konuklar,

E-devlet ve e-dönüşüm kavramlarının temelinde bilginin kaynağından elde edilmesi ve ortak kayıt sistemlerinin tutulması bulunur. Türkiye odalar ve borsalar birliği bu konularda üzerine düşeni yapmaktadır.

Her konuda olduğu gibi üretimde de sağlam temellere dayanan planlı bir hamleye ihtiyaç duyulmaktadır. Bunun için öncelikle ülkemiz sanayisinin durumunu ortaya koyacak bir bilgi sisteminin oluşturulması gerekmektedir.

Ülkemiz sanayi yapısının anlık değişimlerinin de izlenebileceği on-line bir sistem kurmaktayız. Bu sayede ülkemizde atıl yatırımların yapılması engellenecek ve kıt olan kaynakların planlı kullanılması sağlanacaktır.

Ancak başarılı olmak için sisteme bilgi akışını sağlayacak olan kurumların el-

lerindeki bilgiyi bizimle paylaşmalarını bekliyoruz. Öte yandan 5174 sayılı Tobb kanunu ile yazılımcı firmalar sanayici olarak kabul edilmiştir.

Böylece sanayi işletmelerinin yararlandığı tüm olanaklardan yazılım firmalarının da yararlanması sağlanmıştır. Bunun yanında birliğimiz bünyesinde oluşturulmakta olan bilişim sektör meclisi ile sektörün sorunları ve çözüm önerileri tartışılacaktır.

Sektörün her kesiminin katılımı ile oluşturulacak bilişim sektör meclisi ülkemizin bilgi toplumuna geçişinde önemli katkılarda bulunacaktır. Diğer bir çalışmamız da Türkiye sicil gazetesinin otomasyonudur.

Çalışmalarımız tamamlandığı zaman firmaların yapısal bilgilerine tek merkezden ve kaynaktan ulaşılması mümkün olacaktır. Ayrıca sektörel olarak faaliyette bulunan firmaların belirlenmesi ve erişilmesi ile gelişmelerin izlenmesi sağlanacaktır.

Ülkemiz sahip olduğu genç ve yetişmiş nüfusu sayesinde başta Avrupa olmak üzere dünyanın bilişim işgücü açığını kapatacak kapasiteye sahiptir. Bu amaçla bilişim okur yazarlığının artırılması için stratejiler belirlenmelidir.

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin yoğun kullanıldığı ülkelerde işsizlik oranları da düşmektedir. Özellikle Finlandiya ve İrlanda gibi internet kullanımının yoğun olduğu ülkelerde bunu gözlemlemek mümkündür.

Milyonlarca Hindistan vatandaşının kendi ülkelerinden hatta bazen oturma odalarından amerikan şirketlerine hizmet verdikleri bir dünyada yaşıyoruz. E-ticaret gelişmiş ülkelerde birçok kişi için yeni gelir kaynakları oluşturmuştur.

Ticarette bilişim teknolojisinin yaygın şekilde kullanılması sayesinde zaman tasarrufu ve daha yoğun bir rekabet ortamı mümkündür. Türkiye bu gelişmelere ayak uydurmak zorundadır. Bu artık ertelenemez. Gelecek bugünden şekillenmektedir.

Bugünü kaçırsak geleceği yakalamamız asla mümkün olmayacak. Biz Tobb olarak bilgi toplumuna ulaşma yolunda elimizden geleni yapıyoruz. Bu çerçevede bilgisayar okur yazarlığının küçük yaşlarda öğrenilmesi amacıyla, Milli Eğitim Bakanlığımıza 1000 adet bilgisayar bağışında bulunduğumuzu belirtmek isterim.

Kurduğumuz Ekonomi ve Teknoloji üniversitesi sayesinde, ülkemizin ihtiyaç duyduğu bilgili, teknolojiyi izleyen ve üreten genç beyinlerin yetişmesine de katkıda bulunuyoruz. Ülkemizde gerçekleştirilen bilişim ve teknoloji etkinliklerine her türlü katkıyı sağlamaya çalışıyoruz.

AVRASYA PANELİ

15 ARALIK 2005 İSTANBUL

Aynı bölgede yer alan ve aynı hedeflere yönelmiş olan ülkeler arasında işbirliği ve huzur ortamı ne kadar etkin olursa, o kadar büyük bir ekonomik güç oluşturabilmektedir. Bölge içindeki ticari ve ekonomik işbirliğinin geliştirilmesinin, ülke halklarının refahına olan katkısının yanısıra, bölge barışına, sosyal ve kültürel etkileşime de pozitif yansımaları kaçınılmazdır.

Şu bir gerçektir ki, üretim ile ticaret refah artışı ve barış getirir. Ticaret ayrıştırıcı değil, bütünleştiricidir. Ticaretin olduğu yerde, farklılıklar ayrımcı değil, zenginleştirici olur.

Bizim de, Avrasya ülkeleri olarak, coğrafi konumumuz, komşuluk ilişkilerimiz, ortak tarihimiz ve kültürümüz, bölgenin gelişmesi hedefine yönelik ortak beklentilerimiz, işbirliğimizi zorunlu kılmaktadır.

Dinamizmi ve tüm dünyada gerçekleştirdikleri atılımları ile gurur duyduğumuz türk işadamları, bu yönde, önemli başarılarla imza atarak, bölgedeki işbirliğinin geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesi yönünde büyük bir rolü olmuştur.

Nitekim, bu çerçevede, Avrasya'daki, Türk müteahhitlik hizmetlerinin proje değerinin 30 milyar dolara ulaştığını, türk doğrudan yatırımlarının 7 milyar dolar olduğunu, Avrasya ülkeleri ile dış ticaret hacmimizin ise 20 milyar dolar olduğunu görüyoruz.

Bu iş hacmine 15 yıl gibi kısa bir dönem içinde ulaşıldığı hususunu da belirtmekte yarar görüyorum. Bu iş hacminin çok daha büyük değerlere ulaşacağına inanıyorum.

Türkiye'de rahmetli Özal ile başlayan, sonrasında 9.Cumhurbaşkanımız Demirel'le devam eden bir süreçte, zengin yeraltı kaynakları üzerinde fakir olarak yaşamak durumundaki Türk Cumhuriyetlere ilk sahip çıkan, onlara maddi ve manevi ilk destekleri sunan ülke olmuştur.

Ama 90'ların sonlarında bu bağı koruyamadık. Şimdi dünyadaki güç dengele-
rini de etkileyecek büyük bir değişim sürecinin içindeyiz ve aramızdaki bağ es-
kisinden daha önemli hale gelmektedir.

19. yüzyıldaki sanayi devrimiyle zenginleşerek, dünyanın hakim gücü haline
gelen Batı'nın üstünlüğünün değiştiği bir ortama giriyoruz. Gerçi, gelişen eko-
nomilerin cari fiyatlarla hesaplanan milli gelir büyüklüğü, dünya toplamının sa-
dece yüzde 30'u kadardır.

Ama daha doğru bir kriter olan satın alma gücü paritesi ile hesaplandığında,
dünya ekonomisinde gelişenlerin payı, 150 yıldan beri ilk kez, yüzde 50'yi aş-
maktadır. Esasen bugün yaşanan durum, 20. yüzyıla başında ABD'nin en bü-
yük ekonomik güç olarak sahneye çıkmasından bu yana, dünyadaki ekonomik
güç dağılımında yaşanan en önemli değişimdir.

Son üç senede "yükselen ekonomiler"in büyüme hızı ortalama yüzde 6 civarın-
dayken, gelişmiş ülkelerinki yüzde 2.4'dür. "Yükselen ekonomiler"in dünya eko-
nomisinin büyümesine yaptıkları katkı da, gelişmiş ülkelerin üzerine çıkmıştır.

Geçen sene, "yükselen ekonomiler"in mal ve hizmet üretim hacmi 1.6 trilyon
dolar artarken, gelişmiş ekonomilerdeki artış 1.4 trilyon dolardır. Buradaki
farkın sadece Çin ve Hindistan'dan kaynaklandığını da düşünmemek lazım. Zi-
ra, Çin ve Hindistan'ın mili geliri, "yükselen ekonomiler"in toplamının sadece
beşte birini oluşturmaktadır.

Ekonomideki bu çok önemli güç kayması Batı'nın askeri, siyasi, ideolojik ve
teknolojik üstünlüğünün bir anda kaybolacağı anlamına gelmiyor kuşkusuz. Zi-
ra kişi başı gelir ve hayat standartlarına baktığımızda, "yükselen ekonomi-
ler"in hala gelişmiş ülkelerin üçte biri düzeyinde olduklarını görüyoruz.

Ancak, Batı'nın dünya ekonomisine ve küresel düzene dilediği gibi yön verdi-
ği 150 yıllık bir dönemin de, sonuna yaklaşıldığını görüyoruz. Bizim de Türki-
ye olarak bundan sonraki misyonumuz, bir tarafta AB perspektifini korurken,
"yükselen ekonomiler"le ve buradaki en büyük paya sahip Avrasya ülkeleri-
le olan ilişkimizi kuvvetlendirmektir.

Değerli katılımcılar,

Tüm bu potansiyelleri hayata geçirmenin temelindeyse, ulaştırma alanında
sağlanacak işbirliği yatmaktadır. Bölgedeki ulaştırma ilişkilerinin mevcut so-
runları ortadan kaldırmaya ve bütün taraflara avantaj sağlamaya yönelik bir iş-
birliği yaklaşımıyla ele alınması gerekmektedir.

Avrasya bölgesindeki ulaşım altyapısının geliştirilmesine yönelik çalışmalar, ticari ve ekonomik ilişkilerin gelişmesine de önemli katkı sağlayacaktır. Bu yönde, Avrupa Birliği'nin liderliğinde Avrupa-Kafkaslar-Asya koridoru olarak bilinen traceca kapsamında yapılan projeler bölge ülkelerinin birbirine bağlanmasını sağlayacaktır.

İpekyolu, asırlardır doğu ve batı medeniyetleri arasında ticaret yoluyla bir köprü vazifesi görmüş, ülkeler arasında ortak bir tarih, ticaret ve kültür zemininin de oluşmasını sağlamıştır.

Tarihi İpek yolu'nun yeniden canlandırılması yönünde Türkiye'nin bölge ülkeleri ile işbirliği halinde sürdürdüğü ulaştırma ağına yönelik en önemli girişimlerden birisi İstanbul-Almatı tren seferlerinin başlatılmış olmasıdır. Böylece, ticaret akışının hızlandırılması için ciddi bir adım atılmıştır.

TOBB olarak, hızla gelişen Çin ekonomisi karşısında, Çin limanlarının yetersiz kalmakta olduğundan hareketle, Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Birliği'yle birlikte, yeni bir proje başlattık.

Bu sayede, dünya ticaret tarihinde kıtaları birbirine bağlayan, bir ucu Çin'e diğer ucu Avrupa'ya uzanan 550 yıllık tarihi İpekyolu'nun, 7 ülkeyi kapsayacak bir şekilde yeniden faal hale gelmesini planlıyoruz. Böylece Avrupa'nın Çin ile ticaretinin Türk limanları üzerinden geçecektir.

Kurduğumuz Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi bünyesinde, Türkiye'de bir ilk olan, Avrasya Araştırmaları Merkezi'ni açıyoruz. Bu merkez, bir düşünce kuruluşu olarak, iktisadi ve siyasi konularda çalışmalar yapacaktır.

Öte yandan, bu yüzyılın en önemli projelerinden biri olan, Bakü-Tiflis-Ceyhan ham petrol boru hattı projesi, ülkelerimizce ortaklaşa, inanç ve kararlılıkla sürdürülen çabalar sonucunda tamamlanmıştır.

Avrasya'nın Avrupa pazarına ulaşımını sağlayan bu proje, Avrasya'da güçlü ve kapsamlı işbirliği ağının gerçekleştirilebileceğini göstermiş ve bölgenin istikrarlı bir geleceğe yönelik önemli bir adım olmuştur.

Değerli katılımcılar,

Avrasya coğrafyasındaki ülkelerin dünya ticaret örgütüne katılımları da önem arz etmektedir. Türkiye, Gürcistan, Kırgızistan, Moldova gibi, diğer ülkelerin de üyeliğinin gerçekleşmesiyle birlikte, ticaret ve hizmetlere ilişkin uygulamalar, şeffaf bir yapıya kavuşacaktır.

Diğer taraftan, bölgede ticaretin kolaylaştırılmasını sağlayacak düzenlemeler üzerinde de yoğunlaşmak gerekecektir. Bürokrasiden arındırılmış, şeffaf, uluslararası kabul gören ilke ve kurallar çerçevesinde gerçekleştirilecek bir yaklaşım, hem karşılıklı ticari ilişkilerimizi artıracak, hem de bölgenin dünya ticaretine entegre olmasına katkıda bulunacaktır.

Bölgemiz açısından en önemli gelişmelerden birisi de, Türkiye'nin AB üyelik müzakerelerine başlamasıdır. Türkiye'nin üye olmasıyla birlikte, Avrupa Birliği, gerçek anlamda ilk defa, Avrasya bölgesi ile entegrasyon yönünde ciddi bir adım atmış olacaktır. Bu sayede, medeniyetlerin bir arada ve ortak bir amaç doğrultusunda birlikte çalışabileceklerini gösterebileceğiz.

Esasen Türkiye sadece AB için değil, Avrasya açısından kilit bir ülke konumundadır. Türkiye yalnızca kavimler kapısını tutan, coğrafi açıdan stratejik konumdaki bir ülke değildir. Aynı zamanda, içinde bulunduğu coğrafi ve kültürel iklimde, demokrasinin erdemlerini zor yoldan yaşayarak öğrenmiş, çağdaş ve demokratik bir ülkedir.

Yine bu coğrafi ve kültürel iklimde, piyasa ekonomisinin kurumsal altyapısını kurmakta mesafe kat etmiş, özel sektörün yadsınamaz bir öneme sahip olduğu bir ekonomidir. Türkiye artık, dünya haritasındaki konumu nedeniyle değil, bu coğrafyada temsil ettiği çağdaş değerler ve modern kurumsal iktisadi altyapısı nedeniyle önemlidir.

İşte bu gerçeğin altını ne kadar çizsek azdır. Mesele, medeniyetlerin çatışması değil, çağdaş kurumsal altyapının ve buna bağlı refahın, dünyanın her yerinde, aynı hızda gelişmemiş olmasıdır.

Tarihten gelen köklü ve derin bağlara sahip Avrasya coğrafyasının barış, istikrar ve refah dolu günlere kavuşması en büyük dileğimizdir.

Ülkelerimizi, ekonomilerimizi, tarih ve kültür birliği içinde bulunan halklarımızı daha da yakınlaştıracak çalışmalarımıza devam etmemiz, bölgemizin dünyadaki hakettiği yeri almasını sağlayacaktır.

İKTİSAT VE YOKSULLUK KONFERANSI

15 ARALIK 2005 İSTANBUL

Hepinizin malumu olduğu üzere yoksulluk, insanlığın en büyük sorunlarının başında gelmektedir. Peki, bu niçin böyledir? İnsanları sefaletlerinden ötürü suçlamak yeterli midir? Onlar, tembel, cahil, geri kalmış oldukları, ve yanlış kararlar verdikleri için mi yoksulluğa mahkumdurlar?

Şüphesiz, bunlar yoksulluğun sebepleri olamayacak safsatalardır. Ancak, günümüzde, yoksulluğun temel ve küresel sebepleri, bu safsatalardan çok daha az gündeme gelmektedir. Dünya nüfusunun yarısı, yani yaklaşık olarak 3 milyar kişi, günde 2 dolardan daha az bir gelirle yaşıyor.

Dünyanın en fakir 48 ülkesinin GSMH'si, dünyanın en zengin 3 kişininin servetinden daha azdır. Yaklaşık 1 milyar insan, 21. yüzyıla, okuma yazma bil-meyerek girmiş bulunmaktadır. Dünya'da silahlanmaya ayrılan paranın, sadece 100'de 1'i, yeryüzündeki tüm çocukları okula göndermeye yetmektedir.

Dünyadaki her iki çocuktan biri, yani yaklaşık 1 milyar çocuk, yoksulluk içinde yaşamaktadır. Bu çocukların, 640 milyonu uygun barınma, 400 milyonu temiz içme suyu, 270 milyonu sağlık hizmetleri imkanlarından yoksundur. Geçen sene, yaklaşık 11 milyon çocuk, henüz 5. yaşlarına girmeden vefat etmiştir.

Hepimiz bu rakamların üzerinde ciddiyetle düşünmeliyiz. Ataköy'deki evinin penceresinden, Şirinevler'deki çarpık yapılaşmaya bakan insan, orada yaşanan dramları pek aklına getirmez. Sefaleti sadece yaşayan bilir, ve acısını da ancak yaşayan tadar.

Peki nedir ülkemizde, ve tüm dünyada yaşanan bu acının sebebi. Dünya, bugün eskisine nazaran, daha mı kötü bir yer haline gelmiştir? Bu soruya cevap vermek çok güç. Bir tarafta, hepimizin aile büyüklerinden dinlediği, Kurtuluş Savaşı hikayeleri vardır ki; insanın o dönemde yaşanan sefalete inanası gelmez.

Buna mukabil, bugün Türkiye’de sahip olunan genel refah düzeyi, belki 100 kat artmıştır. Bugünün bazı yoksulları, dedelerimizin orta halli, hatta bazen zengin kabul ettikleri insanlardan, daha güzel yemekler yiyip, daha yeni elbiseler giyiyor, daha uzun yaşıyorlar.

Diğer tarafta, Büyükşehirlerimizde, dünyanın en zengin insanların sahip olabileceği lüks ve konforun, hemen yanı başında, insanlarımız bakımsızlık, açlık ya da hastalık yüzünden, çocuklarını kaybetmeye devam ediyor.

İşte en kritik teşhis de bu noktada yapılmalıdır. Sorun kalkınma sorunu mu, yoksa paylaşım sorunu mudur? Bilim adamlarımız, elbette konunun teorik çerçevesinde, yeterince duracaklardır.

Ancak ben, bizim de girdiğimiz liberal demokrasi yolunda, iktisadi yaklaşımın, büyüme odaklı olduğu, bölüşümün ikinci plana itildiği kanaatini taşıyorum. Sonuçta da zengin ve fakir arasındaki uçurum her geçen gün artıyor.

Dünya ülkeleri arasında, 1820 yılında 3’e 1 olan zengin fakir farkı, bugün 90’a 1 seviyelerine ulaşmıştır. Bu uçurum, ülke sınırları içinde de yaşanmaktadır. Daha da garibi gelir dağılımındaki adaletsizliğin en yüksek olduğu ülke süper güç Amerika Birleşik Devletleridir.

Saygıdeğer katılımcılar,

Yoksulluk, şüphesiz tarihi birtakım süreçlerin neticesinde ortaya çıkmaktadır. Ben, gelişmiş kavramını pek kullanmak istemiyorum, ancak kalkınmış, ya da zengin ulusların, hemen hemen hepsinin, bir sömürge geçmişine sahip oldukları, göz ardı edilemez.

Diğer taraftan, günümüzde en yoksul ülkeler de, bu sömürüye bir ölçüde maruz kalmışlardır. Bu noktada, çok trajikomik bir yaklaşım, sanayileşmiş ülkelerin, yoksul ülkeler karşısında sık sık sergiledikleri suçlayıcı ve dışlayıcı tavrıdır.

Sömüren sömürüleni geri kalmışlıkla itham etmektedir. Halbuki, asırlar boyu hammadde ve insan kaynaklarını tükettikleri halkların, bugünkü sefaleti, büyük ölçüde kendi suçlarıdır. Lakin, sömürgecilik sonrası dönemlerinde, sanayileşen ve kalkınan ülkeler de yok değildir.

Demek ki yoksulluğun coğrafi, kültürel ve sosyolojik kökenleri de, bir o kadar önemlidir. Ben konuşmamda, coğrafi nedenlerin üzerinde pek durmak istemiyorum. Çünkü benim gözümde, bu ikinci planda bir etkiye sahip, zira izlanda

kutuplarda, İsrail çölün ortasında kalkınabiliyorsa, coğrafi dezavantajların üstesinden gelinebilmektedir.

Öte taraftan, coğrafi avantajlarını kullanamayan, bir sürü körfez ülkesi de, gözlerimizin önündedir. Sahip oldukları muazzam doğal kaynakları, sürdürülebilir bir kalkınmaya çeviremeyen bu ülkeler, tarih tarafından cezalandırılacaktır.

Öyleyse, kültürel ve sosyolojik olarak ne gibi farklar var ki, komşu iki ülke, bazen aynı etnik yapıya sahipken, farklı kalkınmışlık düzeyine sahip olabiliyorlar?

Bu sorunun cevabı siyasi yapı ve bunun sosyolojik temellerinde yatmaktadır. Gerek uluslar arası, gerekse ulusal politikalar, halkların, ülkelerin, bölgelerin ne zaman, ve ne kadar kalkınabileceğine, yön vermektedir.

Bunun en bariz örneklerinden birini, biz bu coğrafyada sergilemekteyiz. Aynı ulus, aynı ülke, uygulanan farklı ekonomik ve sosyal politikalar neticesinde, bir bakıyorsunuz başarı hikayeleri yazıyor, bir bakıyorsunuz büyük krizler yaşıyor.

Sadece 2001 krizi bile, bizlere ibret olmalı. Çok büyük ölçüde, kamu yönetimiindeki yolsuzluk, kuralsızlık ve israfın, iktisadi yapıyı tahrip etmesiyle patlak veren bir krizdir yaşanan.

Ancak bu krizin sonucunda, fabrikalar kapanmış, yüz binler işini kaybetmiş, ve yoksulluk derinleşmiştir.

Saygıdeğer Katılımcılar,

1 milyon 200 bin tüccar ve sanayicinin yasal temsilcisi, ve reel sektörün çatı kuruluşu olarak, ülkemizde yaşanan yoksullukla mücadelede, en büyük vâzifenin, üzerimize düştüğünün bilincindeyiz.

Türkiye'nin seçmiş olduğu liberal demokrasi, ve Avrupa Birliği üyeliği yolunda, iktisadi kalkınma tamamen özel sektör eliyle olacaktır. Özel sektör üretecek, ve istihdam sağlayacaktır. Özel sektör kazanacak ve dağıtacaktır.

Ancak, ülkemizde, bu istikamete yıllarca önce girmemize rağmen, gerekli dönüşümü sağlayabilmiş değiliz. İktisadi liberalleşmenin, bir siyaset ve zihniyet değişikliğiyle desteklenmesi gerektiğini, göz ardı ettik.

Bugün hala, tam rekabetçi piyasa ekonomisinin yaşayabileceği, yasal ve idari yapı tesis edilememiştir. Kamu yönetimi, asırların alışkanlıklarından vazgeçememiştir. Neticede, arzu edilen kalkınma düzeyine kavuşamadık. Bugün,

Türkiye'nin en büyük problemi olan yoksulluğun da, birinci sebebi işsizlik sorununa, bir çözüm bulamadık.

5 milyon işsizimize ilave, her yıl istihdam piyasasına giren 750 bin gencimize, yeni iş imkanları sağlamamız için, yeni ve büyük yatırımlara ihtiyacımız vardır. Yapılan araştırmalara göre, ülkemizde, bir kişiye istihdam sağlamak için, gerekli olan yatırım miktarı, 50 bin dolar civarındadır.

Demek ki, mevcut işsizlerimize iş bulmak için, 250 milyar dolar yatırım yapmamız lazım. Devletin böyle bir imkanı var mı? Katiyen Yok! Esasen devletin istihdam sağlama devri de kapanmıştır. Öyleyse yapılması gereken nedir? Özel sektörümüzün, yeni yatırımlar yapmasının önünü açmak. Ve yapısal reformları tamamlamak.

Biz, Türk iş dünyasını temsilen hukuk, yargı, mevzuat, vergi ve sosyal güvenlik konularının, devamlı üzerinde konuşulan ve devamlı şikayet edilen konular olmaktan çıkıp, yapısal reformlarla iyileştirildiğini görmek istiyoruz. Ancak bu şekilde, Türkiye iktisaden kalkınacak, ve yoksulluğu yenecektir.

REKABET HUKUKU POLİTİKASI FORUMU

18 KASIM 2005 ANKARA

Tobb, Türkiye’de özel sektörün mesleki üst kuruluşu olarak, AB üyelik sürecinde, sağlıklı işleyen bir piyasa ekonomisinin varlığının, AB’nin rekabet gücüyle baş edebilmenin, temel gereklerinden biri olduğuna inanmaktadır.

Bu sebeple de, Türkiye’de, tekelcilikten ve kamu müdahalesinden uzak, şeffaf bir rekabet ortamının sağlanmasına, katkıda bulunmayı hedeflemektedir. Türkiye’nin, rekabet gücünü artıracak, hem yerli hem de doğrudan yabancı sermaye yatırımını çekecek, esnek ve dinamik bir iş ortamına ihtiyacı bulunmaktadır.

Etkili bir rekabet politikası, böyle bir ortamın oluşturulmasında, kritik role sahiptir. Tobb, bu çerçevede, ülkemizde sağlıklı rekabet koşullarını oluşturmak üzere, rekabet kurumu ve dünya bankasıyla birlikte ortak bir projeye başlamıştır.

Proje kapsamında 4 ana sektörde; telekom, enerji, perakende ve havayolu taşımacılığı, rekabet durumunu inceliyoruz. Bu proje ile aynı zamanda, rekabet kurumu ve özel sektör arasında iletişim kurularak, rekabet kurallarının, "iş karşıtıymış" gibi görünen, imajının da değiştirilmesi hedefledik.

Günümüzde, rekabet hukukunun, özel sektör açısından iki önemli hususu daha vardır. Bunlardan ilki, rekabet ile verimlilik artışının nasıl sürdürüleceği, diğeri ise, rekabetin nasıl artırılacağıdır.

Sürdürülebilir büyüme için, rekabetin girdi maliyetleri üzerindeki etkilerini değerlendirmek mecburiyetindeyiz.

Aslında rekabet kavramı, sadece yabancı sermaye yatırımları için değil, ekonominin tümü, ve tüm aktörleri için önemlidir. Esasen mikro ekonomik düzeyde rekabet, pek de sevilen bir konu değildir.

Ama toplumun ve bir bütün olarak ülke ekonomisinin çıkarını ön planda tuttuğumuz da, sağlıklı bir rekabet ortamına sahip olunması, olmazsa olmaz bir koşul olarak ortaya çıkmaktadır. Burada da, düzenleyici konumundaki kamu kurumlarına, ve özellikle de rekabet kurumu'na, büyük bir görev düşmektedir.

Bu noktada, şunu da memnuniyetle belirtmek isterim ki, son 10 yılda, ülkemizin kurumsal anlamda sağladığı en büyük ilerlemelerden biri, Rekabet Kurumu'nun kurulması olmuştur. Sadece 10 yıllık kısa geçmişine rağmen, Rekabet Kurumu'nun, ülkemize kazandırdığı rekabet kavramını, fevkalade önemli görüyoruz.

Bu yüzden de, önümüzdeki dönemde, rekabet kurumu'nun, hem altyapı, hem de yetki alanı anlamında, güçlendirilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Böylece rekabet kavramı, sadece özel sektörü değil, kamu idaresini de kapsamalıdır.

Zira, ekonomide haksız rekabet, sadece şirketler arasında değil, ama örneğini pek çok defa gördüğümüz şekilde, kamu kurumları tarafından çıkartılmaktadır. Ülkelerin rekabet politikalarını belirleyen temel unsurdan biri de, bu yüzden, kamu idaresinin uygulamaları ve özellikle de devlet yardımlarının izlenmesidir.

Bu sebeple, devlet yardımlarının izlenmesi ve denetlenmesiyle ilgili yasının, bir an önce, çıkarılmasında, büyük fayda vardır. Bugün tüm dünyada, bölgesel ve sektörel yardımlar verilmektedir. Ancak, bu tür yardımların tespitinde, kapsamlı ve ciddi kriterler uygulanmaktadır.

Avrupa Birliği normları da, devlet yardımlarının denetlenmesinin, bağımsız idari otoritelerce yapılmasını ortaya koymaktadır. İşte bu noktada, ülkemizde de AB standartlarında devlet yardımları yasası, hızla çıkartılmalıdır.

Devlet yardımlarının kontrolü için yasal bir mekanizmanın olmamasının yanı sıra, rekabete aykırı davranışlara girmeye imkan tanıyacak şekilde kamu işletmeleri tesis eden yasalar ve bankacılık sektöründeki birleşmelerin, rekabet kurulu'nun yetki alanından yasayla çıkarılması da, ülkemizde rekabet ilkelerinin uygulanmasını zorlaştırmaktadır.

Öte yandan sadece muafiyet-teşvik ve imtiyazlar vermek, bir ülkenin yatırım bakımından cazibe merkezi olması için yeterli olmamaktadır. Uygun yatırım ortamı kendiliğinden oluşmamaktadır. Yatırımcı sermaye, sadece en karlı olacağı yöne doğru değil, en güvenli olacağı yöne doğru akışkanlık gösterir.

Bu sebeptendir ki sermaye hareketlerine bakıldığında, hukuki altyapısı gelişmiş ülkelerin, daha avantajlı olduğunu görüyoruz. İşleyen bir hukuk sisteminin var olması, özellikle yabancı yatırımcılar için olmazsa olmaz koşuldur. Serbest piyasa ekonomisinin işlerliği, sağlıklı bir rekabet ortamının varlığına bağlıdır.

Ekonomik anlamda rekabetten beklenen de, kaynak dağılımında ve üretimde etkinliğin artırılarak toplumun refah düzeyinin yükseltilmesidir. Etkin bir rekabet hukuku ve politikası, yatırım artışı için gereken ekonomik güven ortamının oluşumunda, özellikle de yabancı sermaye ve yatırımcılar açısından son derece belirleyicidir.

Yabancı sermayenin bir ülkeye gitmek için aradığı koşulların başında, yerli ve yabancı, kamu-özel ayrımı gözetmeksizin piyasalarda faaliyet gösteren tüm teşebbüslere eşit ve adil uygulanan bir rekabet mevzuatının varlığı gelmektedir.

Özellikle, günümüzün ekonomik ortamında, gelişmekte olan ülkelerin, rekabet politikalarını oluşturup etkin bir şekilde uygulamalarında büyük fayda vardır. Son yıllarda meydana gelen teknolojik ilerlemeler, ekonomik, siyasi ve ideolojik değişiklikler sonucunda dünya ekonomilerinin entegrasyonunda büyük bir artış söz konusu olmuştur.

Bunun sonucunda ülkelerin hemen hemen tamamı, büyük çaplı serbestleştirme faaliyetlerine girişmişlerdir. Özelleştirme ve deregülasyon çabaları sonucu gelişmekte olan ülkelerde büyük yapısal değişiklikler meydana gelmektedir.

Bu ülkelerde özelleştirme öncesinde büyük ölçekli kamu işletmeciliği ve büyük doğal tekel piyasaları bulunmaktaydı.

Özelleştirilen işletmelerin bir çoğunun zaten birer doğal tekel olması ve özelleştirme sonrasında piyasada ilave tekelleşmelerin meydana gelmesi, iktisadi performansı azamileştirmek için, uygun regülasyon ve rekabet politikalarının uygulamaya konulmasını gerektirmektedir.

Kamu kesimindeki tekellerin yerini özelleştirme uygulamaları sonucu özel tekellerin almasının, toplumsal refahı azaltma potansiyeli, gelişmekte olan ülkelerin uygun rekabet politikalarını devreye koymalarını zorunlu kılmaktadır.

Öte yandan, son yıllarda dünya ekonomisini yeniden şekillendiren büyük çaplı uluslararası şirket birleşme ve satın alma faaliyetleri de, gelişmekte olan ülkelerin sağlam bir rekabet politikasına sahip olmalarını zorunlu kılan nedenlerden birisidir.

Yeni teknolojiler, globalleşme ve deregülasyon çabaları küresel düzeyde tüm piyasaları global aktörlere açık bir hale getirmiş, sınır aşan şirket birleşmelerinin artmasına neden olmuştur.

Tüm bu sebepleri bir araya getirdiğimizde, gelişmekte olan ülkelerin piyasalarının tekelleşmeden uzak ve sağlıklı gelişmesi için, rekabet politikasının tesis edilmesinin hayati önemde olduğunu görüyoruz.

4. SANAYİ KONGRESİ

25 KASIM 2005 İSTANBUL

İnsanlık tarihi boyunca, değişmeden kalan tek şey, değişimin kendisi olmuştur. Ancak, değişim, günümüzde, tarihin hiçbir döneminde olmadığı kadar hızlıdır. İnsanlık, bilimde ve teknolojiye, asırlar boyunca kat ettiği mesafeyi, artık, birkaç günde aşar olmuştur.

Bilginin, hiçbir sınır tanımadan, ışık hızıyla dünyayı dolaştığı bir çağdayız. Tokyo'da üretilen bir bilgisayar, Newyork'ta kullanan bir tüketicinin, teknik destek almak için müşteri temsilcisini aradığında, telefonu cevaplayan sesin, Yeni Delhi'den geldiği bir çağdayız.

Bu değişime direnenlerin, tarih sahnesinden silindiği, değişim hızına ayak uyduramayanların, yaşam hakkını kaybettiği bir çağdayız. Öyle ki, bu yeni dönemde, değişimi takip etmek bile yeterli değil, bizzat değişimde öncü olmak gereklidir.

Üzülerek ifade etmeliyim ki, bugüne kadar biz, kendi kendimizle cebelleşmekten vazgeçmediğimiz, kendi ayağımıza çelme takmaktan fırsat bulamadığımız için, değişimi, ancak geriden takip ettik. Lakin, bunun bedelini çok ağır ödediğimiz için, aklımızı başımıza aldık, ve bir çıkış yolu aradık.

Kurtuluşun, ancak, bizi biz yapan öz değerlerimizden taviz vermeden, çağın gereklerini yerine getirmekte olduğunu gördük. Ve, kendimize bir yol haritası çizdik. Bu yol haritasında, önümüzdeki ilk hedef, Avrupa Birliği üyeliğidir. Ancak bu, nihai hedef değildir. Çünkü, değişim süreci devam edecektir.

Dünya döndüğü müddetçe, koşullar değişecek, ve her zaman, daha doğru ve güzel olan bulunacaktır. Biz, Avrupa Birliği üyesi olduğumuzda, ne Türkiye, eski Türkiye olacak, ne de Avrupa Birliği, bugünkü haliyle, değişmeden kalacaktır. O zaman, yapılması gereken, gözümüzü kulağımızı dört açıp, değişim ve gelişmenin yönünü tespit etmek, ve bunun öncüsü olmaktır.

Değerli Katılımcılar,

İlk hedefimiz olan, Avrupa Birliği üyelik müzakerelerine, başlamış olmak, önümüzdeki dönemi şekillendirecek en temel faktördür. Ülkemizde yaşanan 2 asırlık çağdaşlaşma süreci, yeni bir merhaleye girmiş bulunmaktadır.

Bu dönemeci aştığımız taktirde, modern dünyada gelişmenin, refahın, ve demokrasinin en güçlü temsilcisi olan Avrupa ailesinin, saygın bir üyesi olacağız. Ve bunu, yalnızca kendi ulusumuzun menfaatleri için, kendi insanımızın huzur ve mutluluğu için yapacağız. Kalkınmış ve müreffeh bir Türkiye için, yapacağız.

Bu nedenle, önümüzdeki dönemde, tam üyelik hedefine kilitlenmeli, toplumun tüm kesimlerinin ortak heyecanı ve gayretiyle, bu davaya sınırsız sarılmamız gerekir. Elbette ki bu süreç, sancılı olacaktır. Yüzylerce yıllık iktisadi ve siyasi bir yapıyı, hiç kimseyi rahatsız etmeden değiştirmek ve dönüştürmek mümkün değildir.

Elbetteki bu değişim ve dönüşüm, birçok kişi ve grubun çıkarlarını zedeleyecektir. Ancak; neticede Türkiye'nin çıkarları, Türk ulusunun bir bütün olarak menfaatleri olduğunu, aklımızdan çıkarmamalıyız.

Türk milleti, 2014 Yılında, Avrupa Birliği'nin saygın bir üyesi olarak, geriye dönüp baktığında, müzakere sürecinde katlandığı sıkıntıların meyvesinin, ne kadar da güzel olduğunu görecek, ve kendisiyle gurur duyacaktır.

Öyleyse hepimiz, bu ideale ulaşmak için, elimizden geleni layıkıyla yapmalı, bu yolun çile ve sıkıntısını çekmeli, sırtımızda taşıdığımız yükün ağırlığı altında ezilmeden, yolumuza devam etmeliyiz.

Saygıdeğer katılımcılar,

Türkiye, bugüne kadar, Avrupa Birliği'yle ilişkilerinde önceliği, Kopenhag Siyasi Kriterlerine verdi. Ancak önümüzdeki müzakere süreci, ekonomik konuların daha fazla ön plana çıkacağı bir dönem olacaktır.

Zira, mevcut haliyle, 35 müzakere başlığından 27'si, doğrudan iş dünyasını etkilemektedir. Bu süreçte, değişime uyum sağlayıp kazanacaklar, ya da yerinde sayıp kaybedecekler, bizim üyelerimiz, Türk sanayicisi ve tüccarıdır. İşte bu sebeple, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, iş dünyasını bu yeni döneme hazırlamakta aktif rol oynayacaktır.

Nitekim bugün, Türkiye’de yaklaşık 235 bin adet üretici firma bulunmaktadır. Ancak, bunların sadece, yaklaşık bin kadarı, AB müktesebatı ile tamamen uyumlu üretim yapabilmektedir. Demek ki, müzakere süreci, yaklaşık 234 bin firmamızın kaderini belirleyecektir.

Söz konusu olan, aynı zamanda, bu şirketlerde çalışan milyonlarca işçi ve işverenimizin de geleceğidir. 80 yılda oluşmuş bir sermaye birikiminin akıbetidir. Eskiler, "külfet olmadan nimet olmaz", derler. Hakikaten, Avrupa Birliği üyeliği, bize sunduğu birçok fırsatın yanında, ciddi tehdit unsurlarını da ihtiva etmektedir.

O zaman, müzakere sürecini tamamlayalım da, nasıl olursa olsun demek imkanına sahip miyiz? Elbetteki değiliz. Eğer 234 bin firmamızın, müzakere sürecine nasıl uyum sağlayacağını planlamaz, tedbir almazsak, hem ekonomik, hem de sosyal açıdan çok ciddi risklerle karşı karşıya kalırız.

İşte bu yüzden diyoruz ki, iş dünyasının müzakere süreci içinde aktif olarak yer alması, çok önemlidir. Sevinerek ifade etmeliyim ki, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, iş dünyasının görüşlerini, müzakere sürecine en sağlıklı bir şekilde aktarmak üzere, kendi iç yapılanmasını tamamlamıştır.

Geçen sene faaliyetine başlayan, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi, ve Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı işbirliğiyle, bu sürecin gerektirdiği teknik ve bilimsel çalışmalar yapma kapasitemizi güçlendirdik.

Bu sayede, müzakere sürecinde talep edilecek istisnalara esas oluşturacak, "etki değerlendirme raporlarının" hazırlanmasında, sektörlerin farklı görüşlerini yakınlaştırarak, müzakerelere ortak görüş olarak yansıtma sorumluluğunu da, üstlenmeye hazırız.

Her bir düzenlemenin, ülkemizdeki tüm alt sektörlerle, ve ekonominin genel dengesine etkilerini, ayrı ayrı görmemize imkan sağlayacak, etki analizleri yapabilme kapasitesini, bu çerçevede, Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı bünyesinde oluşturuyoruz.

Umarım, Avrupa Birliği’nin temel felsefesini oluşturan, katılımcı demokrasi anlayışı gereğince, hükümetimiz, bu potansiyeli layıkıyla değerlendirecektir. Avrupa Birliği, 2 temel üzerine inşa edilmiştir: Piyasa ekonomisi ve demokrasi. Her ne kadar, Türkiye, en son ilerleme raporunda, işleyen bir pazar ekonomisine sahiptir, diye övülmüş olsa da, biz bu konuda, o kadar da iyimser değiliz.

Sanayileşme sürecini bitirememiş, ve yapısal reformlarını tamamlayamamış bir Türkiye'yi, tam anlamıyla bir piyasa ekonomisi olarak vasıflandırmak, mümkün değildir. Ülkemizde zihinsel ve yapısal bir dönüşüm yaşandığı muhtemeldir. Ancak, bu sürecin meyveleri henüz olgunlaşmış değil.

Bugün hala, "devlet, iktisadi hayatın içinde yer almalı mıdır?" sorusu, bütün hararetiyle tartışılabilirse, önümüzde, daha uzun bir yol var, demektir. Bu sorunun cevabını, yıllar önce vermeli, ve gereğini yapmalıydık. Elbetteki devlet, iktisadi yapının içinde yer alamaz.

Devlet, düzenleyici ve denetleyici görevinin dışında, üretim faaliyetlerine müdahale edemez. Devlet, topladığı vergilerle, altyapı hizmetlerini yerine getirir. Piyasa ise, kendi kurallarıyla işler, özel mülkiyetin dokunulmazlığı, fırsat eşitliği, ve tam rekabet koşulları altında, mallar ve hizmetler üretilir, fiyatlar ve ücretler belirlenir.

Olayın özü budur. Gelin, şimdi siz söyleyin, Türkiye bu tablonun neresinde? Ülkemizde, insanlar hala, gözünü devletin imkanlarına dikiyorlar. Devlet sorunlarımızı çözsün, devlet koşullarımızı düzeltsin, devlet bize destek olsun diye, devletten medet umuyorlar. Ama nafile. Bu zihniyetin Türkiye'yi getirdiği nokta, hepimizin gözlerinin önünde.

Devletçi ekonomiyle, serbest piyasa ekonomisi, bir arada yürümemiştir, yürüyemez de. Bu ikisinin arasında, bir kan, bir doku uyumsuzluğu mevcuttur. 2001'de yaşadığımız büyük kriz de, daha önceki irili ufaklı bütün krizler de, temelde, hep bu uyumsuzluğun birer neticesiydiler.

Bu uyumsuzluğa son vermezsek, ülkemizde, bundan sonra da, yeni krizlerin yaşanması kaçınılmazdır. Ancak, bunu ifade ederken, devlet hiçbir şeye karışmasın, şeklinde bir anlam da çıkmasın. Sorumluluk, büyük ölçüde siyasi iradenin üstündedir.

Gerekli yapısal dönüşümü tamamlamak, sağlıklı bir ekonomik yapının, pürüzsüz işleyebileceği bir atmosfer temin etmek, devletin görevidir. Bu da öncelikle, devletin, yıllardır, iktisadi hayatın içine saldırdığı, dalları ve budakları temizlemesine bağlıdır. Bu anlamda, özelleştirmeler, vakit kaybetmeksizin tamamlanmalıdır. Buna, başta enerji piyasaları olmak üzere, devletin üretim yaptığı, ve fiyat belirlediği, tüm sektörler dahildir.

Saygıdeğer katılımcılar,

Türkiye'nin, son 3 yıldır sergilediği, özel sektör kaynaklı büyüme, ve 3 yılda 2

katına çıkardığı ihracatı, Türk ekonomisinin toparlanma gücünün, ve özel sektörümüzün, küresel değişime uyum becerisinin, en temel göstergesidir.

Türkiye, iktisadi toparlanma sürecini, özel sektörün dinamizmi sayesinde başarıyla tamamlamıştır. Üstelik bunu, rekabet koşullarındaki onca dezavantajına rağmen başarmıştır. Ancak, önümüzdeki dönemde, küresel rekabetteki gelişmeler, bizi yeni önlemler almaya sevk etmelidir.

Bundan sonra, sadece en düşük fiyatları sunarak rekabetçi olamayız. Fiyat rekabeti, neticede, daha az katma değer, ve daha az refah yaratılması sonucunu doğurmaktadır. Günümüz küresel iş çevrelerinde, bu tür bir strateji, kalıcı değildir.

Ürünler, dünyanın herhangi bir yerinden, hızla temin edilebilir. Üretim maliyetleri daha az olan bir ülke, ve ürettiğiniz ürünün kopyasını yapacak bir şirket, her zaman mevcuttur. Üstelik, bugünün, geçmişten bir önemli farkı daha bulunmaktadır. Bu fark da, enflasyon'dan kaynaklanmaktadır.

Eskiden şirketler, bir takım şişirilmiş maliyetlerini, şişmiş fiyatlarının altında gizleyebiliyorlardı. Bugün Türkiye, avantajlı olduğu sektörlerde, dünya çapında rekabet edebilecek markalara sahip olmalı, ve bu markaları, uluslar arası piyasalarda söz sahibi kılmalıdır.

Günümüzde, markası olmayan bir mal, veya hizmetin, piyasa değeri çok düşüktür. Rekabet, marka değerleri arasında gerçekleşmektedir. Turizmden bankacılığa, hizmet sektörünün her alanında ve tüm imalat sanayi üretiminde, gerçek değer, ancak markayla mümkün olabilmektedir. Bunun ötesinde, bütün ülkeyi bir marka haline getirmek, ve Türkiye markasının, dünyada saygın bir konuma ulaşması, elzemdir.

Türk sanayisinin, uluslar arası pazarlarda, rekabet edebilmesinin, bir diğer ön koşulu da, girdi maliyetlerinde, en azından, dünya fiyatlarına sahip olmaktır. Türkiye'de, enerji başta olmak üzere, girdi maliyetleri, dünya fiyatlarının oldukça üzerindedir. İşletmelerin ve istihdamın üzerindeki, prim ve vergi yükleri, çok yüksektir. Türk sanayisi, halen, dünyanın en yüksek kredi maliyetleriyle, finansman bulmaktadır.

Türkiye'de, girdi maliyetlerini, dünya ortalamalarına çekemezsek, rekabet şansımız olmayacaktır. Ülkemizde, üretimin, yatırımın, istihdamın ve ihracatın önündeki engeller hala durmaktadır. Bu nedenle, dünya ile rekabet edebilmek için, ülkemizde, yeni bir sanayi politikası, ve stratejisi geliştirmeliyiz.

Burada amaç; piyasa ekonomisi odaklı, ve özel sektöre dayanan, rekabetçi sanayiler oluşturmak, ve ihracat kapasitesini artırmak olmalıdır. Hukuk, yargı, mevzuat, vergi ve sosyal güvenlik konularının, devamlı üzerinde konuşulan ve devamlı şikayet edilen konular olmaktan çıkıp, yapısal reformlarla iyileştirildiğini görmek istiyoruz.

Bunu, Avrupa Birliği üyeliği böyle gerektiriyor diye değil, kendi menfaatlerimiz için istiyoruz. Belki bunları, geçen seneki Kongre'mizde de istedik ve bu reformlar başarıyla tamamlanmadığı taktirde gelecek seneye de istemeye devam edeceğiz.

Çünkü, 21. Yüzyılda, dünyadaki yerimizi belirleyecek olan da, bu doğrultuda atılacak adımlar olacaktır. Bölgesel bir güç olan Türkiye, jeopolitik, stratejik ve demografik avantajlarıyla, küresel bir güç haline gelebilir. Bunun ekonomik ayağını gerçekleştirecek olanlar bizleriz. Türk sanayicisi ve işadamlarıyız.

PROJE HAZIRLAMA KAPASİTESİNİN GELİŞTİRİLMESİ PROJESİ

23 OCAK 2006 ANKARA

Türkiye ile AB arasındaki müzakere süreci, 3 Ekim 2005 tarihinde başlamıştır. Katılım müzakereleri süreci, "katılım öncesi" süreçten, bir çok yönüyle farklılıklar içeriyor. Yeni dönem, birbirine bağlı üç sütundan oluşuyor: Birinci sütun, "siyasi reform sürecinin" devam ettirilmesidir. Avrupa Komisyonu'nun 6 Ekim 2004 tarihli Türkiye raporunda, ülkemizin siyasi kriterleri "yeterince" karşıladığı tespiti yapılmış, katılım müzakerelerinin başlatılması tavsiye edilmişti.

Bundan sonra da, Avrupa komisyonu, "Türkiye'nin Kopenhag siyasi kriterlerine uyum" alanındaki performansını, yakından takip etmeye devam edecektir. Katılım stratejisinin ikinci sütunu ise, "müktesebat uyumudur". Yaklaşık 165 bin sayfadan oluşan AB müktesebatı, Türkiye ile müzakerelerde, 35 fasıl halinde ele alınacaktır.

20 Ekim 2005 tarihi itibarıyla "tarama süreci" başladı. 2006 yılı içinde de, tarama sürecinin tamamlanması öngörülmüyor. Aynı zamanda, "taraması" tamamlanan müktesebat başlıklarından, "eğitim-kültür" ile "bilim ve araştırma" konularındaki "müzakerelerin", kısa bir süre içinde başlatılması bekleniyor.

Katılım sürecinin üçüncü sütunu ise, Türk ve AB üyesi ülke halkları arasında yakınlaşmayı amaçlayan, sivil toplum diyalogudur. Her üç sütundaki gelişmeler birbirlerini doğrudan etkileyecektir.

Saygıdeğer basın mensupları,

Şimdi, kısaca, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin, iş dünyasını, önümüzdeki zorlu uyum sürecine, hazırlamak için yaptığı çalışmaları, ana başlıklar halinde belirtmek istiyorum. Çalışmalarımızı, üç modül halinde örgütledik. İlk olarak, oda sistemimizi yeni projelerle güçlendiriyoruz. Bu süreçte, üyesi olduğumuz, kısa adı Eurochambers olan, Avrupa Ticaret ve Sanayi Odaları Birliği'nin desteğinden, yoğun şekilde yararlanıyoruz.

2001 yılından itibaren, Eurochambers ile işbirliğinde, iki oda geliştirme programını tamamladık. Programa, Avrupa Komisyonu'nun finansman desteği sağlandı. İki aşamada uygulanan program kapsamında, toplam 21 pilot proje geliştirildi. Programlardan 64 odamız istifade etti.

Oda sistemimize, dış ticaretin geliştirilmesi, işadamlarına yönelik temel yabancı dil bilgisi, yerel kalkınmada odaların etkinliğinin artırılması, oda sisteminin tümüne yönelik bir kalite sisteminin geliştirilmesi konularında, yeni hizmetler getirildi.

Ayrıca, genel anlamda oda yönetimi, eğitim hizmetleri, dış ticaret ve küreselleşme konularında, oda personelinin, Eurochambers tarafından, eğitimi sağlandı. Sonuçta, odalarımız, hizmetlerine yeni başlıklar dahil etmeleri yanında, Avrupa Birliği üyesi ülkelerdeki odalarla da, yeni ilişkiler tesis etti.

Öte yandan, Avrupa Birliğinden sağlanan, yaklaşık 18 milyon Euro tutarındaki mali destekle, Gaziantep, İzmir ve Kocaeli'de, Türkiye-AB İş Geliştirme Merkezleri kurulmuştur. Bu merkezler, küçük ve orta ölçekli işletmelere, hizmet sağlamaya devam etmektedir. Ticaret ve sanayi odaları bünyesinde gerçekleştirilen, AB bilgi merkezleri, yerel düzeyde, AB konularındaki bilgilendirmeye, katkı sağlamaktadır.

Değerli Basın Mensupları,

Oda ve borsalarımızın, yerel düzeyde, politika tasarımına katkıda bulunmak üzere, "AB sürecinde akademisyenlerle iletişim ağı" isimli, bir pilot projeyi uygulamaya koyuyoruz.

İkinci olarak, Türkiye'nin üstlenmek zorunda olduğu, Avrupa Birliği müktesebatı göz önünde tutulduğunda, şirketlerimizin, önümüzdeki dönemde, uyum sürecine bağlı olarak yaşanacak, dönüşüm sürecinin yükünü, büyük ölçüde taşımak zorunda kalacaklarını görüyoruz.

Zira, gümrük birliği deneyimi göstermiştir ki, şirketler için Avrupa Birliği'yle bütünleşme süreci, bir siyasi söylem, ve akademik eksersiz değil, fırsatlar, aynı zamanda da ciddi ölçüde dönüşüm maliyetidir. Dolayısıyla, Avrupa Birliği'nin, yürürlükteki mevzuatıyla ilgili olarak, şirketlere, güvenilir ve anlaşılır, bilgi akışı sağlama gayreti içindeyiz.

2005 yılı içinde, rekabet, devlet yardımları, kamu alımları, tüketicinin korunması, ürün güvenliği ve ürün sorumluluğu, gümrük mevzuatı, mali hizmetler ve fikri mülkiyet hakları konularında, Avrupa Birliği mevzuatı, ve uyum konusunun ele alındığı, 6 bilgilendirme semineri gerçekleştirdik.

Bu seminerlere Avrupa Birliği Genişleme Genel Müdürlüğü tarafından, ciddi katkılar sağlanmıştır. Bu yıl içinde, yine Avrupa komisyonu ile işbirliğinde, uyum sürecinin önemli unsurlarının ele alınacağı seminerleri, devam ettireceğiz.

Öte yandan bugün, Avrupa Birliği tarafından ülkemize sağlanacak mali imkanlardan, oda ve borsalarımız kanalıyla, yerel düzeyde yararlanma kapasitesinin geliştirilmesi için, Avrupa Birliği Genel Sekreterliğiyle işbirliğinde, ve Avrupa komisyonunun mali katkısıyla, yeni bir proje başlatıyoruz.

Avrupa Birliğinin, statik değil, "yürüyen bir hedef olduğu" gerçeğinden hareketle, birliğin gündeminde yer alan konuları da, iş dünyasının dikkatine getirmeye çalışıyoruz.

Bu kapsamda, geçen yıl şubat ve mayıs aylarında, Avrupa Komisyonu işletmeler Genel Müdürlüğüyle işbirliğinde, şirketlerin sosyal sorumluluğu konusunda, iki ayrı seminer gerçekleştirdik.

Bunun yanında, birliğimiz ve odalarımız tarafından, Avrupa Birliği konusunda, ülkemizin değişik şehirlerinde, çok sayıda bilgilendirme toplantıları gerçekleştirilmektedir. Bu toplantılarda firmalarımıza, Avrupa Birliği ile müzakere sürecinin ne olduğu, müzakere ve uyum sürecinde karşılarına çıkacak muhtemel zorluklarla ilgili, bilgi aktarılmaktadır.

Çalışmalarımızın üçüncü yönünü de, genel anlamda, kamuoyunun bilgilendirilmesi oluşturmaktadır. Kamuoyunun bilgilendirilmesinde, iç ve dış kamuoyu için, ayrı ayrı çalışmalar gerçekleştiriyoruz.

İç kamuoyuna dönük çalışmalarımız, geçen yıl daha ziyade, müzakere sürecine ilişkin genel bilgilendirme şeklindeydi. Bu yıl giderek, daha somut konulara, yani Avrupa Birliği müktesebatının işletmeleri yakından ilgilendiren alanlarına yoğunlaşacağız.

Kamuoyunu doğrudan bilgilendirme çalışmalarımız yanında, medyanın bilgi akışındaki rolünü göz önünde tutarak, birliğimiz ve, Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı işbirliğinde, bir iletişim projesi uyguluyoruz.

Takdir edersiniz ki kamuoyunun bilgilendirilmesinde, yerel medyaya da önemli görevler düşmektedir. Katılım müzakereleriyle ilgili bilgilerin, güvenilir kaynaklardan edinilerek, kamuoyuna doğru aktarılması, yerel düzeydeki medyada da, bir kapasite gelişimi ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır.

Bu amaçla, yine birliğimiz ve TEPAV işbirliğinde, 81 ildeki medya kuruluşlarına yönelik, bir proje üzerinde çalışmaktayız. Dış kamuoyuna dönük etkinliklerimiz çerçevesinde, öncelikle Brüksel'deki büromuzu "daimi temsilcilik" halinde, yeniden yapılandırıyoruz.

İkinci olarak, AB üyesi ülke odalar birlikleriyle, temaslarımızı sürdürüyoruz. Özellikle Eurochambers'in, geniş üye ağından yararlanmaya, özel önem veriyoruz.

Bu çerçevede, Eurochambers'in kararlarının şekillendirildiği, başkanlık divanı toplantısını, 1 Nisan 2005 tarihinde, Sayın Başbakanımızın katılımıyla, İstanbul'da gerçekleştirdik. Geçen yıl Eylül ayında, Norveç'te gerçekleştirilen, Eurochambers Genel Kurulunda, yönetim kuruluna seçildim.

Kıymetli Basın Mensupları,

Şimdi de sizlere, kısaca, başlatmakta olduğumuz projenin, iş dünyası için anlamından söz etmek istiyorum. Hepimiz biliyoruz ki, adı "müzakere süreci" olmakla birlikte, biz esasen, Avrupa Birliği müktesebatını müzakere etmeyeceğiz. Müktesebata uyum sağlayacağız.

AB müktesebatını ne şekilde, ve hangi takvim çerçevesinde kabul edeceğimizi müzakere edeceğiz. AB müktesebatının, gerektireceği uyum sürecinin, iş dünyası açısından kısa vadedeki anlamlarından biri, bir çok alanda yeni yatırım ihtiyacının, ve dolayısıyla "yeni intibak maliyetlerinin" ortaya çıkmasıdır.

AB uyum süreci, "intibak" gereğinin hem nedeni, hem de özellikle içerdiği finansman imkanlarıyla, en ciddi destekleyicisi olacaktır. Birlik tarafından, Türkiye'nin bu köklü değişim sürecine, sağlanacak finansman katkısının miktarı, 2007-2013 bütçesiyle, somut hale gelecektir.

Belirlenecek meblağın, dönüşüm sürecinin, iş dünyasına getireceği yükü, hafifletecek büyüklükte olmasını, ümit ediyoruz. Türkiye-AB mali işbirliğinden, ve Türkiye'nin katıldığı AB programlarından yararlanma, proje hazırlığıyla başla-

yan, uzun bir prosedürün izlenmesini gerektirmektedir.

Proje hazırlama kapasitesi oluşturulmadan, AB fonlarından yararlanmak mümkün değildir. Oda ve borsalarımızın, AB katılım sürecinde KOBİ'lere ilave destek sağlayacak, yeni hizmetler geliştirmeleri, ve aynı zamanda mevcut hizmetlerin kalitesinde, iyileştirmeye gitmeleri, oda sistemimizin görevidir.

Oda ve borsalarımızın, bu alandaki fonksiyonlarını, üye ülkelerdeki odaların sunduğu hizmet kalitesinde yerine getirmesine, gayret ediyoruz. Bugüne kadar genellikle, birliğimizin girişimleriyle geliştirilen projelere, oda ve borsalarımızın katılması sağlanmıştı. Bugün, Avrupa Birliği Genel Sekreterliğiyle işbirliğinde başlattığımız, "Proje Hazırlama Kapasitesinin Geliştirilmesi Projesi" ile, bu konuda bir adım ileriye geçiyoruz.

Oda ve borsalarımıza;

- Kendi projelerini nasıl hazırlayacaklarını,
- Projeye katılmayan odaları da aynı konuda nasıl eğiteceklerini,
- Ve KOBİ'lere, AB fonlarından yararlanmak için, "proje hazırlama" ve mali imkanlar konusunda nasıl hizmet sunacaklarını öğreteceğiz.

Dolayısıyla ilk aşamada, oda ve borsalarımızda, ve kademeli olarak da, KOBİ'lerde AB tarafından Türkiye'ye sağlanan, mali imkanlardan yararlanma kapasitesinin oluşmasına, katkı sağlayacağız. Projeye, AB tarafından mali destek sağlanmasını, şükranla karşılıyoruz.

Proje kapsamında, toplam 26 kişinin eğitilmesi öngörülmektedir. Kursiyerlerin 21'i oda ve borsa çalışanlarından oluşmaktadır. Geri kalan 5 kursiyer de TOBB, İKV, TEPAV ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Çalışanlarından oluşmaktadır.

Projenin 9 gün sürecek ilk eğitim bölümü sonucunda, kursiyerler sınava tabi tutulacaktır. Başarılı kursiyerler, eğitim programının ikinci aşaması için, nisan ayında, tekrar Ankara'ya davet edilecektir.

Dört günlük ilave eğitim sonrasında, kursiyerler, kendi bölgelerinde, proje hazırlama eğitimi vereceklerdir. Ayrıca, projeye ilgili bir web sayfası, ve birliğimiz bünyesinde de, bir "yardım masası" oluşturularak, çalışmalara teknik destek sağlanacaktır.

Saygıdeğer basın mensupları,

Toplantımızın bu bölümünde de müzakere sürecine ilişkin görüşlerimizi, kısa-

ca sizlerle paylaşmak istiyorum. Müzakereler için, "önümüzde uzun bir süreç var" yaklaşımı artık doğru değildir.

AB'nin, 2013 yılı bütçesinde üyeliğimiz öngörülmezse, üyeliğimizin bir sonraki bütçe dönemine, yani 2020'lere kalacağını unutmamalıyız. Bunun için de, fiili müzakereleri, 5 ila 7 yıl içinde tamamlamak zorundayız.

Diğer taraftan, müzakere süreci uzadıkça, geçici olarak kapatılan her dosyanın, tekrar tekrar açılması, ve yeniden görüşülmesi gerekecektir. Her iki tarafta, müzakere ekiplerinde değişiklikler olacak, dosyaların takibi güçleşecektir.

Mevzuat aktarımı tamamlanan bir çok alanda, uygulama başlamasına karşın, üyelik gerçekleşmediğinden, sorunlar ortaya çıkacaktır. Siyasi ve toplumsal düzeyde bıkkınlık oluşacaktır.

Bu nedenle, kamu kurumlarını, ve tüm kamuoyunu harekete geçirecek bir heyecan yaratmalıyız. Unutmamalıyız ki, 3 Ekim 2005 tarihinde, AB katılım sürecini tamamlamadık. Aksine, katılım süreci için çok zorlu bir döneme girdik.

Uyum sürecinden olumsuz etkilenecek toplumsal kesimin büyüklüğüyle paralel olarak, üyelik sürecine verilen toplumsal destekte, belli bir azalma olması beklenmelidir. Bu gelişmenin siyasi iktidarlar açısından da, kendilerine verilen destekte, bir azalma olarak algılanması mümkündür. Bunun sonucunda, siyasi iradenin zayıflaması, ve dolayısıyla zor kararların ertelenmesi yolunun, tercih edilebileceği de, göz önünde tutulmalıdır.

Türkiye'nin, uzun süreli reform programlarının yürütülmesi konusundaki sicili, çok da "olumlu" değildir. Örneğin, bugüne kadarki, IMF destekli ekonomik reform programı deneyimlerinden, 17'si yarıda bırakıldı.

Çünkü bu programların toplumsal tabana dayalı desteği yoktu, ya da yeterince geniş tabana dayanmıyordu. Halen başarıyla uygulanmakta olan reform programının, ciddi bir toplumsal destek tabanına oturması, siyasi iktidarların değişmesine rağmen, programın sürdürülmesini sağlamıştır.

Dolayısıyla, zor kararların alınacağı, çeşitli toplumsal kesimler arasında, menfaat çekişmelerinin olacağı, önümüzdeki bu zor sürecin, toplumun tüm kesimlerini kapsayan mekanizmalarla yönetilmesi çok önemlidir. Sürece, geniş destek tabanı sağlanması, zorunludur.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, iş dünyasının tamamını temsil eden yasal, ve en büyük çatı örgüttür. Esasen, batıda da, oda sistemleri ve odalar, iş dün-

yasının ana destek organları ve temsilcileridir. Türk oda sistemi, yurt genelinde yaygın, 364 oda ve borsadan oluşur. Ekonominin tüm sektörlerini temsil eder. Her ölçekteki firma, oda sistemi içinde temsil edilir.

Birliğimiz bünyesinde 48 sektörde oluşturulan, "Türkiye sektör meclisleri", şirketler kesiminin sorunlarının belirlenmesi, ve karar mercilerine aktarılması açısından, son derece etkin rol oynamaktadır. Birliğimiz aynı zamanda, reel sektörün kapasitesi, ve sorunlarına ilişkin bir bilgi merkezidir. Müzakere sürecinin gerektirdiği sektörel veriler, bünyemizde mevcuttur.

Veri üretme ve bir bilgi merkezi olması yanında birliğimiz, bu verilerin müzakere sürecine sağlıklı şekilde aktarılması için de, gerekli kurumsal yapısını tamamlamıştır. Ankara'da güçlü bir sekreteryaya oluşturulmuştur. Brüksel'deki ofis, daimi temsilcilik haline getirilmiştir.

Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı, ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesiyle de, müzakere sürecinde gerekli olacak, teknik destek altyapısı genişletilmiştir. Müzakere edilecek fasıllar itibarıyla, çalışma grupları oluşturulmaktadır. Kısaca, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, müzakere sürecine katkı sağlamaya hazırdır.

3. BÖLGESEL VE SEKTÖREL EKONOMİ ŞURASI

14 ŞUBAT 2006 ANKARA

Sayın Başbakanım,

3 yıl önce, sıkıntılı bir dönemde, zor bir görev üstlenmiştiniz. Ama popülizme sapsmadan, sabırla ve inançla çalıştınız. Böylece Türkiye, hem siyasi, hem de ekonomik istikrar yolunda, süratle ilerlemeye başladı.

Makroekonomik göstergelerin pek çoğu, 3 yıl önce, kimsenin tahmin etmediği ölçüde düzeldi, ve ekonomimiz büyüdü. Bu hızlı toparlanma sürecinde, burada gördüğünüz müteşebbislerimizin her biri de, ülkemizin ve çocuklarımızın geleceği için, gerekli fedakârlıklarda bulundu.

Hiç birimiz, bundan şikâyet de etmedik. Ancak, hem ihracatta, hem de iç piyasada yaşanan sıkıntılar, artık pek çok müteşebbisimizin, dayanma sınırının ötesine geçmektedir. Bizler 3 yıl önce, TL'nin değer kazanacağını farkındaydık. Güven ortamı sağlandıkça, dövizden TL'ye geçiş olacağını, ve bunun, kur seviyesini aşağı çekeceğini biliyorduk.

Makro dengeler düzelmeden, reel sektörün sorunlarının, çözülemeyeceğinin de bilincindeydik. Bu yüzden hep destek olduk. Umutla bekliyorduk ki, makro dengeler düzeldikçe, reel sektör üzerindeki yükler de azalacak, böylece TL'deki değer artışı, dengelenecekti.

Ama, döviz kurundaki gerilenin üstüne, girdi maliyetleri de eskisi gibi yüksek kalınca, makro ekonomideki iyileşme, reel sektöre aynı ölçüde yansımamış, ve sıkıntılar, daha da artmıştır. Bunun üzerine sanayicimiz, rekabetçi olabilmek üzere, daha fazla ithal girdiye yönelmiştir.

Böyle olunca da, içeride ara malı üreten kobilerimiz başta olmak üzere, nihai mal üreten pek çok sanayicimiz, olumsuz etkilenmiş, ihracatın ülkemize sağladığı katma değer azalmıştır. Döviz kurlarının seviyesinin, bir kamu otoritesi tarafından belirlenmediğinin, ve serbest kur sisteminden dönüşün, daha büyük riskler içerdiğinin, elbette farkındayız. Eskiden olduğu gibi, bize ait riskleri sigortalayacak, bir Merkez Bankası da, talep etmiyoruz.

Sanayimizin rekabet gücünü korumanın, ve makro ekonomide elde edilen başarının, günlük hayata daha fazla yansımalarının yolu, girdi maliyetlerini dünya standartlarına çekecek, yapısal reformların tamamlanmasıdır.

İstihdam maliyetinde Türkiye, OECD ülkeleri arasında ilk sıradadır. Bir işveren, net asgari ücretin yüzde 70'i kadar, vergi ve prim ödemektedir. İstihdam maliyetinin bu kadar yüksek olunca, kayıtdışılık kural, kayıtlı çalışmaysa istisna olmuştur.

Nasıl bir sosyal güvenlik sistemidir ki, hem en ağır yükleri, üzerimize yükleyecek, hem de her yıl, artan bir açık vermeye devam edecek. 20 yıl prim ödenip, 30 yıl maaş alınırsa, tabii ki bu sistem iflas eder

İşsizliğin çözümü özel sektördedir ve bizler, bu sorunu çözmeye hazırız. Yeter ki istihdamı cezalandıran değil, ödüllendiren bir yaklaşım benimsensin. Bunun ilk adımı olarak da, istihdam üzerindeki prim yükleri düşürülmelidir.

Yine bu kapsamda, İşsizlik Sigortası uygulaması da, gözden geçirilmelidir. Fonda toplanan kaynak, 14 milyar dolara ulaşmıştır. Her ay işçi ve işverenden, 110 milyon dolar alınmaktadır. Oysa sadece faiz geliri bile, aylık ödemenin neredeyse 10 katıdır.

Bu haliyle işsizlik fonu kesintisi, istihdamı cezalandıran, ilave bir vergiye dönüşmüştür, ve istihdam maliyetini artırmıştır. Esasen İşsizlik Sigortası'nın, Kıdem Tazminatı sisteminin yerini alması düşünülmüştü.

Ancak başlangıçta planlananın aksine, her ikisi de birlikte uygulamada kalmış ve ilave yük oluşturmuştur. Dünyanın hiç biri ülkesinde, kıdem tazminatı ve işsizlik sigortası, bir arada bulunmuyor.

İstihdam maliyetini azaltmak için, işsizlik Sigortası ile Kıdem Tazminatı sistemleri birleştirilmelidir. Bu gerçekleşene kadar da, istihdamı teşvik etmek üzere, işçi ve işveren'den yapılan kesintiler kaldırılmalıdır.

İstihdam maliyetlerini artıran bir diğer konu da, çeşitli meslek gruplarından kişilerin, zorunlu istihdamıdır. Eğer işletmenin ihtiyacı varsa, zaten bu meslek sahipleri istihdam edilmektedir. Ama geçmişteki bazı hükümetler, popülist gerekçelerle, ihtiyaç olup olmadığına bakmadan, belli meslek sahiplerinin istihdamını zorunlu kılmıştır.

Ekonomik mantıktan uzak bu anlayış yüzünden firmalarımız, toplam istihdamlarını 50 kişinin üstüne çıkarmamakta, veya kayıtdışına yönelmektedir. Üstelik hep AB normlarından bahsediyoruz. Ama AB normları bile böyle bir zorunluluk getirmiyor.

Reel sektör olarak, iş sağlığı ve iş güvenliği'nin, başta AB normları olmak üzere, çağdaş esaslar çerçevesinde yürütülmesini, samimiyetle istiyor ve destekliyoruz. Ama AB normlarına tamamen ters düşen, bu tip katı mevzuatı da kaldırmayarak, istihdamda artışın önünü kapalı tutmaya devam ediyoruz.

Bu yüzden, istihdam artışının ve şirketlerimizin büyümesinin istendiği bir ortamda, zorunlu istihdam gibi, ekonominin gerçekleriyle bağdaşmayan şartlar, ortadan kaldırılmalıdır.

Sayın Başbakanım,

Ekonominin önemli bir sorunu da kayıtdışılıktır. Kayıtdışı çalışan firmalar, hem haksız rekabete yol açmakta, hem de büyüyemedikleri için, ekonominin genel performansını da düşürmektedirler.

Başta kurumlar vergisi olmak üzere, yapılan indirimleri, kayıtdışılıkla mücadelede, önemli bir, ilk adım olarak görüyoruz. Ama vergi sistemi, bugünkü karmaşık yapısıyla sürdürülebilir, ve dolaylı vergilerin yükü devam ettikçe, kayıtdışılık azalmayacaktır.

Vergi sistemini baştan aşağı yenilemeli, basit ve kolay anlaşılır bir, vergi sistemi kurmalıyız. Aksi takdirde, yanlış vergi uygulamalarıyla, bugün kayıt içinde çalışanların zor duruma düşmesi, yarın kayıtdışılığı, daha fazla cazip hale getirecektir.

Bu kapsamda, yargı reformuyla, sistemin işlemesi de hızlandırılmalıdır. Türkiye ekonomisi hızlı bir dönüşümden geçerken, hukuk sistemi de aynı kalamaz.

Kamu ve Özel, tüm şirketlere karşı eşit mesafe duran, rekabet ortamını temin etmenin, kamu yararına olduğunun farkında, bir hukuk ve yargı sistemi, büyüme sürecinin devamı için zorunludur.

Öte yandan, bütçede faiz harcamalarından elde edilen tasarruf, kamu'nun cari harcamaları için değil, vergi oranlarının indirilmesinde kullanılmalıdır. Bu kapsamda, amacı dışında toplanan ve maliyetleri artıran, Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu, tamamen kaldırılmalıdır.

Zira, özellikle vadeli ithalattaki KKDF ödemesinden kaçınmak isteyen şirketler, yoğun bir şekilde, yurtdışında kurulu firmalar üzerinden işlem yaparak, bu imkânlardan mahrum kobiler karşısında, haksız rekabete yol açmaktadır.

Bir diğer temel girdi olan, elektrikte de Türkiye, OECD ülkeleri içinde, elektrik maliyetinin en yüksek olduğu ikinci ülkedir. Bu noktada hükümetimizin, elektrik fiyatlarını TL bazında, 3 yıldır artırmamış olmasını takdir ettiğimizi de, ayrıca vurgulamak istiyorum.

Ama diğer taraftan, döviz kuru düştüğünden, dolar bazında elektrik fiyatları artmıştır. Enerji maliyetlerinin yüksek olmasının önemli bir sebebi, verimsiz dağıtım hatları ile, satış bedellerine eklenen ilgisiz kesintilerdir.

Hükümetiniz döneminde TRT payı, yüzde 3.5'den yüzde 2'ye indirilmiştir. Şimdi Hükümet programınızda da belirtildiği üzere, elektrik faturası içindeki TRT payı'nın, tamamen kaldırılmasını bekliyoruz.

Öte yandan, özellikle benzin, tütün ve alkol üzerindeki aşırı vergilemeden dolayı, bu ürünlerdeki kaçakçılık, yaklaşık 5 milyar dolar olarak tahmin edilmektedir. Bunun çarpıcı bir örneğini, petrol ithalatında görüyoruz. Ekonomimiz son 3 yılda büyümesine rağmen, ham petrol ithalatı her nasılsa azalmaktadır.

Öte yandan olumlu bir gelişme, doğalgaz'da yaşanmaktadır. Hükümetiniz zamanında, Doğalgaz dağıtımının özel sektör tarafından yapılmaya başlandığı şehirlerdeki satış fiyatı, dağıtımın kamu tarafından yapıldığı şehirlerden çok daha ucuz hale gelmiştir.

Elektrik'teki kayıp-kaçağı azaltmanın, ve ucuzlatmanın yolu da, elektrik üretim ve dağıtımının, özel sektöre devridir. 80'lerde elektrik üretimi ve dağıtımını, özel sektöre devreden İngiltere, bu sayede 10 yıl içinde, elektrik fiyatlarında yüzde 40'a varan, indirim elde etmiştir. Bizdeki elektrik ve doğalgaz dağıtımının özelleştirmesi de, hızla tamamlanmalı, elektrik ve doğalgaz piyasaları, serbest rekabete açılmalıdır.

Sayın Başbakanım,

Önümüzdeki dönemde, yapısal reformları tamamlamanın yanı sıra, yeni bir sanayi politikası geliştirmemiz gerekmektedir. Cari açığı, risk unsuru olmaktan çıkarmanın, tek yolu da budur. Bugün finanse ediliyor diye, cari açık riski hafife alınmamalıdır.

Cari açık zaten, finanse edildiği için oluşmaktadır. Geçmişte yaşanan krizleri tetikleyen de, hep cari açık olmuştur. Bugün için olumlu olan nokta, cari açığın, daha sağlam kaynaklarla finanse edilmesidir.

Ama bu durum, bize zaman kazandırmaktadır. Yoksa, önlem alınması gereğini ortadan kaldırmamaktadır. Cari açık, dış ticarete büyüyen açıktan kaynaklanmaktadır. Dış ticaret açığı ise, sadece kur'un seviyesine bağlı olmayan, yapısal bir sorundur.

Son 4 yılda, ülkemizdeki imalat sanayi, ortalama yüzde 8 büyümüştür. Esas ilginç olan durumsa, son 4 yılda daha hızlı büyüyen sektörlerimizin, aynı zamanda, en fazla ithalata dayalı sektörler olmasıdır.

İthalata daha az bağımlı olan, tekstil sektöründeki üretim hacmi ise, 4 yıldır yerinde saymış, büyüme neredeyse tamamen durmuştur. Demek ki sanayimiz, bir yapı değişikliği yaşamaktadır. Ve bu değişiklik, ne yazık ki, ithalata bağımlılığını artırmakta, dış ticaret açığını büyütmektedir.

Türkiye'nin üretim yapısının, eskiye kıyasla, ithal ara girdiye daha çok gereksinim duyan bir yapıya dönüşmesi, ülkemiz için ciddi bir risk teşkil etmektedir. Hem kendi sanayimizi korumak, hem de ithalata bağımlılığımızı azaltmak için ihtiyacımız olan, yeni bir sanayi politikasıdır.

Küresel ölçekte rekabet üstünlüğüne sahip olduğumuz, ya da gelecek vaat eden sektörlerimiz tespit edilerek, bu sektörlerle yatırım yapılması özendirilmelidir. Komşu kar ediyor diye, onun yaptığı'nın aynısını kopyalama anlayışını değiştirecek, komşunun yaptığına, ben nasıl değer katarım anlayışını getirecek politikalar, hayata geçirilmelidir.

Öte yandan sanayileşmenin devamı için de, bir sanayi politikası gerekiyor. Özellikle istihdam ve ihracatın ana kalemi olan, tekstil sektörlerindeki küçülme, daha dikkat çekicidir. Tekstil sektöründe yüzde 12, giyim'de yüzde 13, deri'de yüzde 20 küçülme yaşanmıştır. Tekstil sektörü, çok geniş bir ürün yelpazesini, içinde barındırmaktadır. Bunlardan her birinin rekabet gücü de farklıdır.

Sahip olduğu istihdam kapasitesi, ve ihracat hacmiyle, bu sektörü gözden çıkarmamız mümkün değildir. Artık emek-yoğun sektörlerden, daha fazla katma değer içeren, teknoloji ağırlıklı sektörlerle geçilmesi gerektiğinin, farkındayız.

Ama, istihdama ve ihracata zarar vermeden, bu dönüşümü kolay ve hızlı yapacak, mekanizmalar gerekiyor. İşte bunları sağlamayıp, yatırım indirimi gibi sistemleri, ortadan kaldırmaya çalıştığımız için, bu sıkıntılar yaşanıyor.

Yapılması gereken, bu süreci iyi yönetmektir. Aksi halde işsizler ordusu, daha da büyüyecek, ve ciddi bir sosyal sorun çıkacaktır. Yapılması gereken, tekstil başta olmak üzere, tüm sektörlerde, katma değeri yüksek faaliyetlere yönelmeyi teşvik etmektir.

Büyük istihdam ve ihracat imkânları getirecek yatırımları, ülkemize çekebiliyoruz. Otomotiv ve TV üretimi gibi, katma değeri yüksek ürünler üretiyoruz. Ama bunların ana parçaları ithal ediyoruz. Bu parçaların da, ülkemizde üretilmesi teşvik etmeliyiz.

Ama şu anki Yatırım Teşvik Sistemi, mesela TV tüpü üretimi yerine, zaten kapasite fazlası olan, un üretimini teşvik ediyor. Artık TV üretiminde, klasik ekran tüpünün yerini, tft veya lcd ekran alıyor. Ama biz, bu tür teknoloji yatırımlarını teşvik etmiyoruz..

Oysa yatırım teşvik sistemi, sektörlerle göre farklılık göstermiş olsaydı, bugün sıkıntı yaşayan sektörlerle bir çıkış yolu olur, ihracatın, ithalata bağımlılığı azaltılırdı. Yatırım Teşvik sisteminin, doğru bir şekilde hazırlanması için de, Sanayi Envanteri Sistemi kurulmalıdır.

Böylece sanayi yatırımları ve üretimi, sürekli ve güncel bir şekilde takip edilecektir. Ülkemizde yatırım yapılmasının gerektiğini, hepimiz söylüyoruz. Ama hangi sektörde, ve hangi bölgede buna ihtiyaç var, bilmiyoruz. Çünkü mevcut sanayi yatırımlarının bile, düzgün ve güncel bir envanteri yok.

Biz TOBB olarak, bu konuda kendi imkânlarımızla, elimizdeki sanayi kapasitesi raporlarına dayalı olarak, Sanayi Bilgi Sistemini oluşturduk. Ama bu sistemin etkin çalışması için, kamu kurumlarından, elektrik tüketimi ve istihdam gibi bilgileri alabilmemiz gerekiyor.

Böylece ilk defa Türkiye’de, ithalata bağımlılığı azaltan, katma değer ve istihdamı sağlayan, sektörel ve bölgesel bir sanayi politikası oluşturulmuş olacaktır. Önümüzdeki AB sürecini yönetmek için de, böyle bir politikaya ihtiyaç vardır.

Bugün ülkemizde, DiE rakamlarına göre, 235 bin firma, üretim faaliyetinde bulunuyor. Ama bunların sadece bin kadarı, AB müktesebatıyla tamamen uyumlu, üretim yapabiliyor. Demek ki müzakere süreci, kalan 234 bin firmamızın, ve buralarda çalışan milyonlarca çalışmamızın kaderini belirleyecektir.

Bu süreçte, hiçbir üreticimizi, sanayicimizi, feda etme lüksümüz yoktur. Eğer müzakere sürecine, bu firmaların nasıl uyum sağlayacağını planlamaz, tedbir almazsak, işin kolayına kaçır, güçlü olan ayakta kalsın dersek, işsizlik sorunu, katlanarak artar.

TOBB olarak, tüm sektörleri ve şirketleri temsil etmenin getirdiği sorumlulukla hareket ediyoruz. Sadece belli bir grup firmanın değil, tüm şirketlerimizin ayakta kalmasını, böylece daha çok üretim, ihracat ve istihdamı hedefliyoruz.

Bu yüzden de, TOBB'un, müzakere sürecinde, aktif olarak yer alması gerektiğine inanıyoruz. Bu konu aynı zamanda, son derece zorlu geçecek bu süreçte, halkın, AB üyeliğine yönelik desteğini, muhafaza etmek anlamında önemlidir

Sayın Başbakanım,

Sanayi politikasının olmazsa olmaz bir parçası da, mesleki eğitimidir. Sanayinin değişen yapısına paralel olarak, yeni becerilere sahip, bir iş gücünü hazırlamalıyız. Bu yüzden de, mesleki eğitimin önemi daha da artmıştır. Ancak bugünkü durumda, mesleki eğitim sistemi, bu fonksiyonu karşılamamaktadır.

Yaptığımız bir araştırma, meslek liselerine gidenlerin yüzde 59'unun, meslek lisesini seçtikleri için, pişman ve mutsuz olduklarını göstermiştir. Gelecekte sanayimizi emanet edeceğimiz gençlerin, böyle bir ortamda yetişmesi, büyük bir tehlikedir.

Ekonominin büyümesi, ve istihdamın artması için, meslek liselerini iyileştirmek durumundayız. Mesleki eğitimi geliştirecek, ve cazip kılacak bir eğitim reformu, sanayi politikasının ayrılmaz bir parçasıdır.

Sayın Başbakanım,

Son olarak, bazı vahim bürokratik yanlışlardan dolayı, sanayicimizin ve üreticimizin karşı karşıya kaldığı sorunları paylaşmak istiyor, ve yardımınızı bekliyoruz. 2006 yılı başında yayınlanan bir tebliğ ile, 600'den fazla sanayi ürününün ithalatı daha, TSE denetimi dışında bırakılmıştır.

Bu denetim yerine, ilgili Bakanlıkların piyasa denetimi sistemi kuracağı varsayılmıştır. Ama bugüne kadar hiçbir kamu kurumu, bu yönde bir altyapı hazırlamamıştır. Artık kalitesiz sanayi malları bile, hiçbir kontrole tabi olmadan, ithal edilebilmektedir. Türk Sanayicisi, kontrolsüz bir haksız rekabetle, baş başa kalmıştır.

Bu ürünleri kullananlarsa, hiç bir garantiye sahip olmadıklarından, mağdur duruma düşmektedirler. Şimdi bazı bürokratlarımız bunun, AB müktesebatı kapsamında yapıldığını söyleyecektir.

Ama AB, Türkiye'nin kendi CE işaretini vermesine mani olurken, ve Türk ürünlerinin iç pazarda dolaşımına dahi müdahil olurken, tek taraflı olarak, ve kendi aleyhimize, böyle bir adım atılmasının, hiçbir mantıklı gerekçesini bulamıyoruz.

Bu yüzden, ilgili kamu kurumları, piyasa denetimi yapmaya başlayana kadar, Dış Ticaret Müsteşarlığımız, bu uygulamayı durdurmalı, ve ithal sanayi ürünlerindeki TSE denetimini, acilen yeniden başlatmalıdır.

Ticari işletmelere büyük darbe vuran, bir diğer uygulama da, eski Turizm bakanı zamanında, belli çevrelere popülist yaklaşım amacıyla, hiçbir ciddi çalışma yapılmadan, Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nda, alelacele gerçekleştirilen değişikliktir.

Bu yüzden sektördeki herkes, farklı müzik birliklerine, hiçbir standarda bağlı olmayan, fahiş miktarlarda, telif hakkı ödemek zorunda bırakılmıştır. Hem sektörde, hem de esnafta, büyük tepkilere yol açan, bu hatalı mevzuatın uygulaması, hemen durdurulmalıdır.

Öte yandan, Tarım Çerçeve yasası'nın komisyon görüşmeleri esnasında, tarım desteklerinin milli gelire oranı, yüzde 2'den yüzde 1'e indirilmiştir. Tarım sektörünün önemi, ve AB süreciyle yaşayacağı sıkıntılar dikkate alınarak, bu oranın eskisi gibi, yüzde 2'ye çıkarılmasında, büyük fayda vardır.

Yine bu kanun kapsamında kurulması planlanan, Destekleme Kurulu'nun, sadece bürokratlardan oluşturulmak istendiğini görüyoruz. Bu kurulda, sektörü temsil etmek üzere, Ziraat Odalarından, ve Ticaret Borsaları adına TOBB'dan birer temsilci, mutlaka bulundurulmalıdır.

Sayın Başbakanım,

Türk özel sektörü, son 25 yılda ekonomide, büyük bir başarı hikâyesine imza

atmıştır. Burada gördüğünüz Oda-Borsa ve Sektör Kurulu başkanlarımız, bölgelerinin ve sektörlerinin kanaat önderleri olarak, özel sektörümüzü daha da ileri götürmeye hazırdırlar.

Bu camia, Türkiye'yi, dünyanın en gelişmiş ilk 10 ülkesi arasına sokacak, inanca ve potansiyele sahiptir. Yeter ki doğru önlemler, doğru zamanda alınabilsin.

AB SÜRECİNDE TÜRK ÖZEL SEKTÖRÜ PANELİ

2 MART 2006 İSTANBUL

Öncelikle belirtmek isterim ki, Türk insanı layık olduğu gelişmişlik seviyesine, er ya da geç kavuşacaktır. Nitekim Türkiye, dünya üzerinde pek az ülkeye nasip olacak tarihi, coğrafi, doğal, beşeri ve kültürel imkanlara sahip, merkezi bir ülkedir.

Tarihin her döneminde olduğu gibi, bugün de bu topraklar, dünya siyaseti ve ticaretinde vazgeçilemez bir konumdadır. İnsanımız, bu durumun önümüze çıkardığı risk ve fırsatların farkındadır.

Söz konusu fırsatları doğru değerlendirmek için, gerekli olan iktisadi kalkınmanın önemi ortadadır. Biz, bu ülke insanlarının, söz konusu kalkınmayı sağlayacak, beşeri sermayeye sahip olduğunu iddia ediyoruz.

Yeter ki gerekli altyapı tesis edilsin, ve insanımız doğru yöne sevk edilsin. Bunu basit bir örnekle sizlere göstermek istiyorum: Bugün Almanya'da yaşayan iki buçuk milyon soydaşımız, tam 42 milyar dolarlık üretim yapıyorlar.

Demek ki 72 milyon insanımız, Almanya'da sunulan iş ve ticaret ortamına sahip olsa, milli gelirimiz tam 1 trilyon 200 bin dolar, kişi başına milli gelirimiz de 17 bin dolar seviyesinde olacak.

Bu da bizi dünyanın en büyük 7. ekonomisi yapacaktı. Şu an 17. sırada bulunmamız, bizleri ümitsizliğe sevk etmesin. Nasıl ki dün 35. sıradayken, milletçe dünyanın ilk 20 ekonomisi arasına girme hedefine inandık, ve neticede bunu başardysak.

Bugün de, dünyanın ilk 10 ekonomisine girecek atılımı gerçekleştirmemiz, iş-ten bile değildir. Bu sadece bir zaman meselesidir. Gönül ister ki bu başarıya, Cumhuriyet'imizin 100. yılından önce kavuşalım.

Saygıdeğer misafirler,

Türkiye son 4 senede, toplam yüzde 32 oranında büyümüştür. Ve bu büyüme, tarihimizde ilk kez, Türk özel sektörü eliyle olmuştur. Bu büyüme sağlıklı bir büyümedir. Çünkü daha önce kamu eliyle büyüme politikasını tercih eden Türkiye, sık aralıklarla krizler yaşamıştır.

Bir taraftan, kamu harcamalarını finanse etmek için başvuru para basma yöntemi, enflasyona yol açmış. Diğer taraftan da kamunun borçlanma yolunu tercih etmesi, bütçe açıklarına sebebiyet vermiştir. Neticede kaybeden taraf, hep Türk özel sektörü olmuştur.

Gerek yüksek enflasyon, gerekse kamu borçları, siyasi çalkantılarla birleşince, yatırımlar sekteye uğramıştır. Üstüne üstlük, bütçe açıkları ve cari açık kaynaklı ekonomik krizler, reel sektörü alaşağı etmiştir.

Gelinen noktada Türk ekonomisi, mehter takımı gibi, iki ileri bir geri gitmiştir. Bu nedenle son 4 senede, izlenen politikanın önemi çok büyüktür. Bundan böyle ülkemizde, büyümenin motoru Türk özel sektörü olacaktır. Gerçekten de söz konusu dönemde, yaşanan yüzde 32 büyümenin, yaklaşık % 90'ı, özel sektörün yaptığı ihracat, özel sektör yatırımı ve özel kesim tüketimi kaynaklıdır.

Peki ortada böyle bir büyüme varsa, bu büyüme toplumun tüm kesimleri tarafından, neden aynı ölçüde hissedilmemektedir? Bu sorunun cevabı, hala çözümediğimiz yapısal sorunlarımızdadır.

İşadamları olarak, makro ekonomiyle niçin bu kadar ilgileniyoruz diye düşünebilirsiniz. "Bizler, kasamıza giren paraya bakarız, ülke yüzde 30 büyümüş, ben hissetmediysem bundan bana ne" diyebilirsiniz.

Ancak bu doğru değildir. Nitekim bizim işlerimiz, ne kadar düzgün olursa olsun, en son 2001 krizinde tecrübe ettiğimiz gibi, kamunun beceriksizliği, en başta bizleri etkilemektedir. Şimdi hatırlayın kriz günlerini.

Siz, hiç maaşını alamayan, ya da bir gün geç alan bir devlet memuru duydu-
nuz mu? Ama bizler, sorumlu olmadığımız bu krizde, işlerimizi kaybettik, fab-
rikalarımızı kapattık işçilerimizi işten çıkarmak zorunda kaldık.

Demek ki makro ekonomiyle ilgilenmek, başta Türk özel sektörünün, çatı kuruluşu olan, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin görevidir. Daha sonra da, illerinde ve ilçelerinde kanaat önderleri durumunda olan, işadamlarımızın vazifesidir.

Bu nedenle hepimiz, bir yandan mikro ölçekte, işyerlerimizde verimliliği, üretimi, istihdamı ve ihracatı artırmaya çalışacağız. Diğer yandan da makro ekonomiyi takip edeceğiz.

Makro ekonomi deyince de, bakacağımız ilk kalem devletin bütçesi olmalıdır. Çünkü, Osmanlı devletinden beri, Türkiye'de yaşanan ekonomik krizlerin, büyük çoğunluğu, kamu borçları yüzünden patlak vermiştir. Bunun da temel sebebi, devlet malının har vurulup harman savrulmasıdır.

Düşünün şimdi: Siz işyerinizde bir elamanınıza, 10 milyar lira para veriyorsunuz, ve "git şu işleri yap gel" diyorsunuz. Elemanınız geri dönünce de, parayı nasıl harcadığının hesabını sormuyorsunuz. Bu bir, iki devam edince, muhakkak ki üçüncüsünde, şeytan elemanınıza ilişir. Bütçede de olan, aşağı yukarı budur.

Biz, yetki verdiğimiz insanlardan, vergilerimizle oluşan devlet bütçesini, nasıl kullandığının hesabını sormazsak, sonunda döner dolaşır, birileri bizim paramızla savurganlık yapar. Bunun için, kamu bütçesini düzenli olarak takip ediyor olmamız lazım. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, bu konuda da büyük bir boşluğu doldurmaktadır.

Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfımız, her ay, bütçe gelişmelerini takip etmekte, ve ayrıntılı bir rapor yayınlamaktadır. Bu raporlarda, bütçenin iyiye giden taraflarını görebileceğiniz gibi, dikkat edilmesi gereken noktaları da bulabilirsiniz.

Bütçemizde göze çarpan en önemli gelişme, 2005 yılında, bütçe açığının yüzde 66 azalarak, 10 katrilyon liraya düşmesidir. Böylece Türkiye, Maastricht kriterlerinden birini sağlamıştır. Bütçe açığının, GSMH'ya oranı, yüzde 3 seviyesinin altına düşmüştür. Bugün, ABD, Japonya, Almanya gibi gelişmiş ülkelerde bile, bu oran tutmamaktadır.

Bütçe açığındaki bu olumlu gelişmenin neticesinde, kamu iç borcu yüzde 8 artmış, dış borç ise yüzde 5 oranında azalmıştır. Yani, reel olarak, cüzi de olsa, kamu borçları azalmıştır.

Bu da ayrı bir sevindirici noktadır. Ancak, bu olumlu gelişmelere rağmen, büt-

çede öne çıkartılmayan, bazı sorunlar da vardır. Bunların başında da, devletin cari harcamalarının, enflasyonun iki katı, yani yüzde 16, artması gelmektedir.

Buna mukabil, vergi gelirleri de, yüzde 18 oranında artmıştır. İşte bu nokta, büyümenin tam olarak hissedilmemesinin de, en önemli sebeplerindendir. OECD raporlarına göre, ülkemizdeki vergi yükü, sürekli olarak artmaktadır.

Ülkemizde vergi adaleti, tesis edilememiştir. Vergiler tabana yayılamamıştır. Esasen, vergi gelirlerinin yüzde 70'inin, dolaylı vergilerle sağlandığı bir ülkede, vergi adaletinden söz etmek de, mümkün değildir.

Saygıdeğer misafirler,

Sanayici ve tüccarımızın belini büken, ekonomik gelişmemizi engelleyen, belli başlı sorunlarımızdan bir diğeri de, ülkemizdeki enerji maliyetlerinin yüksekliğidir.

Örneğin, Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu rakamlarına göre Türkiye, OECD ülkeleri içinde, sanayide kullanılan elektrik fiyatında, en pahalı ikinci ülkedir. Avrupa'da rakiplerimiz, elektriği ortalama 5 sente kullanırken, biz yaklaşık olarak 10 sente tüketiyoruz.

Bunun başlıca sebebi, ülke kaynaklarını verimli bir şekilde kullanmadan, elektrik üretmeye kalkmamızdır. Bugün doğalgaz kaynağı olmayan Türkiye'de, Elektrik üretiminde doğalgazın payı, yüzde 45'ler seviyesindedir. Bu oran ancak, dünyanın en büyük doğalgaz rezervlerine sahip olan, Rusya'daki kadardır. Ayrıca, elektrik üretiminde, dışarıda tek bir kaynağa bağımlı olmak, stratejik bir hatadır.

Bu nedenle, ülke gerçekleriyle bağdaşan bir enerji politikasına, sahip olmamız gerekmektedir. Enerji fiyatlarındaki yüksekliğin, bir diğer sebebi de, enerji piyasalarında serbestleşmeye, tam olarak gidilmemiş olmasıdır.

Bakınız, size çarpıcı bir örnek vermek istiyorum. Bugün doğalgazı, kamu eliyle kullanan Ankara'da, doğalgazın metreküp fiyatı, 450 bin liradır. Buna karşılık doğalgaz dağıtımını, özel sektöre devretmiş Çorlu'da, bu fiyat 350 bin liradır. Aradaki bu 100 bin liralık fark, nereden kaynaklanıyor derseniz, bu sorunun cevabı açıktır. Kamununun hizmet anlayışından kaynaklanan, kayıp-kaçak, yolsuzluk ve israftır.

Enerji piyasalarında, serbestleşmeyi tam olarak sağladığımız takdirde, kayıp-

kaçak oranı azalacak, ve bu da fiyatlara doğrudan yansiyacaktır. Bunun bir örneğini, 90'ların başında, İngiltere'de gördük. İngiltere, elektrik piyasalarını tam rekabete açarak, fiyatlarda ortalama, yüzde 40'a varan ucuzlama sağlamıştır.

Saygıdeğer misafirler,

Bugün makro ekonomik göstergelerdeki iyileşmeler, istihdama niçin yansımıyor diye soruluyor. Bunun en önemli sebebi, istihdamın üzerindeki vergi yükünün, ayaklarımıza bağ olmasıdır.

Türkiye, OECD ortalaması yüzde 20'ler mertebesindeyken, yüzde 42'yle, istihdam vergilerinin en ağır olduğu ülkedir. Üstüne üstlük bizde ek istihdam adeta cezalandırılmaktadır. Zorunlu istihdam uygulamasıyla, işyerleri 50 işçi sınırına gelip dayanmaktadır.

Zira, 50 işçiyi aştıkları takdirde, ekonomik gerekçelerle bağdaşmayacak şekilde, belirli meslek gruplarının, zorunlu olarak istihdamı gerekmektedir. Şirketlerinde, bu meslek gruplarından çalışanlara ihtiyaç duyan firmalar, zaten bu istihdamı sağlamaktadırlar.

Ancak, bunun zorunluluk arz etmesi, işçi artırımını getirip 49'da bırakmaktadır. Bunu rakamlar da açıkça göstermektedir. Bugün ülkemizde kayıtlı işyerlerinin, yüzde 98'i, 50'den az çalışana sahiptir. Uluslararası rekabet alanımızı daraltan bu uygulamalardan, vazgeçemediğimiz takdirde, büyümenin istihdama tam olarak yansımaları da, bekleyemeyiz.

Halbuki, 5 milyon işsizimize ilaveten, her yıl istihdam piyasasına giren 700 bin gencimize iş bulmak, en önemli vazifemizdir. Bu şartlar altında, istihdamı cezalandıran değil, istihdamı teşvik eden politikalara ihtiyacımız var. Öncelikle de, istihdam dostu bir vergi sistemine sahip olmamız gerekmektedir.

Saygıdeğer Misafirler,

Bugün küreselleşme sürecinde Türkiye ekonomisi, ciddi bir dönüşüm yaşamakta. Ve bu dönüşüm, maalesef yönetilememekte. Uluslararası piyasaların, Türkiye'nin önüne koyduğu şartlar, üretim alışkanlıklarımızı kökünden etkilemekte, ve bu neredeyse tamamen kontrolsüz seyretmektedir.

Bunun en önemli yansımalarını, sanayi ara malı ithalatında görüyoruz. Bugüne kadar bize, "sanayi aramalı ithalatından korkmayın, zira bu, sanayi ihracatımızı artırmaktadır" denirdi. Ancak rakamlara baktığımızda, daha önceleri

doğru olabilecek bu önermenin, giderek yanlış hale geldiğini görüyoruz. 2001 yılında, sanayi ara malı ithalatının, sanayi ihracatında kullanımını, yüzde 96 seviyesindeyken, 2005'te bu rakam, yüzde 84'e düşmüş.

Demek ki aramalı diye ithal edilen bir takım ürünler, direkt iç piyasada tüketilmiş. Bunun neticesinde de 2005'te, mesela tekstil ve konfeksiyon sektöründe, yüzde 12, deri sektöründe ise yüzde 20 daralma yaşanmış.

Türkiye'de, sanayileşmenin kaynağı, ve hala da ihracatımızın en önemli kalemini teşkil eden, bu sektörlerdeki daralma, istihdamı da derinden yaralamıştır.

Emek yoğun bu sektörlerimizden, tekstil ve konfeksiyonda, temsilcilerin ifade ettiğine göre, 150 bin kişi işlerini kaybetmiştir. "Ne yapalım, bu kaçınılmaz bir süreçtir" deyip, ülke ekonomisi için hayati öneme sahip bu sektörlerimizi, gözden çıkaramayız.

Ancak biz, geçici bazı önlemler alarak, sanayimizi güçlendirme imkanına sahip olmadığımızı düşünüyoruz. Zira, karşı karşıya bulunduğumuz, uluslar arası rekabet ve sermaye fırtınası, önümüze kalıcı sorunlar çıkarmaktadır.

Kalıcı sorunların çözümü de, kalıcı stratejilerle olur. Geçici önlemlerle, ancak günü kurtarırız. Ama konuşmamın başında ifade ettiğim, ulusal hedeflerimize kavuşmamız için, geniş kapsamlı bir sanayi stratejisine ihtiyacımız vardır.

Bakınız bugünkü sanayi politikamız, un ihtiyacımızın tam dört mislini üretme kapasitesine sahip, un fabrikamız olmasına rağmen, hala un fabrikalarını teşvik etmektedir.

Kimse, "şu sektörlerimizde önünüz açık, buralarda yatırım yapın, bu sektörler tıkanacak, yatırımlarınızı başka alanlara kaydırın" diye, yol göstermemektedir. Esasen tekstil sektöründe yaşanan sıkıntıda, benzeri bir süreç yaşanmıştır.

Perşembenin gelişi, çarşambadan belli olmasına rağmen, gerekli ve yeterli önlemler alınmamıştır. Üstüne, uygulanan ekonomik programın, ihracatçıyı zor durumda bırakan sonuçları da eklenince, sektör tıkanma noktasına gelmiştir.

Bugün hepimizin ihtiyacı olan, uluslar arası piyasalar, ekonomik ve siyasi gelişmeler ışığı altında, ülke imkanlarını verimli bir şekilde yönlendirmektir. Hepimiz, Avrupa'da tüketilen her iki televizyondan biri, Türk malı diye gurur duyuyoruz.

Bu, haklı da bir gururdur. Ancak, bu televizyonların tüplerini, ülkemizde üretmeyi teşvik etmiyoruz. Üstelik, LCD ve TFT gibi yeni teknolojilerin, piyasayı kuşatacağı ortadayken, bu yeni teknolojileri seyretmekle kalıyoruz.

Türkiye, yöresel ve sektörel gerçekleri göz önünde bulunduran, bir sanayi stratejisi geliştirmek zorundadır. Sanayi politikasını, yapısal reformlarla birleştirdiğimiz taktirde, Türk sanayici ve tüccarı koşmaya hazırdır. Ancak burada, biz işadamlarına da düşen, büyük sorumluluklar vardır.

Çok açık ifade etmek istiyorum: Önümüzdeki dönemde, uluslararası rekabet ve sermaye fırtınası, küçük üreticileri çok zor durumda bırakacaktır. Aramızda birliktelik kültürünü geliştirmez, ve küçük olsun benim olsun anlayışıyla hareket edersek, bu fırtınanın karşısında savrulur gideriz.

İşadamları olarak bizlere düşen, işyerlerimizi kurumsallaştırmak, güçlerimizi birleştirmek ve büyük çaplı üretim yapmaktır. Birlikten kuvvet doğar. Türkiye, sadece bu birlikteliği sağlayabilirse, geleceğe güvenle bakabilir. Sadece bu birliktelikle 10 yıl içinde, dünyanın en büyük 10 ekonomisinden biri, Avrupa Birliği'nin saygın bir üyesi, bölgesinde huzur, refah ve istikrar modeli, güçlü bir ülke olur.

İKV GENEL KURULU

13 MART 2006 İSTANBUL

Türkiye-Avrupa birliği ilişkilerinin rotası bellidir, bu da Avrupa Birliğine tam üye olmaktır. Bu ana hedefin dışında, Türkiye'ye yapılacak, "imtiyazlı ortaklık" benzeri önerilerin kabul görmesi mümkün değildir.

İkinci konu, müzakerelerin süresiyle ilgilidir. Bu konuda, "önümüzde uzun bir süreç var" yaklaşımı doğru değildir. Bu yöndeki telkinlere itibar edemeyiz. AB'nin 2014-2020 bütçe döneminde üyeliğimiz öngörülmezse, üyeliğimizin bir sonraki bütçe dönemine, yani 2020'den sonraya kalacağını unutmamalıyız. Bunun için de fiili müzakereleri, önümüzdeki 5 yıl içinde tamamlamayı hedeflemek zorundayız.

Bir diğer konu, katılım sürecinin yürütülmesiyle ilgilidir. Katılım süreci, tamamen kamu idaresi odaklı bir bürokratik yapılanmaya dayandırılmıştır ve kamu kurumlarımız tarafından sürdürülmektedir. Zaman zaman yapılan "tarama bilgilendirme" toplantılarıysa, diyalog ve istişareden daha çok, tek taraflı bir monolog şeklinde geçmektedir.

Süreçten en fazla etkilenecek iş dünyasının, meslek örgütlerinin, ekonomik ve sosyal aktörlerin, nasıl destek sağlayacağı bir tarafa, ne katkı sağlayacağı bile henüz belirlenmemiştir. Bu belirsizliğin devam etmesinin, katılım sürecinin niteliği ile bağdaşmadığını düşünüyoruz. Zira, katılım süreci toplumun tüm kesimlerini etkileyecektir.

Süreçten olumsuz etkilenecek toplumsal kesimin büyüklüğüyle paralel olarak, üyelik sürecine verilen toplumsal destekte, belli bir azalma olması beklenmelidir. Böyle bir gelişmenin, AB sürecine yönelik siyasi iradenin zayıflamasına ve zor kararların ertelenmesine yol açabileceği, göz önünde tutulmalıdır.

Müzakere süreci dikensiz gül bahçesi olmayacaktır. İş dünyası olarak, dikenlerin batmaya başladığında, yani rahatsızlıklar ortaya çıktığında, hatırlanmak istemiyoruz. İçinde bulunduğumuz bu zor sürecin başarıyla tamamlanması, toplumun tüm kesimlerini kapsayan mekanizmalarla yönetilmesiyle bire bir ilgilidir.

Dördüncü olarak, "Türk sanayi'nin, Avrupa Birliği üyeliğine hazır olduğu" düşüncesine katılmamız mümkün değildir. Türkiye istatistik kurumu verilerine göre, ülkemizde imalat sanayi alanında faaliyet gösteren işletme sayısı yaklaşık 235 bin civarındadır.

Bizim tespitlerimize göre, ancak bin civarındaki işletme, üyelik sürecinin gereklerini karşılayabilmektedir. Gidenler gitsin gibi bir yaklaşımla, ne sanayimizi koruyabilir, ne giderek büyük bir probleme dönüşen döviz açığımızı kapatabilir, ne de giderek ağırlaşan istihdam sorununa çözüm bulabilir.

Katılım süreci, ciddi bir ekonomik dönüşümü de beraberinde getirmektedir. Zaman zaman, bu dönüşüm sürecinin bizatihi kendisinin, ekonomik büyümeye yardımcı olacağı söylenmektedir.

Ancak, yapısal uyum için gerekli adımlar atılmadan, katılım sürecinin ekonomik büyümeyi sağlamasını beklemek doğru değildir.

Katılım sürecinin ekonomik büyümeye olumlu katkı sağlayabilmesi için,

- İstihdam imkanlarının hazırlanması,
- Kadınların çalışma yaşamına daha fazla dahil olması,
- Ekonomik aktivitelerin tümüyle kayıt altına alınması,
- Çocuklarımızın okullarda daha fazla ve daha nitelikli zaman geçirmeleri, sağlanmalıdır.

Bunun için de iş dünyası olarak talebimiz, AB'deki iş ortamı koşullarının, Türkiye'de tümüyle hakim olmasıdır. Başarının ön koşulu, rakiplerimizle aynı koşullarda yarışmaktır.

Saygıdeğer misafirler,

İzinizle, konuşmamın bu bölümünde kısaca Tobb'un, iş dünyasını katılım sürecine hazırlamak için yaptığı çalışmaları ana başlıklar halinde belirtmek istiyorum. Çalışmalarımızı, üç grup altında organize ettik. İlk olarak, yerel düzeyde kapasite inşasına ağırlık veriyoruz.

2001 yılından itibaren Eurochambers'la işbirliğine giderek, 64 odamızın, oda geliştirme programlarından yararlanmasını sağladık. Bu programlara Avrupa Komisyonu'ndan da mali destek temin ettik.

Bu sayede Oda sistemimize, dış ticaretin geliştirilmesi, yerel kalkınmada odaların etkinliğinin artırılması, oda sisteminin tümüne yönelik bir kalite sisteminin geliştirilmesi konularında yeni hizmetler getirdik.

Ayrıca, Eurochambers'la işbirliği içinde, oda yönetimi, eğitim hizmetleri, dış ticaret ve küreselleşme konularında, oda personeline eğitim hizmeti sağlıyoruz. Oda ve borsalarımızın, yerel düzeyde politika tasarımına katkıda bulunmak üzere, birliğimiz ve Türkiye ekonomi politikaları araştırma vakfı işbirliğinde, "AB sürecinde akademisyenlerle iletişim ağı" isimli bir pilot projeyi uygulamaya koyuyoruz.

Öte yandan, Avrupa Birliği'nden sağlanan yaklaşık 18 milyon euro tutarındaki mali destekle Gaziantep, İzmir ve Kocaeli'nde, İş Geliştirme Merkezleri kurduk. Bu merkezler, küçük ve orta ölçekli işletmelere hizmet sağlamaya devam etmektedir.

Oda ve borsalarımızda proje hazırlama kapasitesinin geliştirilmesi amacıyla, "proje eğiticileri"nin eğitileceği bir eğitim projesi yürütüyoruz. Projenin tasarım ve uygulamasında, Avrupa Birliği genel sekreterliği ile işbirliği içinde çalışıyoruz.

İkinci olarak, şirketler düzeyinde de uyum ve uygulama kapasitesinin inşasına ağırlık veriyoruz. Zira, gümrük birliği deneyimi göstermiştir ki, şirketlerimiz için Avrupa Birliği ile bütünleşme süreci, fırsatlar sunduğu kadar, çok ciddi ölçülerde bir dönüşüm maliyeti getirmektedir.

Dolayısıyla, Avrupa Birliği'nin yürürlükteki mevzuatıyla ilgili olarak, şirketlerimize güvenilir ve anlaşılır bilgi akışı sağlama gayreti içindeyiz.

Bu konuda, 2005 yılı içinde, rekabet, devlet yardımları, kamu alımları, tüketicinin korunması, ürün güvenliği ve ürün sorumluluğu, gümrük mevzuatı, mali hizmetler ve fikri mülkiyet hakları konularında Avrupa birliği mevzuatı ve uyum konusunun ele alındığı bilgilendirme seminerleri gerçekleştirdik.

Bu seminerlere, Avrupa Birliği genişleme genel müdürlüğü tarafından ciddi katkılar sağlanmıştır. Ayrıca, Avrupa Komisyonu desteğiyle, şirketlerin sosyal sorumluluğu konusunda iki ayrı seminer düzenledik.

2006 yılı içinde de Türkiye-AB gümrük birliği kapsamında malların serbest dolaşımını engelleyen sorunlar, teknik mevzuata uyum, malların serbest dolaşımı, kişilerin serbest dolaşımı, hizmetlerin serbest dolaşımı, karayolu taşımacılığı ve deniz taşımacılığı konularında seminerler gerçekleştirilecektir.

Çalışmalarımızın üçüncü yönünü de, genel anlamda kamuoyunun bilgilendirilmesi oluşturmaktadır. Bunun ilk etabı olarak, ikiyüzden fazla meslek ve sivil toplum örgütünü bir araya getirerek oluşturduğumuz ve hem ülkemiz, hem de Avrupa kamuoyunda büyük yankılar uyandıran, Türkiye Platformu bulunmaktadır.

Türkiye Platformu, İstanbul'da ve Brüksel'de gerçekleştirdiği toplantılarla, ülkemiz kamuoyunun, üyelik hedefine nasıl odaklandığını en güzel şekilde sergilemiştir. TOBB olarak bundan sonraki çalışmalarımızda, daha detay alanlara ve özellikle de, Avrupa Birliği müktesebatının, işletmeleri yakından ilgilendiren konularına yoğunlaşacağız.

Kamuoyunu doğrudan bilgilendirme çalışmalarımız yanında, medyanın bilgi akışındaki rolünü göz önünde tutarak, kurucusu olduğumuz Türkiye ekonomi politikaları araştırma vakfı - Tepav'la birlikte, bir iletişim projesi uygulanmaktadır. Kamuoyunun bilgilendirilmesinde yerel medyaya da önemli görevler düşmektedir.

Katılım müzakereleriyle ilgili bilgilerin güvenilir kaynaklardan edinilerek, kamuoyuna doğru aktarılması yerel düzeydeki medyada da bir kapasite gelişimi ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır. Bu amaçla, yine birliğimiz ve Tepav işbirliğinde 81 ildeki medya kuruluşlarına yönelik bir proje üzerinde çalışılmaktadır.

Dış kamuoyuna dönük etkinliklerimiz çerçevesinde, öncelikle Brüksel'deki büromuzu "daimi temsilcilik" halinde yeniden yapılandırıyoruz. İkinci olarak, AB üyesi ülke odalar birlikleriyle temaslarımızı sürdürüyoruz. Özellikle Eurochambers'ın geniş üye ağından yararlanmaya özel önem veriyoruz.

SANAYİ POLİTİKALARI TOPLANTISI

5 NİSAN 2006 ANKARA

Ülkemiz sanayinin gelecekte çizeceği yön açısından son derece önemli bir toplantıda bir araya geldik. 2001 krizinden sonra Türkiye, kümülatif anlamda yüzde 35'lik büyümeyle, toparlanma sürecini tamamlamıştır. Uygulanan ekonomik program sayesinde çok önemli kazanımlar elde edilmiştir.

Kamu maliyesindeki disiplin sayesinde bütçe açığı, Maastricht kriterini yakalamış, yüksek ve kronik enflasyon kontrol altına alınmış, bankacılık sistemi çürüklerinden ayıklanmış, kamu borcunun çevrilmesi problemi büyük ölçüde düzeltilmiştir.

Türk özel sektörü, ekonomik iklimdeki bu olumlu değişime, verimliliğini arttırarak cevap vermiştir. Bu sayede dört yıldır kesintisiz olarak yüksek büyüme oranları yakalamamız mümkün olmuştur.

Bildiğiniz gibi ekonomik programlar yaşayan süreçlerdir. Her ekonomik program tasarlandığı dönemdeki sorunları çözüp büyümeyi sağlamayı hedefler. Ancak zaman geçip yeni sorunlar ortaya çıktığında, büyümenin sürdürülebilmesi için, mevcut programın da yenilenmesi ve yeni politikalar uygulanması gerebilir.

Türkiye önce 80'lerin sonunda, daha sonra 94 ve 99'da başlatılan programlarda, ince ayarları zamanında yapamadığı için başarısız olmuştur. Bugünse, ekonomik büyüme için gerekli makroekonomik istikrar ortamını gerçekleştirmiş, pek çok yapısal değişime imza atmış bir programa sahibiz.

Ancak, son zamanlarda bazı sektörlerimizin ciddi sıkıntı içine girmiş olduğunu da göz ardı edemeyiz. Bu sektörlerimizden yükselen sesler, yürütülen ekonomik programa, bir dizi mikroekonomik reformla, ince ayar yapılması gerektiğine işaret etmektedir. Zira, Türk sanayinin faaliyet gösterdiği koşullar, son beş yıl içinde büyük ölçüde değişmiştir.

Daha dün, mahallesindeki ya da komşu şehirdeki firmalarla rekabet eden üreticilerimiz, bugün Çin'deki, Hindistan'daki firmaların rekabetiyle karşı karşıyadır. Dün, enflasyona bağlı yapılan zamlarla, cömertçe dağıtılan kamu teşvikleriyle para kazanabilen işadamlarımız, bugün kar etmek için, işletmelerini azami düzeyde verimli çalıştırmak mecburiyetindedir.

Bu yeni ekonomik iklim, imalat sanayine yönelik yeni politikaların uygulanmasını zorunlu kılmaktadır. Birazdan sayın hocamız Güven Sak'ın takdimini yapacağı sanayi politikaları raporu, işte bu politikalar için bir çerçeve önermektedir. Raporda getirilen öneriler, iki başlık altında toplanabilir.

Bunlardan birincisi, Türkiye'de iş yapmanın ve verimliliğin önündeki engellerin temizlenmesidir. Raporda, bu engeller kapsamlı bir analizle tespit edilmekte ve nasıl kaldırılacaklarına dair öneriler getirilmektedir. Rapordaki ikinci ana başlık, firmalarımızı, sektörel bazda, rekabet gücü yükselecek alanlara yatırım yapmak üzere yönlendirecek bir, kamu – özel sektör diyalog mekanizmasının kurulmasıdır.

Sayın katılımcılar,

Türk imalat sanayi, küresel ekonomiye hızla entegre olmaktadır. Ancak, bugün bu entegrasyon tamamen stratejiden yoksun bir şekilde gerçekleşmektedir. Bu durumun en güzel örneği, tekstil – hazır giyim – konfeksiyon sektöründe yaşanmıştır.

Dünya çapında kotaların 2005'te kalkacağı, yıllar öncesinden, 2001'den belli olduğu halde; işadamlarımız ve kamu idaremiz bu konuda zamanında, net bir strateji geliştirememişlerdi. Bu yüzden bugün rekabet gücümüzün azaldığı bu sektörlerde, uzun bir süre önemli yatırımlar yapılmış ve bu yatırımlar teşvik edilmişti.

Kamu – özel sektör arasında bir diyalog mekanizması kurulamazsa, bundan sonra da benzer stratejik hataların yapılacağı açıktır. Bu nedenle, şirketlerimizin içinde oldukları darboğazları aşmaları için, stratejik koordinasyon sağlayacak bir kamu – özel sektör diyalog mekanizmasına ihtiyacımız bulunmaktadır.

Bir süredir kamu – özel sektör diyalogunu başarıyla sağlayan Yoikk mekanizmasından yola çıkarak, bu diyalogu kurumsallaştırmamız gerekmektedir. Ayrıca, bu kamu – özel sektör diyalogunun siyasi karar alma sürecine entegre edilerek, kamu politikalarının tasarımına katkı sağlaması temin edilmelidir.

Böyle bir diyalog mekanizmasının, bürokrasiyi harekete geçirebilecek bir yaptırım gücü de olması gerekmektedir. Türk özel sektörü, kamu – özel sektör diyalogunda sadece söz dinleyen değil aynı zamanda söz söyleyen, öneri getiren taraf olacaktır.

2002'den beri oluşturduğumuz politika tasarım kapasitesi sayesinde Türk özel sektörü, kamu – özel sektör diyaloguna her bakımdan katkı sağlamaya hazırdır. Bu vesileyle, özel sektörün en büyük temsilcisi olan TOBB'un bu diyalog mekanizmasının koordinasyonunu gerçekleştirebileceğini dile getirmekten büyük mutluluk duyuyorum.

Sayın katılımcılar,

Türkiye 1990'lı yılları ekonomik programlar sayesinde yaşanan yüksek büyüme ve bu büyüme dönemlerini takip eden krizlerle geçirdi. Her program uygulanmaya konulduğunda yakalanan büyüme oranları sürekli reform gerekliliğini unutturdu. Reform yorgunluğu her seferinde yeni bir krize yol açtı.

Bugün 90'lı yılların bu tecrübesinden ders alma zamanıdır. Reform yapmaktan yorulmamalıyız. Her ekonomik program, zamanı geldiğinde ortaya çıkan yeni şartlara göre, yeni bir politika paketiyle desteklenmek zorundadır.

2001 sonrası kazanımlarımızı koruyabilmek için, bugün bir dizi mikroekonomik reformla yolumuza devam etmemiz gerekmektedir. Sağlanmış olan makroekonomik istikrar, bize bu adımları atmamız için önemli bir fırsat sunmaktadır.

Hedefimiz Türk firmalarının daha güçlü olması, daha verimli çalışmasıdır. Hedefimiz daha güçlü firmaların daha çok yatırım yapıp daha çok istihdam sağlamasıdır. Böylece 4 yıldır kesintisiz süren ekonomik büyümenin daha uzun seneler devam etmesi mümkün olacaktır.

